

STRATEGIA ROZWOJU POWIATU KŁODZKIEGO

NA LATA 2008-2015

„O ukochana ziemio kłodzka!

Pomiędzy Twoimi górami i dolinami jest wolność wędrowania, wszędzie drogi i ścieżki”.

prof. Joseph Wittig

Kłodzko, maj 2008 rok

**RADA POWIATU
KŁODZKIEGO**

**Uchwała Nr XIX / 282 /2008
Rady Powiatu Kłodzkiego
z dnia 28 maja 2008 r.**

**w sprawie przyjęcia „Strategii rozwoju powiatu kłodzkiego
na lata 2008-2015”**

Na podstawie art. 12 pkt 4 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 roku o samorządzie powiatowym (Dz. U. nr 142 z 2001 roku, poz.1592, ze zmianami)

Rada Powiatu Kłodzkiego uchwala się, co następuje:

§1

Przyjmuje się „Strategię rozwoju powiatu kłodzkiego na lata 2008-2015”, stanowiącą załącznik do niniejszej uchwały.

§2

Traci moc uchwała nr LI/589/2006 Rady Powiatu Kłodzkiego z dnia 29 marca 2006 roku w sprawie aktualizacji „Strategii rozwoju powiatu kłodzkiego”.

§3

Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Powiatu Kłodzkiego.

§4

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

PRZEWODNICZĄCY RADY

Dariusz Kłonowski

„Strategię rozwoju powiatu kłodzkiego na lata 2008- 2015” opracował zespół w składzie:

Przewodniczący - Jerzy Sołtyszczak, Jolanta Bachry, Monika Garbowicz, Marlena Korczyńska, Tomasz Koptyra, Małgorzata Krajnik, Andrzej Krawiec, Liliana Kud, Joanna Kusy, Robert Leszkiewicz, Waldemar Majchrzak, Czesław Malinowski, Katarzyna Małek, Wacław Martynowski, Michał Piszko, Kazimierz Sołotwiński, Elżbieta Sułkowska, Ewelina Walczak.

Współpraca:

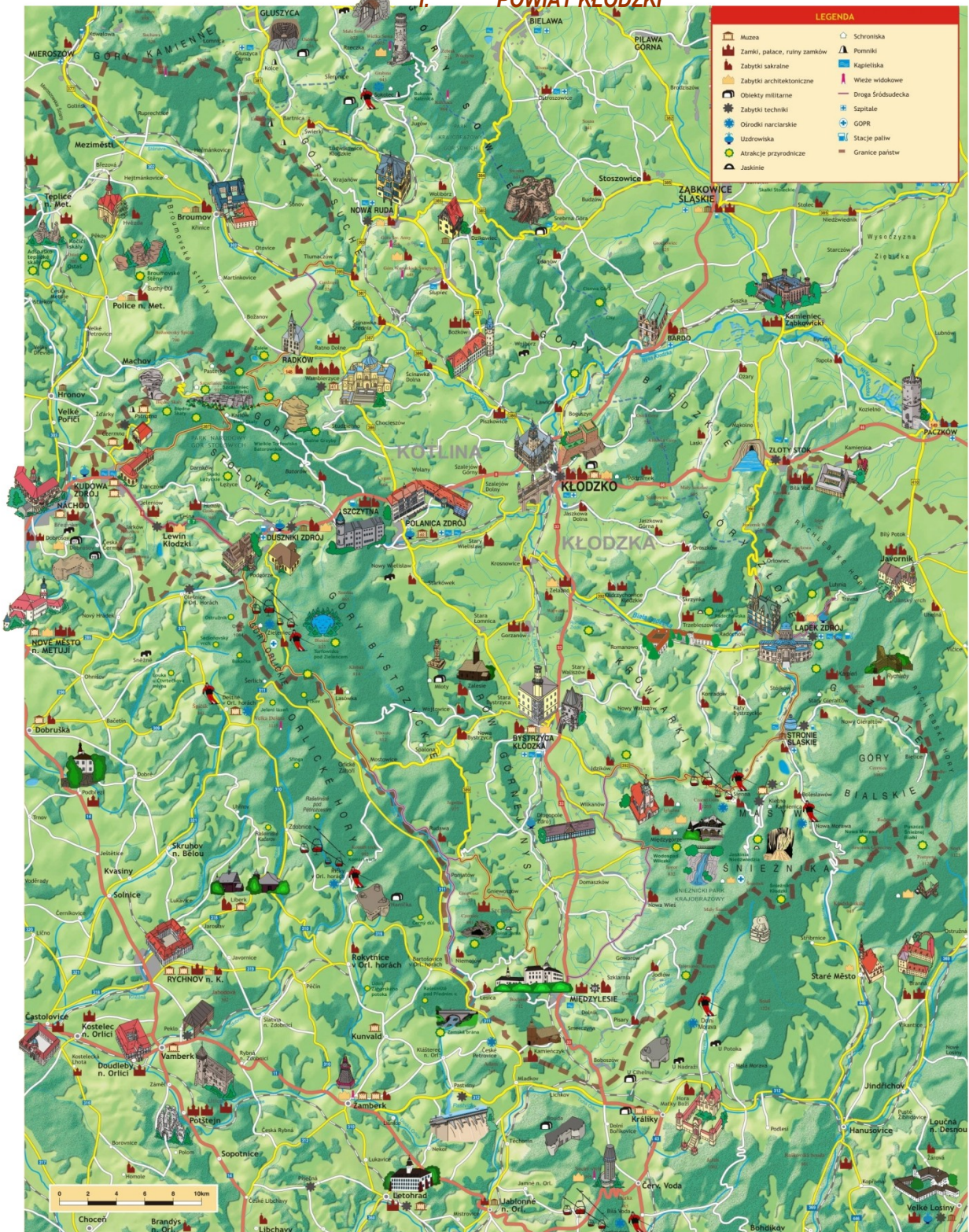
Renata Gajek-Bogusz, Stanisław Łukasik, Eleni Mawrudi-Nowak, Dariusz Mikosa,
radni Rady Powiatu Kłodzkiego,
gminy: miasto Kudowa-Zdrój, gmina Lewin Kłodzki,
instytucje powiatu kłodzkiego: PCDK

SPIS TREŚCI

1. WSTĘP. CHARAKTERYSTYKA POWIATU KŁODZKIEGO	5
1.1. POŁOŻENIE	5
1.2. PODSTAWA PRAWNA FUNKCJONOWANIA	6
1.3. RYS HISTORYCZNY I GOSPODARCZY	6
1.4. ZASOBY NATURALNE	9
1.4.1. CHARAKTERYSTYKA GEOLOGICZNA REGIONU	9
1.4.2. ZASOBY WODNE – WODY POWIERZCHNIOWE	11
1.4.3. ZASOBY WODNE – WODY PODZIEMNE - PITNE	11
1.4.4. ZASOBY WODNE – WODY PODZIEMNE - LECZNICZE	11
1.4.5. GLEBY	12
1.4.6. SUROWCE MINERALNE	13
1.4.7. PARKI, REZERWATY, OBSZARY CHRONIONE	15
1.5. LUDNOŚĆ, DANE STATYSTYCZNE	17
1.6. POWIĄZANIA I FUNKCJE W REGIONIE	20
1.6.1. SUBREGION KŁODZKI – POWIĄZANIA REGIONALNE	20
1.6.2. PROJEKTOWANA DROGA EKSPRESOWA S-5	20
1.6.3. PROJEKTOWANA DROGA EKSPRESOWA S-46	22
1.6.4. POŁĄCZENIE PASMA SUDECKIEGO Z DROGĄ ŚRÓDSUDECKĄ	23
1.6.5. POŁĄCZENIA KOLEJOWE	25
1.6.6. OTWARCIE GRANIC NA PODSTAWIE TRAKTATU Z SCHENGEN	29
1.7. POWIAT KŁODZKI NA TLE INNYCH POWIATÓW DOLNEGO ŚLASKA	29
2. WIZJA ROZWOJU POWIATU KŁODZKIEGO DO ROKU 2015	30
3. CEL STRATEGICZNY GŁÓWNY	30
4. OBSZARY STRATEGICZNE	30
4.1. OBSZAR SPOŁECZNY	30
4.1.1. EDUKACJA	30
4.1.2. KULTURA I OCHRONA DZIEDZICTWA NARODOWEGO	33
4.1.3. KULTURA FIZYCZNA I SPORT	35
4.1.4. AKTYWNOŚĆ OBYWATELSKA SPOŁECZNOŚCI POWIATU KŁODZKIEGO	37
4.1.5. OCHRONA ZDROWIA	40
4.1.6. ROZWÓJ LECZNICTWA UZDROWISKOWEGO I TURYSTYKI ZDROWOTNEJ	51
4.1.7. POMOC SPOŁECZNA I WSPIERANIE OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH:	54
4.1.8. BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE	57
4.1.9. ROZWÓJ INSTYTUCJONALNY	60
4.2. OBSZAR GOSPODARKI	62
4.2.1. RYNEK PRACY	62
4.2.3. TURYSTYKA I WYPOCZYNEK	68
4.2.4. ROLNICTWO I OBSZARY WIEJSKIE	72
4.3. OBSZAR INFRASTRUKTURY	75
4.3.1. DOSTĘPNOŚĆ KOMUNIKACYJNA	75
4.4. OBSZAR OCHRONY ŚRODOWISKA	81
4.4.1. GOSPODARKA WODNA	81
4.4.2. OCHRONA PRZECIWPOWODZIOWA	83
4.4.3. GOSPODARKA ODPADAMI	85
4.4.4. OCHRONA POWIETRZA	87
4.4.5. ODNAWIALNE ŹRÓDŁA ENERGII	88
4.4.6. KRAJOBRAZ	89
4.5. OBSZAR WSPÓŁPRACY	92
4.5.1. WSPÓŁPRACA TRANSGRANICZNA	92
4.5.2. KRAJOWA I ZAGRANICZNA WSPÓŁPRACA PARTNERSKA	94
5. MONITORING STRATEGII	99
5.1. CEL PRZEPROWADZENIA MONITORINGU	99
5.2. TERMINY PRZEPROWADZENIA MONITORINGU	99
5.3. SPOSÓB PRZEPROWADZENIA MONITORINGU	99
6. ZESTAWIENIE CELÓW STRATEGICZNYCH	99
6.1. CEL STRATEGICZNY GŁÓWNY:	99
6.1. CELE STRATEGICZNE W POSZCZEGÓLNYCH OBSZARACH	99
Spis ilustracji	102
Spis tabel	103

I. POWIAT KŁODZKI

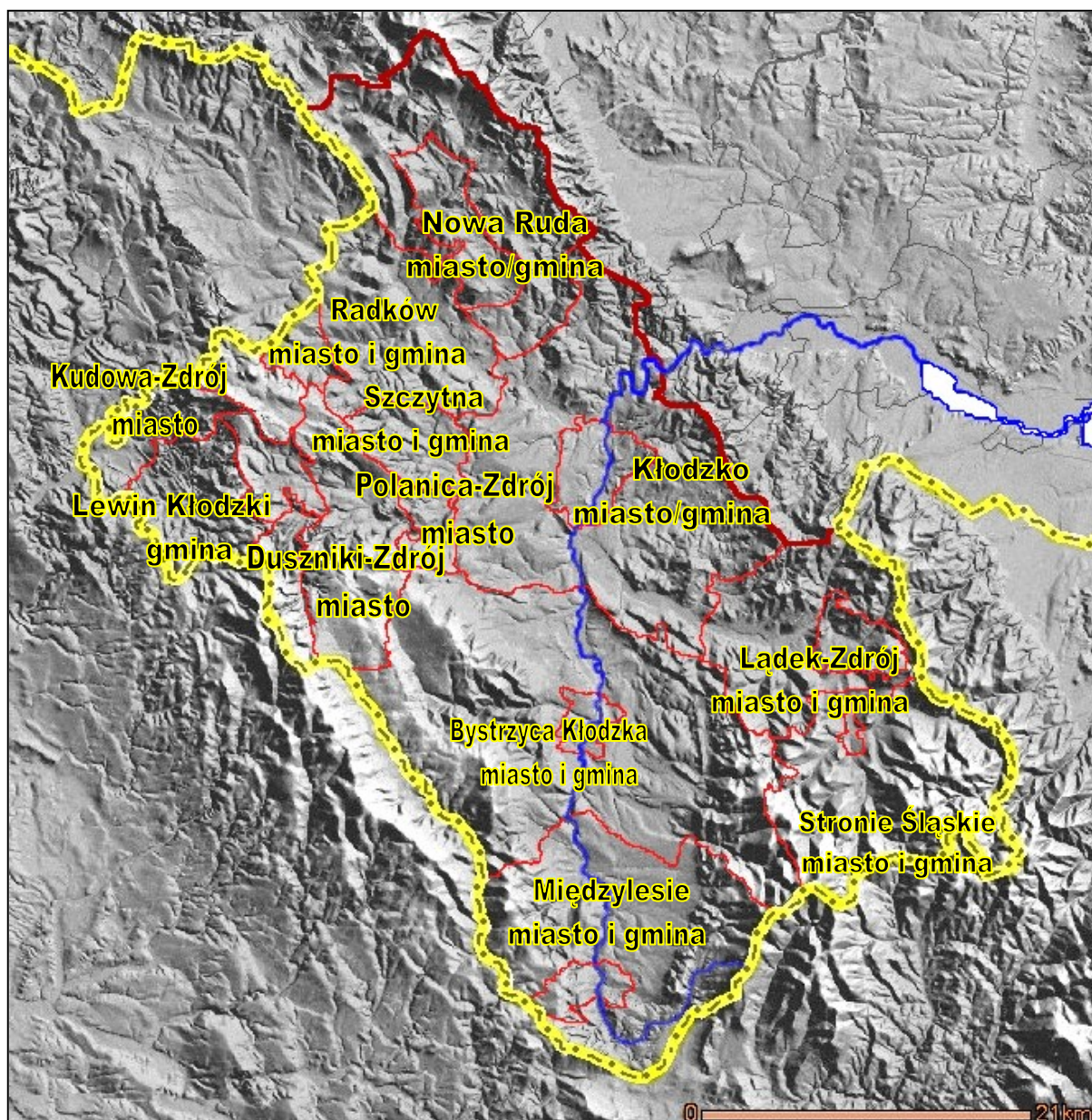

1. WSTĘP. CHARAKTERYSTYKA POWIATU KŁODZKIEGO

1.1. POŁOŻENIE

W Polsce jest 16 województw, 314 powiatów, 65 miast na prawach powiatu oraz 2478 gmin. Województwo dolnośląskie, do którego przynależy powiat kłodzki, położone jest w południowo-zachodniej części Polski granicząc od zachodu z Republiką Federalną Niemiec, od południa z Republiką Czeską oraz z województwami lubuskim, wielkopolskim i od strony wschodniej z województwem opolskim. Długość granicy z Niemcami to 80 km, z Czechami to aż 434 km, co stanowi około 12,4% granicy kraju. Obejmuje on obszar 19 948 km², czyli około 6,4% powierzchni całego kraju.

II. PODZIAŁ ADMINISTRACYJNY

źródło: GIS + własne

W skład województwa dolnośląskiego wchodzi 26 powiatów ziemskich, 3 miasta na prawach powiatu, 169 gmin, 2647 miejscowości, w tym 91 miast. Pod względem wielkości powierzchni powiat kłodzki plasuje się na pierwszym miejscu wśród dolnośląskich powiatów z powierzchnią około

1 642 km². Położony jest w południowo-zachodniej części Polski, w obrębie łańcucha Sudetów. Swoim zasięgiem obejmuje czternaście gmin. Charakterystycznym występnym, kształtem przypominającym czworokąt, wciną się w obszar Republiki Czeskiej. Pod względem liczby ludności (około 166 tys. osób) zajmuje drugie miejsce wśród powiatów dolnośląskich. Gęstość zaludnienia wynosi 102 mieszkańców na 1 km².

Powiat kłodzki otoczony jest górami stanowiącymi naturalną przegrodę. Część środkową zajmuje Kotlina Kłodzka otoczona od zachodu Górami Bystrzyckimi, Górami Orlickimi i Górami Stołowymi, od północy Górami Sowimi i Górami Bardzkimi, od wschodu zaś Masywem Śnieżnika, Górami Bialskimi i Górami Złotymi. Szczytami gór po południowej, zachodniej i wschodniej granicy powiatu przebiega granica z Republiką Czeską o długości aż 190 km.

Z siedziby powiatu - Kłodzka bliżej jest do innych stolic europejskich: Pragi, Wiednia, Berlina, Bratysławy niż do Warszawy.

1.2. PODSTAWA PRAWNA FUNKCJONOWANIA

Funkcjonowanie powiatu reguluje ustawa z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2001r., nr 142, poz. 1592 ze zmianami). Zgodnie z nią, powiat wykonuje określone ustawami zadania publiczne w imieniu własnym i na własną odpowiedzialność, posiada osobowość prawną, jego samodzielność podlega ochronie sądowej, o ustroju powiatu stanowi jego statut. Zgodnie z art. 4 w/w ustawy zadania publiczne o charakterze ponadgminnym powiat realizuje w zakresie:

- 1) edukacji publicznej,
- 2) promocji i ochrony zdrowia,
- 3) pomocy społecznej,
- 4) polityki prorodzinnej,
- 5) wspierania osób niepełnosprawnych,
- 6) transportu zbiorowego i dróg publicznych,
- 7) kultury oraz ochrony zabytków i opieki nad zabytkami,
- 8) kultury fizycznej i turystyki,
- 9) geodezji, kartografii i katastru,
- 10) gospodarki nieruchomościami,
- 11) administracji architektoniczno-budowlanej,
- 12) gospodarki wodnej,
- 13) ochrony środowiska i przyrody,
- 14) rolnictwa, leśnictwa i rybactwa śródlądowego,
- 15) porządku publicznego i bezpieczeństwa obywateli,
- 16) ochrony przeciwpowodziowej, w tym wyposażenia i utrzymania powiatowego magazynu przeciwpowodziowego, przeciwpożarowej i zapobiegania innym nadzwyczajnym zagrożeniom życia i zdrowia ludzi oraz środowiska,
- 17) przeciwdziałania bezrobociu oraz aktywizacji lokalnego rynku pracy,
- 18) ochrony praw konsumenta,
- 19) utrzymania powiatowych obiektów i urządzeń użyteczności publicznej oraz obiektów administracyjnych,
- 20) obronności,
- 21) promocji powiatu,
- 22) współpracy z organizacjami pozarządowymi.

Do zadań publicznych powiatu należy również zapewnienie wykonywania określonych w ustawach zadań i kompetencji kierowników powiatowych służb, inspekcji i straży.

1.3. RYS HISTORYCZNY I GOSPODARCZY

Rozwój cywilizacyjny poszczególnych terenów w dużej mierze uzależniony jest od wymiany gospodarczej i kulturalnej. Położenie geograficzne, szlaki handlowe, drogi wodne warunkują wymianę towarów, przemieszczanie się ludności.

Trasa pradawnego szlaku handlowego (bursztynowego) prowadziła przez Náchod, Kudowę-Zdrój, Kłodzko z odnogą na Międzyzlesie, Kłodzko do Wrocławia, Kalisza i nad Bałtyk. Przy szlakach handlowych, przeprawach przez rzeki powstawały osady i grody, których załogi pilnowały bezpieczeństwa kupców z jednej strony i gwarantowały egzekwowanie opłat celnych z drugiej.

Takie były prawdopodobnie przesłanki zbudowania przez czeskich Sławnikowiców grodu nad Nysą, o których wspomina kronikarz Kosmas.

W X i XI wieku ziemia kłodzka była przedmiotem rywalizacji czeskich Przemysłidów z polskimi Piastami. Kres tej rywalizacji położył pokój Zielonoświątkowy podpisany w Kłodzku przez Sobiesława I i Bolesława Krzywoustego w roku 1137. Od tego czasu ziemia kłodzka należy do Czech.

W roku 1278, książę śląski Henryk IV Probus, władający ziemią kłodzką jako czeski lennik nadał prawa miejskie znacznym osadom dla Kłodzka, Radkowa i Łądek-Zdroju nadając im przywilej handlu solą z Wieliczki.

W roku 1459 panujący w Czechach Jerzy z Podiebradów ustanowił „suwerenne” Hrabstwo Kłodzkie, które miało być domeną jego rodu.

W latach 1471 – 1526 Hrabstwo Kłodzkie wraz z Królestwem Czech pozostawało pod panowaniem Jagiellonów, natomiast po śmierci Ludwika Jagiellończyka Habsburgów austriackich.

W wyniku wojen śląskich w połowie XVIII wieku (rok 1742, pokój we Wrocławiu), król Fryderyk II odebrał Śląsk Austrii, a Hrabstwo Kłodzkie kupił i włączył przez przeszło 200 lat w granice administracyjne Dolnego Śląska.

W ten to sposób zatarte zostały prastare granice oddzielające ziemię kłodzką od Dolnego Śląska. O przyznaniu ziemi kłodzkiej Polsce zdecydowano po drugiej wojnie światowej. W latach 1945 – 46 na ziemi kłodzkiej, podobnie jak na pozostałych terenach przyznaczonych Polsce, miała miejsce wielka „wędrówka ludów”, czyli przesiedlenie ludności niemieckiej i zasiedlenie tych ziem przez repatriantów głównie z kresów wschodnich. Do najstarszych gałęzi wytwórczych na ziemi kłodzkiej zalicza się tkactwo, rozwijające się od czasów prehistorycznych, budownictwo, górnictwo, szklarstwo.

Druga połowa XIII wieku i wiek XIV to okres silnego rozwoju gospodarczego będącego wynikiem gospodarczej działalności zakonów: joannitów i cystersów i silnej kolonizacji niemieckiej ułatwanej przez niemiecką dynastię Luksemburczyków panującą w Czechach.

Lata dwudzieste XV wieku przyniosły duże zniszczenia wskutek wojen husyckich. Po wojnach husyckich następuje dalszy rozwój gospodarki, rozwija się budownictwo, górnictwo: marmury w Dusznikach-Zdroju i Międzyzlesiu, piaskowiec w Długopolu-Zdroju, Radkowie i w Starej Bystrzycy, Morawie, Siennej i Kletnie, złoto i srebro w Złotym Stoku, rudy żelaza w Dusznikach-Zdroju, Nowej Rudzie i miedź też w Nowej Rudzie.

Trwający 200 lat rozwój tych ziem zahamowała wojna trzydziestoletnia (1618-48). Bezpośrednim skutkiem wojny i epidemii było wyludnienie (straty do 30%), ruiny miast i wsi. W dalszej jednak perspektywie poniesione straty okazały się ożywym wstrząsem. W krajach niemieckich uległ przyspieszeniu rozpad systemu feudalnego, nastąpiła szybka odbudowa zniszczonych miast. Intensywny ruch budowlany inspirowany przez kościoły i rady miejskie ułatwił ożywienie gospodarcze, dając zatrudnienie tysiącom ludzi.

W XIX wieku gospodarka tych ziem opiera się na surowcach lokalnych (skały, lasy, węgiel, rudy miedzi i żelaza). Budowa linii kolejowych i połączenia Kłodzka z Wrocławiem, Wałbrzychem, Międzyzlesiem nadaje nowe tempo gospodarcze, umożliwia rozwój nowych branż opartych na sprowadzanych surowcach.

Na przełomie XIX i XX wieku powstały nowe gałęzie gospodarcze wykorzystujące od dawna znane uzdrowiska (Kudowa-Zdrój, Duszniki-Zdrój, Łądek-Zdrój) jak i walory krajoznawcze terenów górskich dla wchodzącej w modę turystyki.

W okresie powojennym, od roku 1946 do końca lat 80-tych, rozwijano przejęte gałęzie przemysłu i wielkotowarową produkcję rolną. Wprowadzono i rozwijano przemysł elektrotechniczny i hutnictwo szkła. Uogólniając, rozwijano wielkie „socjalistyczne” formy przemysłu, rolnictwa i usług

w uzdrowiskach i turystyce. Likwidacji uległa prywatna baza turystyczna i drobny przemysł zlokalizowany również we wsiach poprzednio skutecznie dofinansowujący rolnictwo. Rozwój prywatnych przedsiębiorstw, bazy turystycznej i uzdrowiskowej oraz usług był skutecznie blokowany przepisami i pozaprawnymi metodami działania.

Kryzys lat 80. i 90. dotknął przede wszystkim te gałęzie gospodarki, na których rozwój postawiono :

- przemysł wydobywczy, głównie górnictwo węglowe,
- przemysł włókienniczy,
- przemysł przetwarzający miejscowe surowce,
- przemysł elektromaszynowy,
- wielkotowarowy rolnictwa uprzemysłowionego,
- uzdrowisk, jako centralnie zarządzane kompleksy usług.

III. **COMITAT GLACENSIS – HISTORYCZNA MAPA ZIEMI KŁODZKIEJ**

źródło: własne

Ponadto, nastąpiło wyludnienie wsi górskich, spadek produkcji rolnej, upadek przemysłu przetwarzającego płody rolne (np. mleczarnie). W końcu lat 90 - tych zauważalny jest rozwój:

- przemysłu na bazie lub z udziałem kapitału zachodniego,
- prywatnych usług w zakresie handlu, gastronomii, zdrowia, turystyki i ostatnio także usług w uzdrowiskach,
- przemysłu wydobywczego materiałów budowlanych,
- agroturystyki, która stała się istotnym czynnikiem aktywizacji wsi ziemi kłodzkiej.

Przystąpienie Polski do UE w maju 2004 roku pozwoliło na szersze korzystanie ze środków pomocowych co znacząco wspiera rozwój ziemi kłodzkiej. Natomiast przystąpienie naszego kraju do

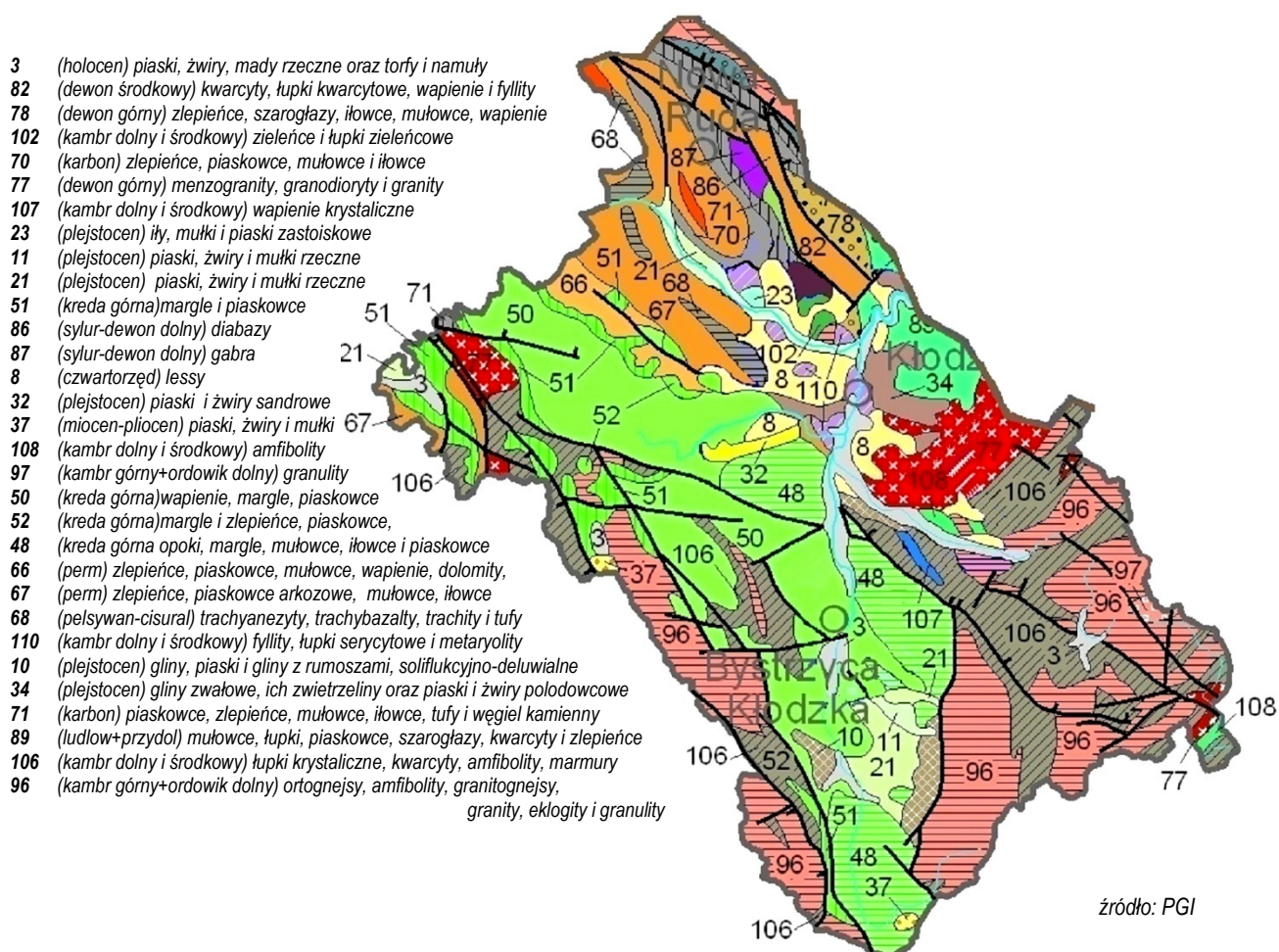
traktatu z Schengen zniósł bariery graniczne i ułatwiło współpracę z partnerami czeskimi oraz zwiększyło ruch osobowy w strefie przygranicznej.

1.4. ZASOBY NATURALNE

1.4.1. CHARAKTERYSTYKA GEOLOGICZNA REGIONU

Obszar powiatu kłodzkiego jest bardzo silnie zróżnicowany pod względem fizjogeograficznym. Jego część centralną stanowią Sudety Środkowe. Pod względem geologicznym przedstawiają strukturę nieckowatą, której oś przepiętego wzdłuż linii północny-zachód – południowy-wschód. Obrzeżenie niecki tworzą prekambryjskie, metamorficzne bloki starszych górotworów (Góry Sowie, Góry Orlickie i Góry Bystrzyckie). Nieckę wypełniają osady górnopaleozoiczne, przecięte warstwami i żyłowymi intruzjami magmy, które nadbudowują piaskowce trzeciorzędowe. Cały masyw przecinają trzeciorzędowe dyslokacje, dzieląc go na szereg masywów górskich.

IV. BUDOWA GEOLOGICZNA

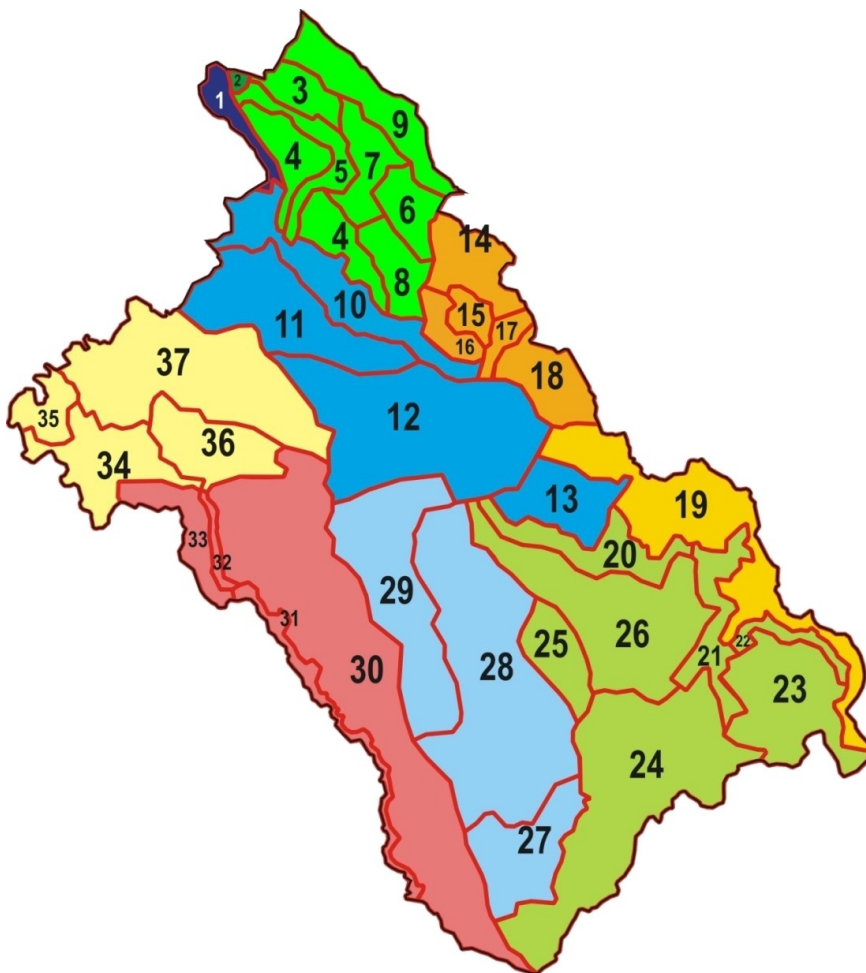
Jednym z najciekawszych mezoregionów Sudetów Środkowych są Góry Stołowe – jedyny w Polsce obszar o budowie płytowej. Budują go ławice piaskowców, leżące płasko na marglach górnokredowych, w strefie osiowej niecki śródsudeckiej. Masyw Gór Stołowych opada wysokimi, skalistymi progami (300 m) w stronę sąsiednich obniżeń. Kulminację Gór Stołowych stanowią bastiony skalne zbudowane z najodporniejszych piaskowców ciosowych, a przykładem jest Wielki i Mały Szczeliniec (919 m n.p.m.). Sieć spękań, różnice w odporności na wietrzenie pomiędzy poszczególnymi poziomami oraz silna przepuszczalność piaskowców były czynnikami warunkującymi powstanie całego zespołu ostańcowych form rzeźby: kolumn, grzybów i maczug, tworzących malownicze labirynty.

Od południa do Gór Stołowych przylegają metamorficzne i granitowe Góry Orlickie, które tworzą słabo rozczłonkowany wał górski z poziomem wierzchołkowym na wysokości ok. 1000 m n.p.m., ponad którym wyrastają kopalaste kulminacje szczytów. Na zachód od nich znajduje się Pogórze

Orlickie, obejmujące zbudowane z granitu, skał paleozoicznych i kredowych wzgórze (Grodziec 803 m n.p.m.). Na wschodzie rozciągają się Góry Bystrzyckie (Jagodna 978 m n.p.m.), mające postać stoliwa rozciętego siecią rzadkich dolin równoległych do głównego grzbietu. W części północnej zbudowane są z kredowych, grubych piaskowców ciosowych i margli, zalegających płasko na cokole kambryjskich gnejsów i łupków mikowych.

V. PASMA GÓRSKIE

GÓRY SUCHE
1. Góry Suche
OBNIŻENIE GÓRNEJ BYSTRZYCY
2. Obniżenie Górnej Bystrzycy
GÓRY SOWIE
3. Wzgórza Wyrębińskie
4. Wzgórza Włodzickie
5. Dolina Włodzicy
6. Garb Dzikowca
7. Obniżenie Noworudzkie
8. Obniżenie Bożkowa
9. Góry Sowie
KOTLINA KŁODZKA
10. Dolina Ścinawki
11. Wzgórza Ścinawskie
12. Kotlina Kłodzka
13. Wzgórza Rogówki
GÓRY BARDZKIE
14. Grzbiet Zachodni
15. Obniżenie Łącznej
16. Garb Golińska
17. Przełom Bardzki
18. Grzbiet Wschodni
GÓRY ŻŁOTE
19. Góry Żłote
MASYW ŚNIEŻNIKA
20. Dolina Białej Łądeckiej
21. Obniżenie Łądku i Stroni Śląskiego
22. Dolina Górnej Białej Łądeckiej
23. Góry Białskie
24. Masyw Śnieżnika
25. Wysoczyzna Idzikowa
26. Krowiarki
RÓW GÓRNEJ NYSY
27. Wysoczyzna Łomnicy
28. Obniżenie Bystrzycy Kłodzkiej
29. Wysoczyzna Międzylesia
GÓRY BYSTRZYCKIE
30. Góry Bystrzyckie
31. Dolina Orlicy
GÓRY ORLICKIE
32. Dolina Górnej Bystrzycy
33. Góry Orlickie
POGÓRZE ORLICKIE
34. Wzgórza Lewińskie
35. Obniżenie Kudowy
GÓRY STOŁOWE
36. Obniżenie Dusznickie
37. Stoliwo Gór Stołowych

źródło: własne

Część południowa, pozbawiona pokrywy mezozoicznej, ma nieco odmienny charakter rzeźby. Ku wschodowi Góry Bystrzyckie opadają ku rozległej, tektonicznie uwarunkowanej Kotlinie Kłodzkiej, bodącej obniżeniem śródgórskim, oddzielającym Sudety Środkowe od Wschodnich. Jej dno budują paleozoiczne łupki metamorficzne, szarogłazy, amfibolity i sjenity. W części południowej, w obrębie tektonicznego Rowu Górnej Nisy, występują osady górno kredowe. Kotliny Kłodzkiej jest lekko falistą równiną, rozcinającą wymienione skały podłoża na wysokości 350-450 m n.p.m. Na powierzchni, w części północnej leżą grube pokrywy osadów lodowcowych z domieszką lessów. Ku południowi osady te przechodzą w pokrywy deluwialne. Miejscami na powierzchni sterczą twarżelców ostańce. Wzdłuż większych rzek i potoków ciągną się dobrze rozwinięte plejstocenyjskie terasy zwirowe.

Ku północnemu-wschodowi Kotlina Kłodzka przechodzi w Obniżenie Ścinawki, wykształcone

w obrębie wychodni łowców i piaskowców górnopermskich i dolnotriasowych niecki środkowo sudeckiej. W jej krajobrazie wyróżniają się wyspowa Wzgórza Ścinawskie osiągające wysokość do 550 m n.p.m., rozwinięte w strefie wychodni odpornych skał wulkanicznych: porfirów i melafirów. W dnie doliny Ścinawki Kłodzkiej znaczną powierzchnię zajmują wysokie terasy plejstoceniowe.

Kotlinę Kłodzką od północy zamykają Góry Bardzkie, których urozmaicony krajobraz jest efektem złożonej budowy geologicznej. Występują tu zlepieńce, piaskowce, łupki i zmetamorfizowane skały dolnopaleozoiczne, ułożone poprzecznie w stosunku do linii grzbietowej. Pomimo niedużej wysokości (500-700 m n.p.m.) pocięte są gęstą siecią dolin wciosowych i jarów, rozdzielonych ostrymi grzbietami. W części północnej, Nysa Kłodzka tworzy malowniczy przełom.

Od zachodu Góry Bardzkie sąsiadują z Obniżeniem Nowej Rudy, rozwiniętym w strefie małoodpornych zlepieńców, piaskowców i łupków górnopaleozoicznych. Wschodnia część regionu obejmuje fragment Sudetów Wschodnich (Masyw Śnieżnika i Góry Złote).

Główny blok tej części Sudetów stanowią zrównane harceńskie struktury fałdowe o przebiegu południkowym, złożone ze skał górnopaleozoicznych. Masyw Śnieżnika od wschodu zamyka Kotlinę Kłodzką. Kulminacje masywu zbudowane są z gnejsów, a obniżenia dolinne i przełęcz z metamorficznych łupków łuszczycowych. Od centralnej kulminacji (1425 m n.p.m.) promieniście rozchodzą się niższe odgałęzienia, tworząc grzbiety łączące masyw główny z sąsiednimi kulminacjami, Doliny rzek i potoków głęboko wcinają się w zbocza górotworu, tworząc malownicze jary z wodospadami.

Na północ od Masywu Śnieżnika, po wschodniej stronie szerokiej doliny Białej Łądeckiej (prawobrzeżny dopływ Nysy Kłodzkiej), rozciągają się Góry Złote (990 m n.p.m.). Ich wąski grzbiet rozbity jest na kilka członów, zbudowanych zróżnicowanych pod względem odporności skał: gnejsów, granitów, gabra, wapieni i łupków krystalicznych oraz fylitów i amfibolitów. Efektem tej różnorodności jest bogactwo form rzeźby. (źródło: „Stan i zmiany właściwości gleb użytkowanych rolniczo w województwie dolnośląskim” – UMWD IUNIG PIB 2007)

1.4.2. ZASOBY WODNE – WODY POWIERZCHNIOWE

Powiat kłodzki prawie w całości należy do dorzecza Odry i zlewiska Morza Bałtyckiego, a jedynie 4% do zlewiska Morza Czarnego oraz częściowo do Morza Północnego. Dorzecze Odry tworzy sieć rzek: Nysa Kłodzka wraz ze Ścinawką, Bystrzycą, Bystrzycą Dusznicką i Białą Łądecką. Sieć rzeczna jest dobrze rozwinięta, jednak jej wodne zasoby dyspozycyjne są niewielkie.

Górski spad wód zbyt szybko odprowadza wodę ku terenom niżej położonym i tylko budowa większej ilości zbiorników retencyjnych może zapobiec klęskom powodziowym, jakie zaistniały wielokrotnie (ostatnio w latach 1997-98).

1.4.3. ZASOBY WODNE – WODY PODZIEMNE - PITNE

Do celów pitnych dostępna jest woda podziemna z poziomów nośnych:

- czwartorzędowe o zasobach 3 999,13 m³/h w okolicach Barda i Kłodzka,
- trzeciorzędowe o zasobach 3 712,38 m³/h występujące w dolinie zachodniej Nysy Kłodzkiej,
- kredowe o zasobach 1 443,6 m³/h w obrębie Rowu Nysy Kłodzkiej i Niecki Batorowa,
- krystalicznego podłoża o zasobach 174,96 m³/h występujące w okolicach Śnieżnika i Łącka-Zdroju.

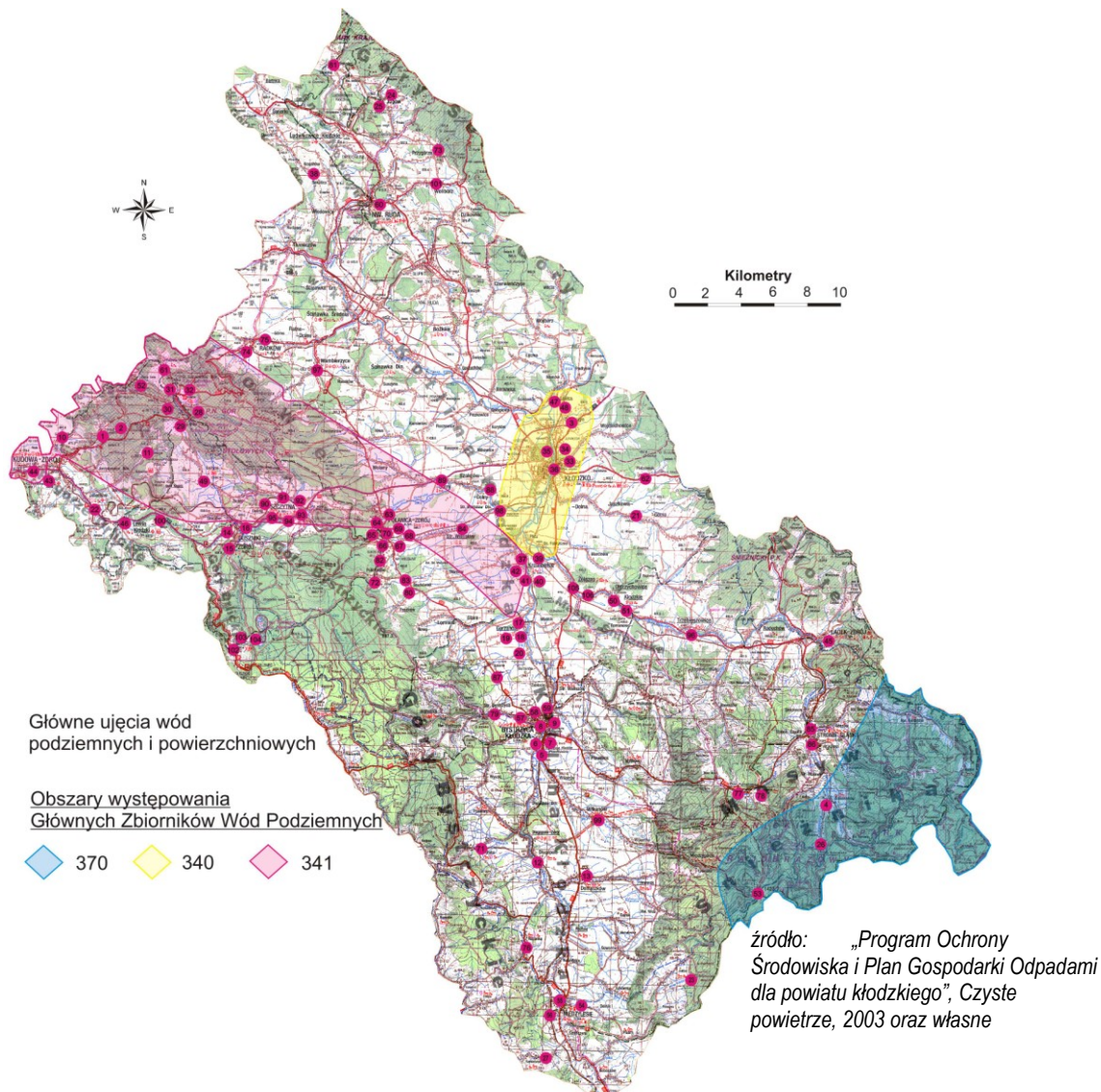
1.4.4. ZASOBY WODNE – WODY PODZIEMNE - LECZNICZE

Powiat kłodzki posiada duże zasoby wód leczniczych (jest to 25% eksploatowanych zasobów krajowych wód mineralnych). Są to wody mineralne lub słabo zmineralizowane (wykorzystywane do kąpieli i kuracji pitnych) typu:

- rejon Polanicy-Zdrój – szczawy i wody kwasowęglowe HCO₃-Ca,
- rejon Długopole-Zdrój - szczawy i wody kwasowęglowe HCO₃-Ca-Mg-Na, Fe, Rn oraz wody Fe, Rn,
- rejon Szczawiny - szczawy i wody kwasowęglowe HCO₃-Ca-Mg-Na, Fe oraz wody Fe, Rn,
- rejon Kudowy-Zdrój - szczawy i wody kwasowęglowe HCO₃-Na-Ca, Fe, As, S; HCO₃-Na-Ca, Fe, As,

- S, B; HCO₃-Na-Ca,
- rejon Jeleniowa - szczawy i wody kwasowęglowe HCO₃-Ca-Na, Fe, As,
  - rejon Dusznik-Zdrój - szczawy i wody kwasowęglowe HCO₃-Ca-Na-Mg, Fe; HCO₃-Ca-Mg; HCO₃-Ca-Na,
  - rejon Łądko-Zdrój - wody termalne S, F, Rn.

VI. GŁÓWNE UJĘCIA WÓD PODZIEMNYCH ORAZ OBSZARY ICH WYSTĘPOWANIA

Ponadto, w wielu miejscowościach ziemi kłodzkiej, przede wszystkim w Kotlinie Kłodzkiej, występują ponadto wody potencjalnie lecznicze. Są to głównie szczawy i wody kwasowęglowe stwierdzone w: Szalejowie Górnym, Starym Wielisławiu Dolnym, Gorzanowie, Bystrzycy Kłodzkiej, Nowej Łomnicy, Nowej Bystrzycy, Szczawiny i w Starych Bobrownikach. Zasoby wód leczniczych w powiecie kłodzkim są tylko częściowo wykorzystane.

1.4.5. GLEBY

W powiecie kłodzkim można wyodrębnić trzy rodzaje gleb:

- gleby górskie jako gleby brunatne wylugowanie, brunatne kwaśne, rzadziej bielcowe, pochodzenia zwietrzelinowego,
- gleby nizinne i wyżynne: bielcowe i brunatne,
- gleby dolinne, do których zalicza się mady, mady górskie, gleby murszowe, glejowe i mułowe-torfowe.

Charakterystyka warunków fizjograficznych i geomorfologicznych obszaru powiatu kłodzkiego

w ujęciu dla regionów funkcjonalnych, wyróżnionych w „Strategii rozwoju obszarów wiejskich województwa dolnośląskiego”, została określona w oparciu o kryteria społeczno-ekonomiczne i przyrodnicze – jako Region III – przemysłowo-rekreacyjno-turystyczny.

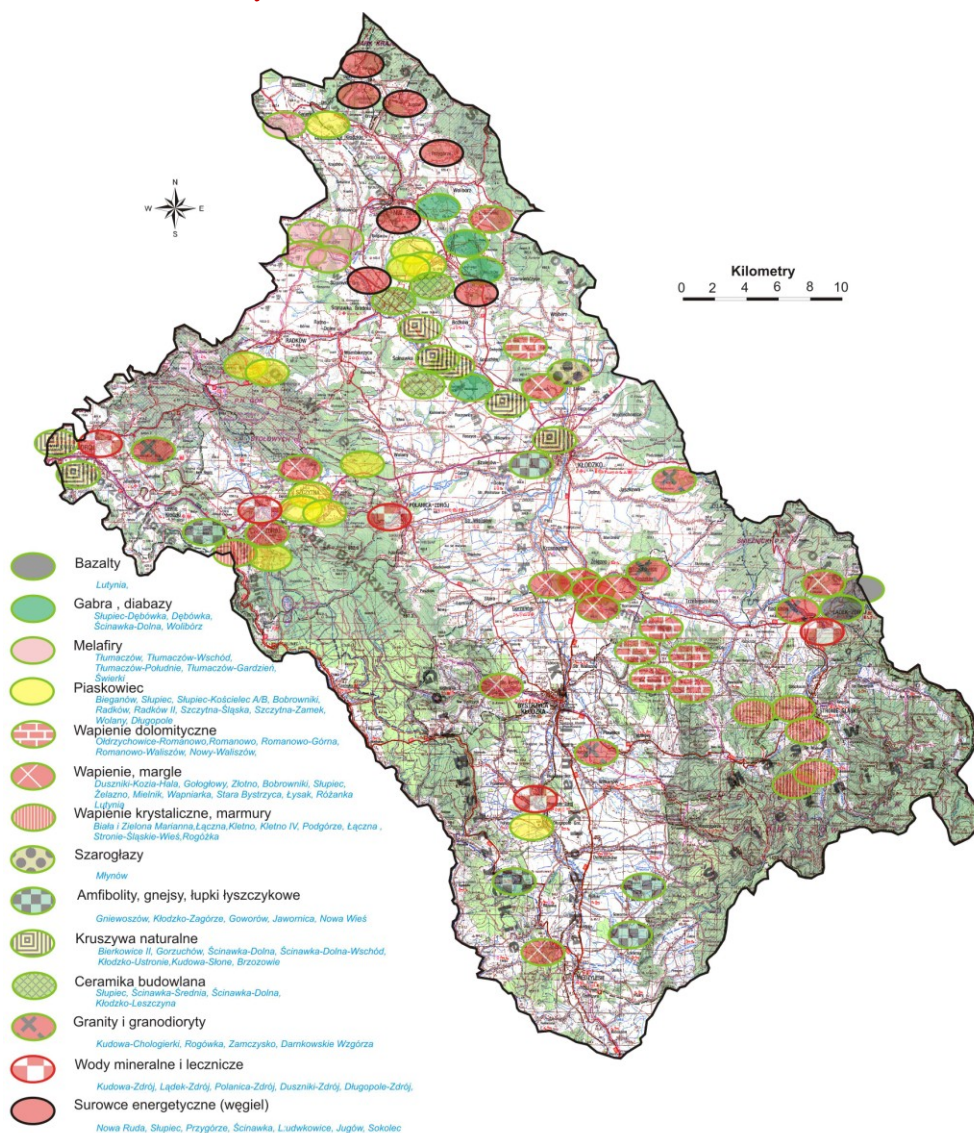
Zgodnie z Rozporządzeniem Rady Europy WE 1257/99 (art. 19) jedną z podstaw wyznaczania terenów nieurodzajnych, o niekorzystnych warunkach gospodarowania (ONW) jest niska produktywność ziemi, wynikająca z ograniczeń kształtowanych przez czynniki naturalne.

Na ogólną powierzchnię gruntów rolnych w powiecie kłodzkim (85411 ha) obszary o niekorzystnych warunkach gospodarowania (ONW) stanowią: w strefie I – 0 ha, w strefie II – 0 ha, w strefie o specyficznych utrudnieniach – 41126 ha, strefie górskiej – 24 671 ha, poza ONW – 7846 ha, w miastach poza ONW – 11767 ha. Łącznie stosunek ONW do UR wynosi w powiecie kłodzkim 77,0% przy średniej wojewódzkiej 33,0%.(źródło: „Stan i zmiany właściwości gleb użytkowanych rolniczo w województwie dolnośląskim” – UMWD IUNiG PIB 2007)

1.4.6. SUROWCE MINERALNE

Powiat kłodzki zasobny jest w surowce mineralne mające szerokie zastosowanie w przemyśle energetycznym, chemicznym, budowlanym, drogownictwie, kolejnictwie. Występujące surowce w powiecie kłodzkim można podzielić następująco:

I WYSTĘPOWANIA PODSTAWOWYCH ZASOBÓW NATURALNYCH

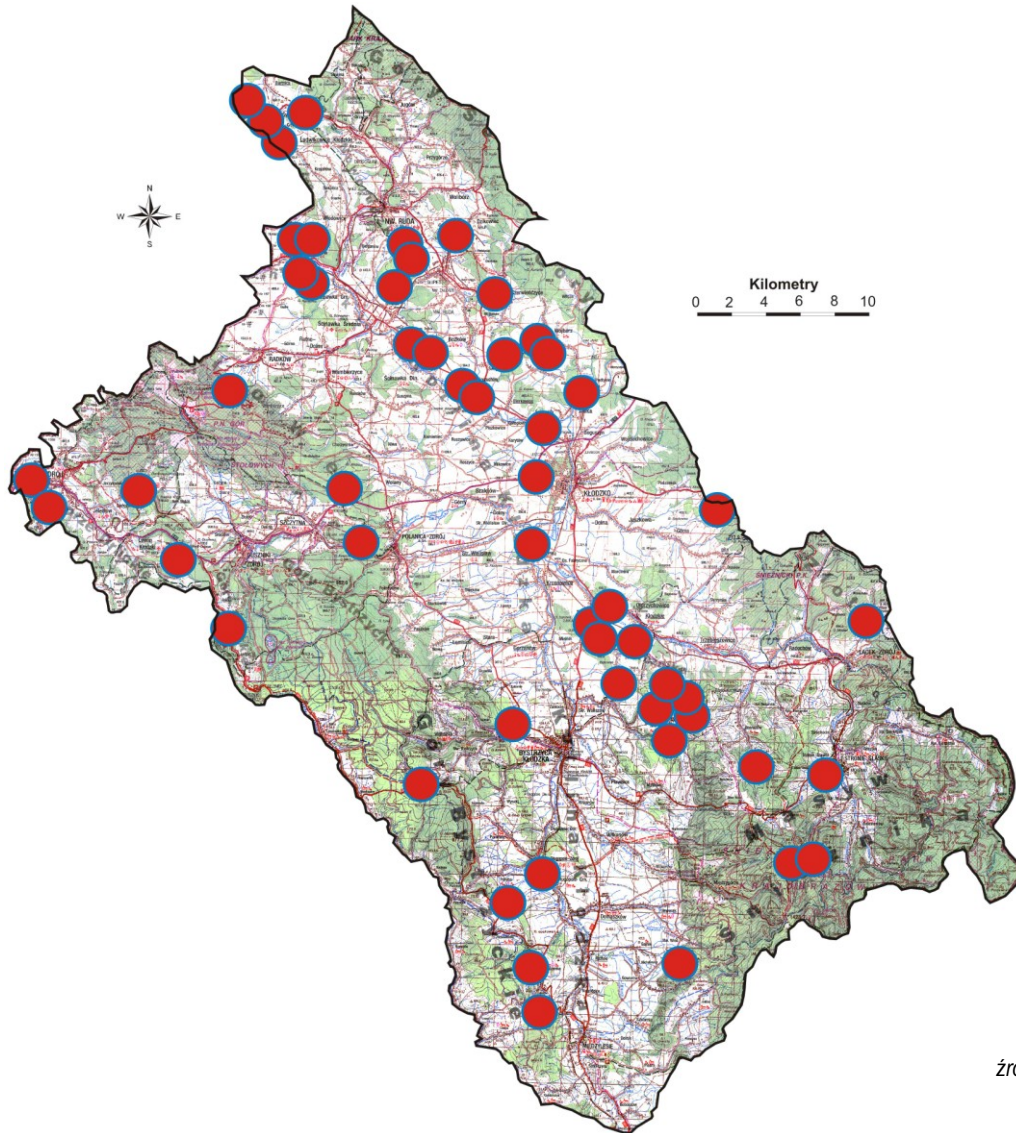

źródło: własne

1. Kamienie budowlane i drogowe:
  - a) skały magmowo - głębinowe:
    - złoża granodiorytów masywu kłodzko - złotostockiego,
    - złoża gabra rejonu Nowej Rudy i Woliborza,
    - złoża granitu rejonu Kudowy-Zdroju,
  - b) skały magmowo - wylewne:
    - złoża melafirów i porfirów rejonu w Tłumaczowa i Świerków,
    - złoża diabazu rejonu Słupca,
    - złoża bazaltów rejonu Łądko-Zdroju,
  - c) skały metamorficzne:
    - złoża marmurów rejonu masywu Śnieżnika,
    - złoża wapieni krystalicznych rejonu Żelazna, Ołdrzychowic, Romanowa, Łącznej, Gołogłów,
    - złoża gnejsów z rejonów: Jugowa, Łądko-Zdroju, Międzylesia,
    - złoża amfibolitów z rejonów: Kłodzka, Trzebieszowic, Gniewoszowa,
  - d) złoża serpentynitów z rejonów Gór Sowich, skały osadowe:
    - złoża piaskowców z rejonów: Nowej Rudy, Radkowa, Tłumaczowa, Szczytnej, Bobrownik, Długopola, Wolan,
    - złoża margli z rejonów: Bystrzyca Kłodzkiej i Szczytnej.
2. Kruszywa naturalne występujące w dolinach rzek: Nysa Kłodzka, Ścinawki, Bystrzyca.
3. Iły ceramiki budowlanej zlokalizowane w rejonie Leszczyny i Ścinawki.
4. Materiały ogniotrwałe z rejonu Nowej Rudy.
5. Kwarcyty występujące w Górach Bystrzyckich i Orlickich.
6. Surowce energetyczne
  - węgiel kamienny rejonu Ludwikowic,
  - metan z pokładów węgla rejonu Nowej Rudy i Przygórza.
7. Surowce rudne:
  - ruda aluminium w Nowej Rudzie,
  - ruda miedzi w Słupcu,
  - rudy uranowe w Masywie Śnieżnika i Sokolca.
8. Surowce chemiczne:
  - fluoryty rejonu Kletna,
  - wapienie rejonu Dusznik-Zdroju, Żelazna,
  - dwutlenek węgla odzyskiwany z wody mineralnej w Dusznikach-Zdroju,
  - dwutlenek węgla z pokładów węgla rejonu Nowej Rudy.
9. Kamienie szlachetne:
  - ametysty występujące w okolicach Stronia Śląskiego i Szczytnej,
  - agaty w okolicach Świerków, Suszyny, Ratna.
10. Mineralne surowce odpadowe
  - składowiska przemysłowe pochodzące z przerobu kamieni drogowych i budowlanych,
  - składowiska odpadów pochodzące z wydobycia podziemnego węgla i rud,
  - składowiska odpadów przemysłu energetycznego.

II. LOKALIZACJA ODKRYWKOWYCH WYROBISK GÓRNICZYCH

źródło: własne

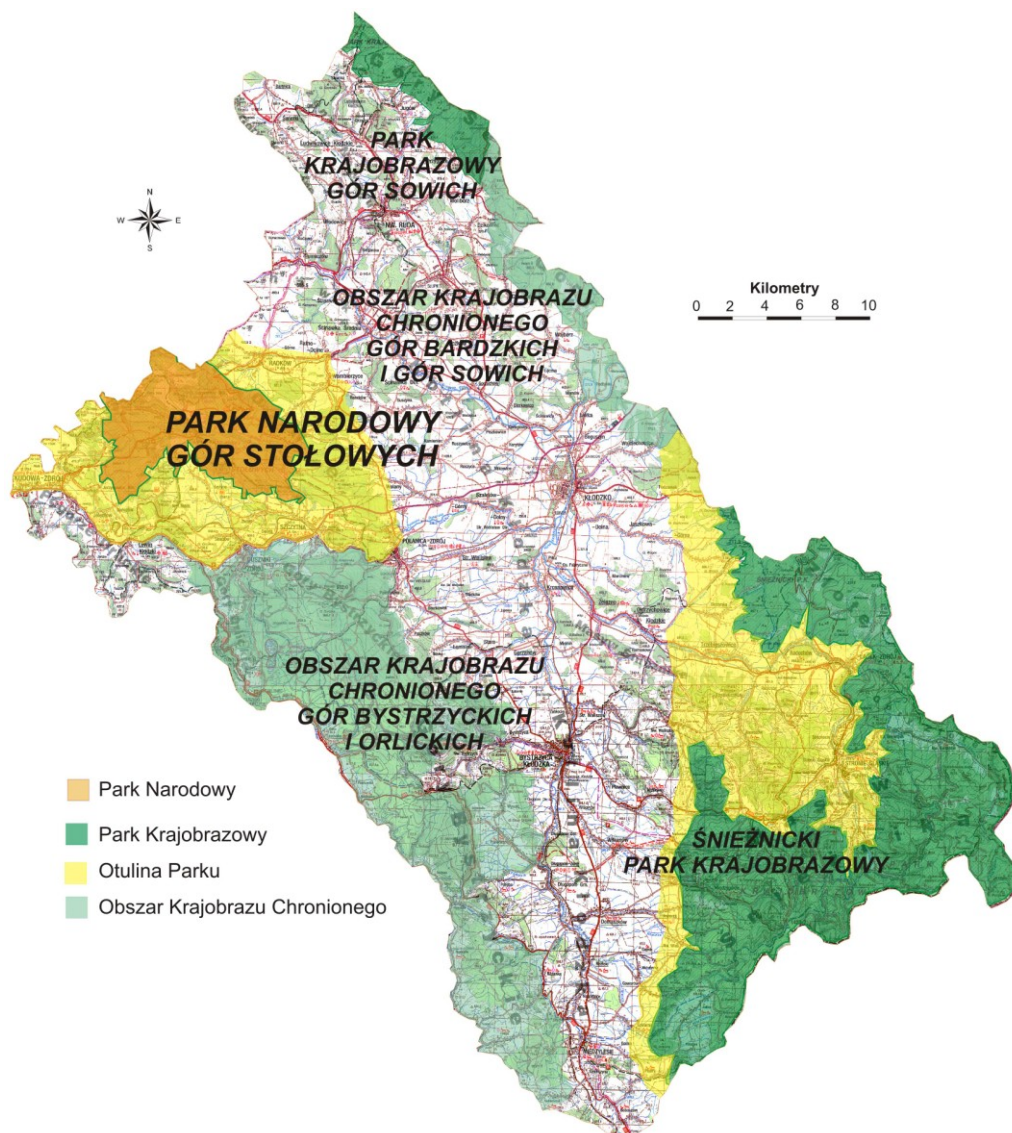
1.4.7. PARKI, REZERWATY, OBSZARY CHRONIONE

W ramach wieloprzestrzennego systemu obszarów chronionych w Polsce na terenie powiatu kłodzkiego, cechującego się wysokimi walorami przyrodniczymi i krajobrazowymi, funkcjonują:

1. Park narodowy:
  - Park Narodowy Gór Stołowych,
2. Parki krajobrazowe:
  - Śnieżnicki Park Krajobrazowy,
  - Park Krajobrazowy Gór Sowich (obejmujący główną część masywu Gór Sowich)
3. Obszary chronionego krajobrazu:
  - Obszar Krajobrazu Chronionego Gór Bystrzyckich i Orlickich,
  - Obszar Chronionego Krajobrazu Gór Bardzkich i Gór Sowich (zlokalizowany w południowej części Gór Sowich),
4. Rezerwaty (w tym trzy znajdują się na terenie parku narodowego (Błędne Skały, Szczeliniec Wielki i Wielkie Torfowiska Batorowskie):
  - rezerwat leśny Puszcza Śnieżnej Białki,
  - rezerwat krajobrazowo florystyczny Śnieżnik Kłodzki,
  - rezerwat leśny Nowa Morawa,

- rezerwat przyrody nieożywionej Jaskinia Niedźwiedzia,
- rezerwat przyrody krajobrazowej Wodospad Wilczki,
- rezerwat florystyczny torfowisko pod Zieleńcem,
- rezerwat skalno-krajobrazowy Szczeliniec Wielki,
- rezerwat skalno-krajobrazowy Błędne Skały,
- rezerwat florystyczno-leśny Wielkie Torfowisko Batorowskie.

IX. **PARK NARODOWY, PARKI KRAJOBRAZOWE I OBSZARY KRAJOBRAZU CHRONIONEGO**

źródło: MOS

Powiat kłodzki jest objęty również ekologiczną siecią Natura 2000 która nakłada obowiązek zachowania wartości przyrodniczych będących podstawą wytypowania:

1. Specjalne Obszary Ochrony (SOO) wyznaczone na podstawie Dyrektywy Siedliskowej:
  - Góry Stołowe,
  - Grodczyn i Homole koło Dusznik-Zdroju,
  - Piekielna Dolina koło Polanicy-Zdroju,
  - Torfowisko pod Zieleńcem,
  - Kościół w Konradowie,
  - Przełom Nysy Kłodzkiej koło Morzyszowa,
  - Góry Orlickie,
  - Dzika Orlica,
  - Góry Bardzkie,

- Czarne Urwisko koło Lutyni,
  - Ostoja Nietoperzy Gór Sowich,
  - Sztolnia w Młotach,
  - Biała Łądecka,
  - Pasma Krowiarki,
  - Góry Białskie i Grupa Śnieżnika,
2. Obszary Specjalnej Ochrony (OSO) wyznaczone Dyrektywą Ptasia:
- Góry Stołowe.

X. OBSZARY SPECJALNEJ OCHRONY NATURA 2000

1.5. LUDNOŚĆ, DANE STATYSTYCZNE

Pod koniec 2007 roku ludność Polski liczyła około 38 115 000 osób. W Polsce liczba ludności zmniejsza się już od ponad 11 lat. Jedną z przyczyn jest ujemne, w całym okresie powojennym, saldo migracji zagranicznych na pobyt stały. Ujemne tempo przyrostu ludności nie zmienił dodatni przyrost naturalny, rejestrowany już drugi rok. Stan ludności w kraju odzwierciedla sytuację demograficzną w powiecie kłodzkim.

Analizując dane dotyczące liczby ludności powiatu kłodzkiego można stwierdzić, że liczba ta systematycznie spada. W 1998 roku, kiedy to za sprawą reformy administracyjnej powstawały powiaty, powiat kłodzki liczył sobie około 181,6 tysięcy osób. W 2000 roku liczba ta wynosiła 171,6 tys., a w 2005 roku już 167,1 tys. osób.

Biorąc pod uwagę strukturę wiekową w powiecie kłodzkim odnotowujemy tendencję zmniejszającą się liczby ludności w wieku przedprodukcyjnym. Ogółem ludność powiatu w wieku przedprodukcyjnym stanowi 18,8%, w wieku produkcyjnym 64,7% oraz w wieku poprodukcyjnym 16,6%. Przez ludność w wieku produkcyjnym rozumie się ludność w wieku zdolności do pracy, w wieku nieprodukcyjnym ludność w wieku przedprodukcyjnym (do 17 lat) oraz ludność w wieku poprodukcyjnym – mężczyźni w wieku 65 lat i więcej, kobiety - 60 lat i więcej.

Zgodnie z informacjami Urzędu Statystycznego we Wrocławiu w 2007r. odnotowano ujemny przyrost naturalny. Współczynnik przyrostu naturalnego dla województwa, liczony na 1000 ludności wyniósł minus 0,52. Dla powiatu kłodzkiego odnotowano jeden z najniższych współczynników naturalnych minus 2,8. Dla porównania w powiatach polkowickim i głogowskim wyniósł on po 3,8.

Prognozy demograficzne na lata do 2030 roku przewidują:

- spadek liczby dzieci w wieku 0-16 (z 27,9 tys. w 2004 r. do 26,7 tys. w 2013 r. oraz do 17,4 tys. w 2030 r.),
- znaczny spadek liczby młodzieży w wieku 16-18 lat (z 7,5 w 2004 r. do 5,1 tys. w 2013 r. oraz do 3,9 tys. w roku 2030 r.),
- znaczny spadek liczby młodzieży w wieku 19-24 lata (z 16,8 tys. w 2004 r. do 11,8 tys. w 2013 r. do 7,3 tys. w 2030 r.),
- znaczny spadek populacji w wieku 18-44 lat (z 64 tys. w 2004 r. do 61,7 tys. w 2013 r. do 43 tys. w 2030 r.),
- wzrost populacji w wieku 45-59/64 lat do roku 2007 (z 44 tys. w 2004 r. do 45,8 tys. w 2007 r.), a następnie spadek (do 42,3 tys. w 2013r. oraz do 40,6 tys. w 2030 r.),
- wzrost populacji w wieku 18-59/64 lat do roku 2006 (z 108 tys. w 2004 r. do 108,5 tys. w 2006 r.), a następnie spadek (do 104 tys. w 2013r. oraz do 83,6 tys. w 2030 r.),
- duży przyrost ludności wieku poprodukcyjnym 60/65 lat i więcej (z 27,8 tys. w 2004 r. do 32,7 tys. w 2013 r. oraz do 44,1 tys. w 2030 r.).

A. POWIERZCHNIA I LUDNOŚĆ W PRZEKROJU TERYTORIALNYM W 2006 R. Stan w dniu 31.XII.2006.

Jednostka administracyjna	Gmina miejska powierzchnia w km ²	Gmina powierzchnia w km ²	Ludność ogółem gmina miejska	Ludność ogółem gmina
Duszniki-Zdrój	22	-	5 092	-
Kłodzko	25	-	28 148	-
Kudowa-Zdrój	34	-	10 170	-
Nowa Ruda	37	-	24 169	-
Polanica-Zdrój	17	-	6 953	-
Bystrzyca Kłodzka	11	327	10 609	9 032
Lądek-Zdrój	20	97	6 140	2 601
Międzylesie	14	175	2 765	4 745
Radków	15	125	2 460	6 879
Stronie Śląskie	2	144	6 229	1 704
Szczytna	80	52	5 240	2 088
Kłodzko	-	253	-	16 983
Lewin Kłodzki	-	52	-	1 857
Nowa Ruda	-	140	-	12 172
RAZEM	278	1 365	109 340	58 655
OGÓŁEM	1 642 km²		166 036 osób	

źródło: www.stat.gov.pl

Przewiduje się, iż liczba ludności w powiecie kłodzkim spadnie z 169,3 tys. w roku 2004 do 161,6 tys. w roku 2013 oraz do 147,6 tys. w roku 2030.

Na sytuację demograficzną ludności powiatu kłodzkiego oprócz przytoczonych wcześniej informacji o przyroście naturalnym, wpływ ma również migracja ludności. Według GUS w trzech kwartałach 2007r. saldo migracji stałej w województwie dolnośląskim było ujemne i wyniosło minus 1491, saldo migracji zagranicznych na pobyt stały wyniosło minus 1607 osób.

Bardzo istotna dla jednostek samorządowych jest informacja o dochodach osób fizycznych i prawnych, ponieważ warunkują one poziom dochodów własnych gmin i powiatów, a są najsilniejszym stymulatorem inwestycji samorządowych. Oceniając dochody mieszkańców powiatu kłodzkiego na tle dochodów mieszkańców innych powiatów województwa dolnośląskiego w roku 2005 oparto się na tzw. wskaźniku „P” ustalonym przez Ministerstwo Finansów. Wskaźnik „P” podstawowych dochodów podatkowych na jednego mieszkańca powiatu przyjmuje się do obliczania projektowanej subwencji wyrównawczej dla poszczególnych powiatów. Współczynnik ten jest ustalany na podstawie dochodów z podatku dochodowego od osób fizycznych (PIT) oraz podatku dochodowego od osób prawnych (CIT) w przeliczeniu na jednego mieszkańca. Im wyższy wskaźnik „P” dla danego powiatu, tym wyższa zamożność jego mieszkańców.

B. MIGRACJE WEWNĘTRZNE I ZAGRANICZNE LUDNOŚCI NA POBYT STAŁY W 2006R.

WYSZCZEGÓLNIENIE	Napływ			Odpływ			Saldo migracji ogółem
	Ogółem	w tym		Ogółem	w tym		
		z miast	z zagranicy		do miast	za granicę	
WOJEWÓDZTWO DOLNOŚLĄSKIE	39 665	25 628	1 171	43 291	20 745	5 201	-3 626
PODREGION JELENIOGÓRSKO-WAŁBRZYSKI	16 166	9 876	447	20 378	11 025	2 556	-4 212
POWIAT KŁODZKI	2 150	1 245	61	2 726	1579	382	-576

źródło: <http://www.stat.gov.pl>

Wskaźnik „P” - podstawowych dochodów podatkowych na jednego mieszkańca powiatu przyjęty do obliczania projektowanej subwencji wyrównawczej na 2008 roku; dla powiatu kłodzkiego wskaźnik „P” wynosi 85,27. W województwie ustalany jest wskaźnik „W” podstawowych dochodów podatkowych na jednego mieszkańca województwa i wynosi 126,49. Podstawą do wyliczenia tych wskaźników były dane o dochodach podatkowych za 2006 r. wg stanu na 30 czerwca 2007 r.

- wskaźnik gminny Gg dla kraju = 954,74
- wskaźnik powiatowy Pp dla kraju = 124,90
- wskaźnik wojewódzki Ww dla kraju = 110,22

źródło: www.mf.gov.pl

Stopa bezrobocia określa nam statystycznie natężenie bezrobocia w danej populacji. Według GUS stopę bezrobocia rejestrowanego obliczamy jako stosunek liczby bezrobotnych zarejestrowanych do liczby cywilnej ludności aktywnej zawodowo, tj. bez osób odbywających czynną służbę wojskową oraz pracowników jednostek budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego. Stopę bezrobocia podaje się z uwzględnieniem osób pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie.

Stopa bezrobocia w powiecie kłodzkim spadła w ostatnich latach do wysokości 22,6%. Jest ona o wiele wyższa niż w kraju (11,2%) i w województwie dolnośląskim (11,6%) (dane z PUP z listopada 2007r.).

Analizując na przestrzeni kilkunastu lat stopę bezrobocia w kraju i powiecie kłodzkim okazuje się, iż wykazuje ona wysoki stopień korelacji; stopa bezrobocia w powiecie jest prawie dwukrotnie wyższa niż w kraju.

1.6. POWIĄZANIA I FUNKCJE W REGIONIE

1.6.1. SUBREGION KŁODZKI – POWIĄZANIA REGIONALNE

W wyniku zmian podziału terytorialnego kraju powiat kłodzki podjął intensywne działania zmierzające do odbudowy powiązań wewnątrz województwa dolnośląskiego, a zwłaszcza z ośrodkiem metropolitalnym, jakim jest miasto Wrocław, jak również z regionami ościennymi. Dodatkowo należy dążyć do odtworzenia powiązań transgranicznych z Republiką Czeską. W tym celu należy kontynuować działania zmierzające do prowadzenia wspólnej polityki przestrzennej nie tylko w ramach województwa dolnośląskiego, ale też sąsiednimi regionami kraju.

Bardzo ważne jest koordynowanie działań planistycznych z partnerami po stronie czeskiej. Wszystkie działania powinny prowadzić do lepszego wykorzystania szansy, jaką daje powiatowi kłodzkiemu jego położenie geograficzne.

Kluczowe aspekty dla położenia powiatu kłodzkiego są:

- 1) projektowana droga ekspresowa S-5,
- 2) projektowana droga ekspresowa S-46,
- 3) Pasma Sudeckie z Droga Śródsudecką,
- 4) połączenia kolejowe,
- 5) otwarcie granic na podstawie traktatu z Schengen.

1.6.2. PROJEKTOWANIA DROGA EKSPRESOWA S-5

Korytarz autostrady A-4 wpisuje się w III paneuropejski korytarz transportowy, prowadzący z Niemiec poprzez Wrocław, Kraków do Kijowa. Wpisuje się on w historyczną drogę „Via Regia”, od dawna łączącą Wschód z Zachodem.

Na południe od powiatu kłodzkiego przez Republikę Czeską przebiega IV paneuropejski korytarz transportowy poprzez Pragę, Brno w kierunku Morza Czarnego. Przez powiat kłodzki przechodzą arterie komunikacyjne stanowiące powiązania prostopadłe do III i IV paneuropejskiego korytarza transportowego. Arterie te, wpisane do „Planu zagospodarowania przestrzennego województwa dolnośląskiego” to:

- a) droga ekspresowa S-5 (Poznań - Wrocław - Kłodzko - Boboszów/Dolni Lipka),
- b) międzynarodowa trasa kolejowa AGTC, C 59/2 (Wrocław - Kamieniec Ząbkowicki - Kłodzko - Międzylesie - Praga).

Z roku na rok intensywność ruchu na drodze krajowej nr 8, na odcinku przejście graniczne Kudowa-Zdrój/Náchod - Kłodzko - Wrocław znacznie się zwiększa. Brak obwodnic miast, brak poboczy powoduje, że kierunek pod względem obciążenia osiąga swoją graniczną chłonność. Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad opracowała program „Drogi zaufania. Bezpieczna ósemka”

Koncepcja Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Pardubickiego przewiduje budowę drogi ekspresowej R-43 na odcinku Brno - Moravská Třebova, niestety dalszy odcinek Moravská Třebova - Boboszów/Dolni Lipka określany jest jako perspektywiczny (długość odcinka Boboszów - Dolni Lipka - Moravská Třebova to około 38 km). Jego budowę może utrudniać przechodzenie drogi R-43 przez obszary chronione programem Natura 2000. Dodatkowo należy zaznaczyć, że realizacja drogi ekspresowej S-5/R43/R52 wpisuje się w oś Bałtyk-Adriatyk. Trasa poprowadzona przez powiat kłodzki, alternatywnie dla przebiegu drogą S-3 przez Lubawkę, stanowi najkrótszą drogę na południe Europy, a jednocześnie najlepiej wpina się w układ dróg po stronie czeskiej.

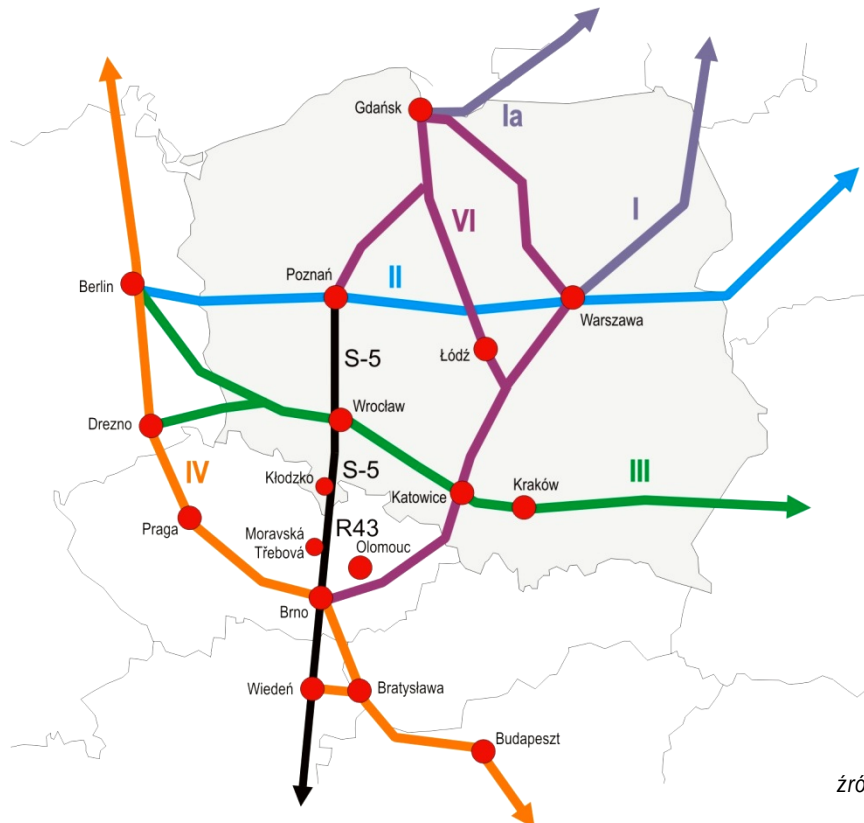

III. PLANOWANE INWESTYCJE NA EURO 2012 WG GENERALNEJ DYREKCJI DRÓG KRAJOWYCH I AUTOSTRAD, STAN NA STYCZEŃ 2008 R.

źródło: opracowanie GDDKiA

XII. PROJEKTOWANA DROGA S-5. POWIĄZANIE Z PLANEM EUROPEJSKICH KORYTARZY TRANSPORTOWYCH EUROPY

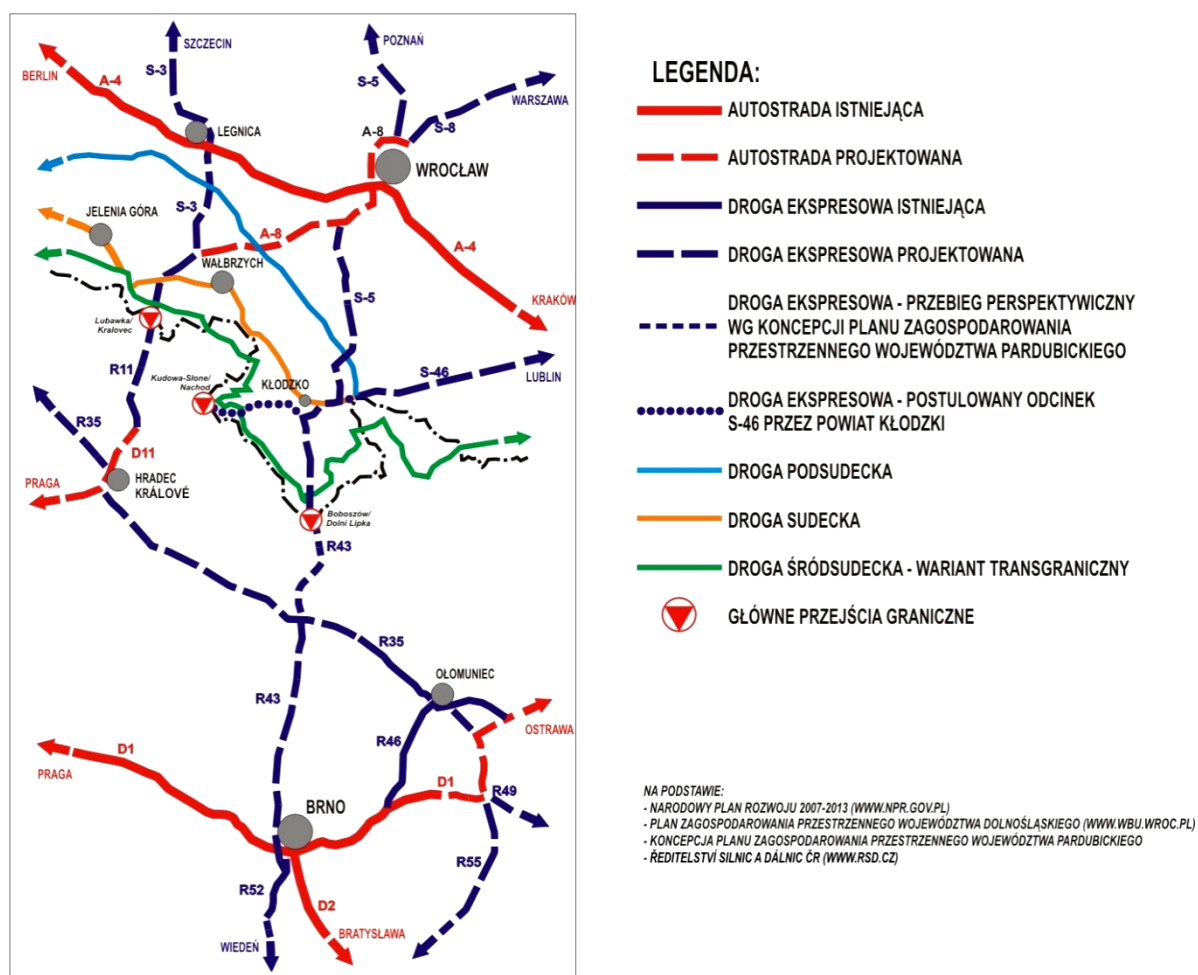
źródło: opracowanie własne

W ramach realizacji projektu europejskiego ED-CIII „Via Regia” finansowanego w ramach Programu Inicjatywy Wspólnotowej INTERREG III B CADSES we współpracy pomiędzy miastem Wrocławem, powiatem kłodzkim, Wojewódzkim Biurem Urbanistycznym we Wrocławiu oraz krajem Pardubice ustalono możliwy przebieg trasy na odcinku Wrocław – Kłodzko - Lanškroun/Moravská Třebová (długość: 160 km).

Dla odcinka polskiego rozważano dwojaki przebieg trasy o różnych oddziaływaniach na sieć drogową oraz środowisko naturalne. Preferowany wariant oferuje optymalne efekty w zakresie obciążenia regionalnej sieci dróg i wykazuje niewielkie konflikty z obszarami chronionymi w Kotlinie Kłodzkiej. Znalezienie trasy dla odcinka czeskiego wymagało większych nakładów ze względu na górzysty teren. W tym przypadku rozważone zostały trzy warianty wraz z jednym podwariantem. Realizacja każdego z wariantów, w razie rozbudowy trasy do drogi szybkiego ruchu, wymagałyby budowy kosztownego tunelu.

Z tego powodu dla odcinków cząstkowych analizowano kolejne warianty o niższym standardzie rozbudowy, które w przypadku preferowanego wariantu południowego opierałyby się na przebiegu dotychczasowych dróg.

XIII. PROJEKTOWANE DROGI W REJONIE POWIATU KŁODZKIEGO

źródło: opracowanie własne

1.6.3. PROJEKTOWANA DROGA EKSPRESOWA S-46

Kotlina Kłodzka historycznie została obrana jako miejsce przekraczania Sudetów przez szlaki handlowe. Wiązą one południowe Niemcy, Pragę, Republikę Czeską z Górnym Śląskiem, Małopolską i dalej Ukrainą. Na kanwie tej nitki komunikacyjnej uformowało się najbardziej typowe dla ziemi kłodzkiej pasmo osadnicze o funkcjach uzdrowiskowo - wypoczynkowych.

W tej chwili kierunek pod względem obciążenia komunikacyjnego osiąga swą graniczną chłonność w obrębie województwa dolnośląskiego (droga krajowa nr 8 – odcinek Kudowa-Zdrój/Náchod – Kłodzko oraz droga krajowa nr 46 Kłodzko - Złoty Stok), natomiast w województwie opolskim prowadzone są intensywne prace modernizacyjne drogi krajowej 46.

W roku 2005 powstała inicjatywa samorządów terytorialnych województw lubelskiego, świętokrzyskiego, śląskiego, opolskiego oraz dolnośląskiego w sprawie budowy tzw. „Szlaku Staropolskiego” (Dorohusk, Lublin, Kielce, Opole, Nysa, Kłodzko, Kudowa-Zdrój), którego arterie to:

- a) projektowana droga ekspresowa S-46;
- b) istniejąca linia kolejowa, która wymaga podjęcia działań zmierzających do zaliczenia jej przebiegu do europejskiej sieci AGC (Umowa Europejska o głównych międzynarodowych liniach kolejowych) i AGTC (Umowa Europejska o ważnych międzynarodowych liniach transportu kombinowanego).

W wyniku działań podjętych przez poszczególne samorzady terytorialne budowa drogi ekspresowej S-46 została wpisana do NPR 2007-2013. Budowa tej drogi została usunięta z planów rządowych. Także „Plan zagospodarowania województwa dolnośląskiego” nie przewiduje realizacji drogi ekspresowej na odcinku Złoty Stok – przejście graniczne Kudowa-Zdrój/Náchod.

Po drugiej stronie granicy w Republice Czeskiej zrealizowano przedłużenie istniejącej autostrady D11 z Pragi do Hradec Kralove, a następnie do Jaromeřa. Dodatkowo należy zaznaczyć, że na drodze nr 33 w Republice Czeskiej kończy się budowa obwodnicy miejscowości Česká Skalice, a na lata 2010-2012 planowana jest budowa obwodnic pozostałych miejscowości Jaroměř i Náchod. Tym samym ok. 24 km od granicy powiatu kłodzkiego (przejście graniczne Kudowa-Zdrój/Náchod) „Szlak Staropolski” zostanie włączony w system europejskich autostrad.

1.6.4. POŁĄCZENIE PASMA SUDECKIEGO Z DROGĄ ŚRÓDSUDECKĄ

Pasma Sudeckie obejmuje dawne województwa jeleniogórskie i wałbrzyskie (wyodrębnione do celów statystycznych jako NTS III), a w części wschodniej wykracza poza granice kraju. Jest to jeden z głównych w Polsce obszarów górskich o wybitnych walorach dla rekreacji, wypoczynku i lecznictwa uzdrowiskowego, oraz jednocześnie ciągnący się po obu stronach granicy system terenów chronionych jak i stary region przemysłowy w większości o cechach przemysłu schyłkowego.

Pełne wykorzystanie walorów obszaru sudeckiego wymaga następujących wspólnych działań:

- odtworzenia równowagi ekologicznej w paśmie pogranicza poprzez eliminowanie źródeł zanieczyszczeń, likwidację i restrukturyzację schyłkowych gałęzi przemysłu, współpracę przy modernizowaniu i rozwijaniu sektora wypoczynku i turystyki celem pełniejszego wykorzystania walorów przyrodniczo - krajobrazowych Sudetów,
- zwiększenia obustronnej dostępności terenów przyrodniczych poprzez modernizację układu komunikacyjnego, pełniejszego otwarcia pasma w kierunku Sudetów Wschodnich,
- współdziałania celem przeciwstawienia się klęskom powodzi i innym zagrożeniom.

W celu obsługi komunikacyjnej pasma należy dążyć do realizacji wpisanych do „Planu zagospodarowania przestrzennego województwa dolnośląskiego” szlaków:

- Drogi Podsudeckiej,
- Drogi Sudeckiej,
- Drogi Śródsudeckiej.

Droga Podsudecka i Sudecka mają charakter gospodarczy. Droga Podsudecka przebiega wprawdzie poza granicami powiatu (Złoty Stok - Ząbkowice - Świdnica – Złotoryja – Gryfów Śląski), ale ma ważne znaczenie w odbudowie powiązań pomiędzy miejscowościami Przedgórze Sudeckiego.

Droga Sudecka przebiega przez powiat kłodzki, łączy Złoty Stok poprzez Kłodzko, Wałbrzych, Jelenią Górę ze Zgorzelcem. Obie drogi przebiegają głównie drogami wojewódzkimi i w chwili obecnej znajdują się generalnie w bardzo złym stanie technicznym.

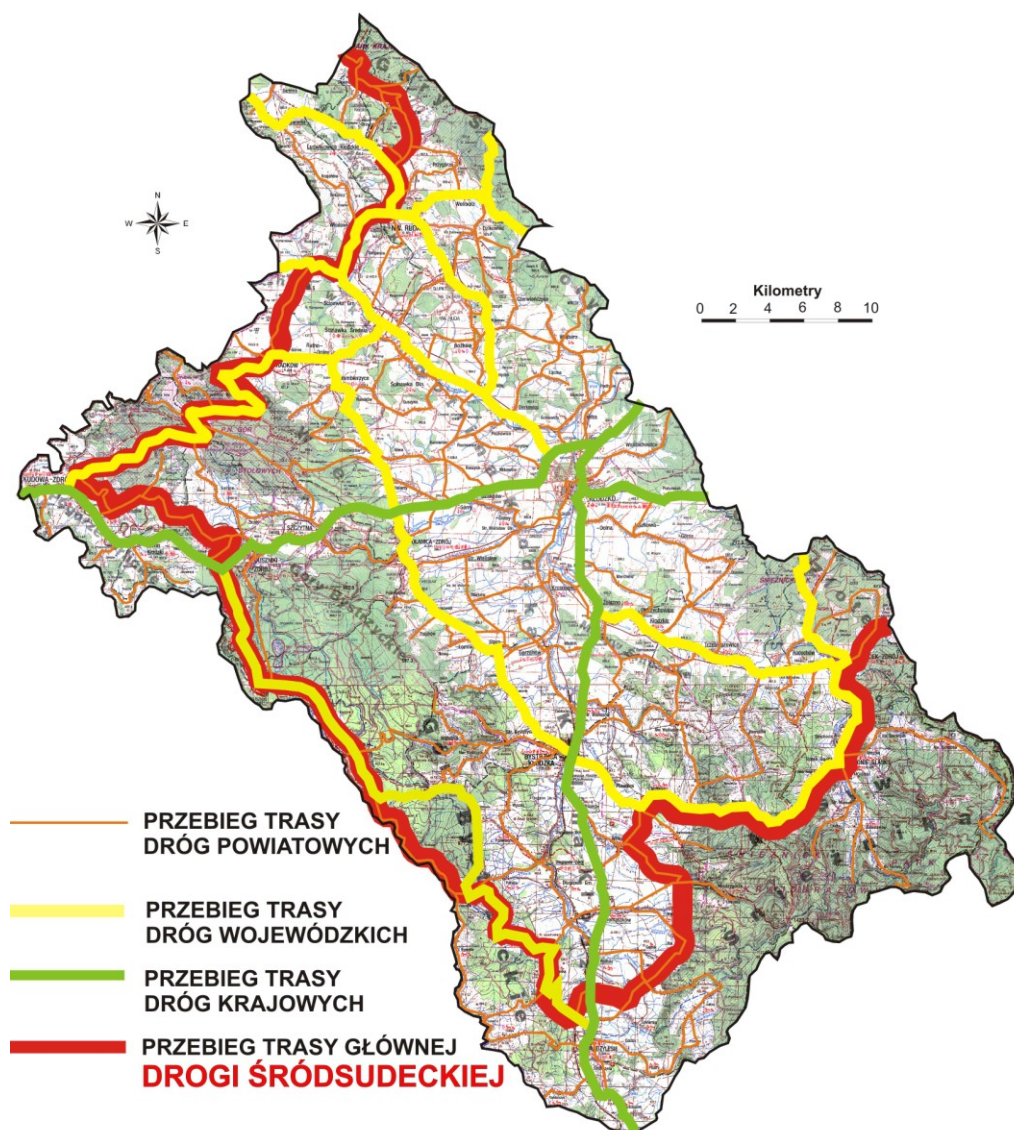
Utworzenie jednolitej trasy o walorach turystycznych, biegnącej przez obszar Sudetów, ujęto w „Strategii rozwoju województwa dolnośląskiego do 2020 roku” zapisując jako cel: „uruchomienie - przy współudziale czeskich partnerów - sudeckiej drogi turystycznej, jako głównej osi systemu usług rekreacyjnych w regionie” oraz „wdrożenie nowego modelu mobilnej rekreacji w Sudetach”.

Hasło modernizowania infrastruktury wzdłuż granicy, tak, aby z drogami przecinającymi granicę tworzyły oś wzmacniającą rozwój pogranicza pojawia się również w „Strategii rozwoju pogranicza polsko-czeskiego”, której ostateczna wersja została przyjęta w dniu 8 lutego 2000 r. przez Polsko-Czeską Komisję Międzyrządową ds. Współpracy Transgranicznej.

Trasa Drogi Śródsudeckiej ma swój początek na wschodzie w Górach Opawskich po stronie czeskiej, a na stronę polską trasa drogi przechodzi w Dolinie Białej Łądeckiej. Dalej Droga Śródsudecka przechodzi przez Pasma Sudetów Wschodnich, Środkowych i Zachodnich transgranicznie przez teren Polski i Czech do Obniżenia Żytawsko-Turoszowskiego po stronie polskiej i wchodzi na teren Republiki Niemieckiej w Górach Łużyckich. Długość drogi to około 360 km.

W pierwotnej wersji przez powiat kłodzki trasa drogi prowadziła od przejścia granicznego Otovice/Tłumaczów przez Kłodzko do Złotego Stoku. Dzięki staraniom władz powiatu kłodzkiego w 1999 roku, podczas debat nad przebiegiem drogi, znacznie wydłużono trasę drogi w obrębie powiatu kłodzkiego.

XIV. PROJEKT REALIZACJI DROGI ŚRÓDSUDECKIEJ

źródło własne

Tym samym wyznaczono jej trasę od przejścia granicznego Otovice/Tłumaczów do przejścia granicznego Lutynia/Travna poprzez najpiękniejsze górskie regiony ziemi kłodzkiej, wydłużając jej przebieg do około 142 km.

Głównym argumentem przemawiającym za takim rozwiązaniem było zwiększenie dostępności obszarów turystycznych powiatu, zaktywizowanie gospodarczo zwłaszcza nie w pełni odkrytych rejonów ziemi kłodzkiej. Zadanie realizacji Drogi Śródsudeckiej zostało zapisane w strategii rozwoju powiatu kłodzkiego, a trasa drogi została naniesiona na mapę „Planu zagospodarowania przestrzennego województwa dolnośląskiego”, przyjętego we wrześniu 2002 r. przez Sejmik Samorządowy Województwa Dolnośląskiego, w przebiegu postulowanym przez powiat kłodzki. Wojewódzkie Biuro Urbanistyczne we Wrocławiu opracowało „Studium zagospodarowania przestrzennego pasma Drogi Śródsudeckiej”, które zostało przyjęte dnia 17 czerwca 2003 r. przez Zarząd Województwa Dolnośląskiego. Przyjęte studium uszczegółowia trasę drogi oraz wprowadza całkowity przebieg po stronie polskiej z powiązaniem transgranicznymi z równoległe prowadzoną trasą drogi po stronie czeskiej.

W chwili obecnej trwają prace nad opracowaniem przebiegu drogi po stronie czeskiej w ramach prac nad „Studium zagospodarowania przestrzennego pogranicza polsko-czeskiego”.

Idea Drogi Śródsudeckiej, wraz z powiązanymi przedsięwzięciami na obszarze powiatu kłodzkiego, jest realizowana w ramach programu „PROTURYSTYCZNA AKTYWIZACJA POLSKIEJ CZĘŚCI EUROREGIONU GLACENSIS W PAŚMIE DROGI ŚRÓDSUDECKIEJ”. Przedstawiony wiodący program rozwoju ma za zadanie zwiększyć skuteczność i szanse starań o dofinansowanie inwestycji z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej.

1.6.5. POŁĄCZENIA KOLEJOWE

1.6.5.1. DOSTĘP KOMUNIKACYJNY POWIATU KŁODZKIEGO

O dostępności komunikacyjnej subregionu decyduje linia Wrocław-Międzylesie C-E59/2, która jest elementem sieci europejskiej łączącym dwa korytarze transportowe: we Wrocławiu C-E 30 (Drezno-Kijów), a w Usti nad Orlicy C-E 40 (Berlin-Wiedeń). Aktualnie w strefie przygranicznej linia znajduje się w trakcie przebudowy.

Zakończenie prac budowlanych i trakcyjnych pomiędzy Domaszkowem a Letohradem pod koniec 2008 roku umożliwi przywrócenie komunikacji międzynarodowej (już w ramach rozkładu jazdy 2008/9). Pojawi się także możliwość rozszerzenia sieci połączeń dalekobieżnych krajowych (wymaga to aktywności władz lokalnych przy ustalaniu relacji komunikacyjnych i tworzeniu nowego rozkładu jazdy). Naszym zamiarem jest wznowienie połączeń zawieszonych przed kilku laty, a umożliwiających dojazd do naszych uzdrowisk i miejscowości turystycznych z dużych aglomeracji miejskich.

1.6.5.2. OBSŁUGA LOKALNEGO RUCHU OSOBOWEGO I PRZEWÓZ ŁADUNKÓW

Problemy transformacyjne kolei spowodowały drastyczne zmniejszenie się jej udziału w przewozach (osobowych i towarowych) na terenie powiatu kłodzkiego. Praktycznie poza kierunkiem Kłodzko - Bystrzyca Kłodzka - Międzylesie przewoźnicy autobusowi nie mieli konkurencji. W wyniku tego PKS w znacznym stopniu zmonopolizował obsługę ruchu osobowego na tym terenie. Postępująca degradacja stanu technicznego torów na liniach lokalnych była problemem nie rozwiązywalnym z powodu przeznaczania prawie wszystkich środków z budżetu PKP PLK na korytarze europejskie.

W minionym roku przewoźnik osobowy PKP Przewozy Regionalne wyszedł z kryzysu i po raz pierwszy odnotował wzrost przewozów o 4,5 mln pasażerów w skali kraju. Otworzyły się możliwości wejścia innych przewoźników na tory. Zwiększyły się przewozy ładunków towarowych na terenie powiatu. W związku ze wzrastającym wydobywaniem surowców skalnych nastąpiła silna presja na przewozy towarowe, a to z kolei wymusiło pewne środki na cele remontowe. Trzeba podkreślić, że dzięki przewozom towarowym lokalne linie nie zostały zlikwidowane (przewóz kamienia i kruszywa, materiałów budowlanych, drewna, węgla, itd.)

W dniu 28 grudnia 2007 r. Sejmik Województwa Dolnośląskiego przyjął uchwałę o utworzeniu spółki „Koleje Dolnośląskie S.A.”. Głównym zadaniem spółki jest przewóz pasażerów autobusami

szynowymi na terenie Dolnego Śląska. Będzie to drugi obok Przewozów Regionalnych PKP przewoźnik na terenie naszego regionu, czyli wreszcie przełamanie monopolu i konkurencja, co w efekcie powinno przynieść rozszerzenie oferty komunikacyjnej oraz poprawić jakość świadczonych usług.

W roku 2008 przewozy będą realizowane na trzech trasach w tym na dwóch obsługujących również miejscowości powiatu kłodzkiego:

- Lubin – Legnica – Świdnica - Kamieniec Ząbkowicki – Kłodzko – Polanica-Zdrój,
- Wałbrzych - Nowa Ruda – Kłodzko – Łądek-Zdrój - Stronie Śląskie.

Dwie trasy krzyżujące się w węźle kłodzkim pokryją znaczną część sieci lokalnej, poprawiając częstotliwość połączeń na odcinkach będących w eksploatacji oraz przywracając komunikację tam, gdzie ruch osobowy został zawieszony. Istotnie wzrasta ranga stacji Kłodzko Miasto, która staje się ważnym punktem przesiadkowym z predyspozycjami (dworzec autobusowy) do rozwinięcia zintegrowanego transportu pasażerskiego.

1.6.5.3. PODSTAWOWE ZAŁOŻENIA PASAŻERSKIEJ KOMUNIKACJI KOLEJOWEJ DLA POWIATU KŁODZKIEGO

Dostępność komunikacyjną powiatu kłodzkiego zapewniają połączenia realizowane pociągami na linii Wrocław – Kłodzko - Międzylesie. Pociągi te są skomunikowane we Wrocławiu z pociągami dalekobieżnymi, międzynarodowymi i portem lotniczym, natomiast w Międzylesiu z pociągami czeskimi. W węźle kłodzkim następuje rozrząd ruchu osobowego na trzech kierunkach: Nowa Ruda/Wałbrzych, Kudowa-Zdrój i Stronie Śląskie, realizowany lekkim taborem szynowym.

Połączenia pomiędzy miejscowościami powiatu realizowane są na trzech liniach lokalnych i magistralnej poprzez węzeł kłodzki taborom kursującym w interwale czasowym skojarzonym z rozkładem jazdy pociągów na linii Wrocław - Międzylesie. W węźle przesiadkowym Kłodzko Miasto i stacjach docelowych dążymy do skoordynowania rozkładów jazdy przewoźników tak by docelowo doprowadzić do zintegrowania transportu osobowego na obszarze całego powiatu kłodzkiego.

1.6.5.4. SIĘĆ LINII KOLEJOWYCH NA TERENIE POWIATU KŁODZKIEGO

Sieć linii stanowią:

linia magistralna:

- Wrocław – Kłodzko – Międzylesie,

linie lokalne:

- Kłodzko Gł. – Nowa Ruda – Wałbrzych,
- Kłodzko Nowe – Kudowa-Zdrój,
- Kłodzko Nowe - Stronie Śląskie,
- bocznicą: Ścinawka Średnia – Nowa Ruda (Słupiec).

Powiat kłodzki wspiera gminę Radków i inwestorów branży wydobywczej w staraniach o przejęcie linii Ścinawka Średnia-Tłumaczów/Otovice przez województwo dolnośląskie w celu jej odbudowy. Głównym argumentem za odbudowaniem 7,5 km linii jest konieczność wywozu urobku z budowanych kopalń melafiru, które w 2010 roku osiągną zdolność wydobycia 2 mln ton. Dodatkowym argumentem za odtworzeniem tej linii jest obsługa ruchu turystycznego związana z Górami Stołowymi i Broumowskimi Stěnami oraz dojazdy do Kłodzka i Broumova. Jeśli starania w celu odbudowy linii tłumaczowskiej się powiodą, należy podjąć wysiłki, aby odbudować również linię Ścinawka Średnia-Radków.

Powiat kłodzki będzie wspierał PKP PLK w doprowadzeniu utrzymywanych przez nią nawierzchni torowych do standardów umożliwiających efektywną eksploatację lekkiego taboru szynowego oraz ruch pociągów.

Wymienione powyżej działania mają doprowadzić do odtworzenia sieci łączącej wszystkie główne jednostki osadnicze powiatu i zapewniającą mieszkańcom oraz gościom szybką, cykliczną, tanią i przyjazną ekologicznie komunikację.

źródło: „Program Ochrony Środowiska i Plan Gospodarki Odpadami dla powiatu kłodzkiego”, Czyste powietrze, 2003 oraz własne

1.6.5.5. POWIĄZANIA TRANSGRANICZNE

Działania powiatu powinny zmierzać do odtworzenia powiązań sieciowych z roku 1945:

- Kudowa-Zdrój - Náchod Beloves (wykonane w 2004 r. studium, współfinansowane przez miasto Náchod i powiat kłodzki),
- Tłumaczów-Otovice (wykonane w 2008 roku opracowanie „Odbudowa linii kolejowej Ścinawka Średnia –Tłumaczów - granica państwa RP/CR – Otovice).
- starania o wykonanie przez zarządcę linii kolejowych na terenie Republiki Czeskiej odbudowy łącznicy Międzylesie-Dolni Lipka (co udostępnił południową część Masywu Śnieżnika i Jeseniki), budowę łącznicy w Usti n/O co usprawni bieg pociągów na kierunku Brno, Wiedeń, Bratysława, Budapeszt (bez potrzeby manewrowania lokomotywą wydłużającego czas postoju pociągu).

XV. LINIE KOLEJOWE W POWIECIE KŁODZKIM JAKO GŁÓWNA OŚ ROZWOJU TURYSTYKI

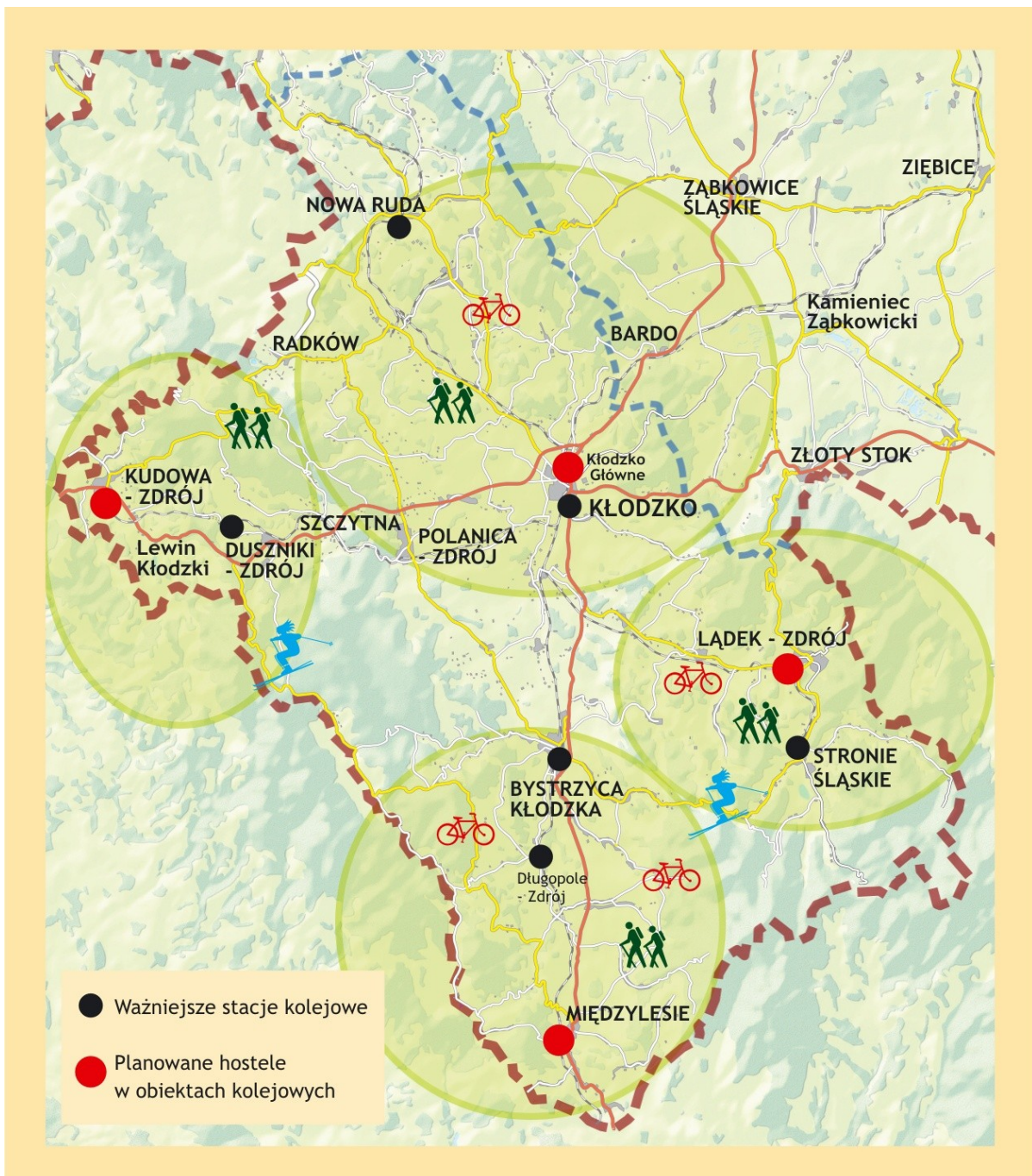
1.6.5.6. OBIEKTY STACYJNE

Na terenie powiatu kłodzkiego znajduje się 37 obiektów stacyjnych w większości o dużej wartości zabytkowej. W roku 2003 powiat kłodzki wykonał „Raport o stanie obiektów stacyjnych w powiecie kłodzkim”.

W lipcu 2007 roku, samorzady, przez które przybiegają linie: kudowska i strońska, podpisując deklarację woli wyraziły gotowość przejęcia tamtejszych stacji kolejowych.

W grudniu 2007 roku powiat kłodzki przekazał burmistrzom czterech gmin: Kłodzko, Łądek-Zdrój, Międzylesie, Kudowa-Zdrój pilotażowy projekt adaptacji stacji kolejowych na hostele (wykonany przez Politechnikę Wrocławską we współpracy z Zakład Gospodarowania Nieruchomościami we Wrocławiu tj. projekty: „Rewitalizacja stacji kolejowych na terenie powiatu kłodzkiego”; „Stacje – hostele”). Obecnie powiat kłodzki, samorzady gminne i Zakład Gospodarowania Nieruchomościami we Wrocławiu starają się doprowadzić do zrealizowania tej idei.

XVI. REWITALIZACJA STACJI KOLEJOWYCH - HOSTELE

źródło: własne

1.6.6. OTWARCIE GRANIC NA PODSTAWIE TRAKTATU Z SCHENGEN

Po wejściu Polski i Republiki Czeskiej do Unii Europejskiej granica stopniowo przestaje dzielić oba państwa. Rok 2007 stał się datą przystąpienia Polski do układu z Schengen. Porozumienie to znosi kontrolę osób przekraczających granice między państwami Unii, a w zamian za to wzmacnia współpracę w zakresie bezpieczeństwa i polityki azylowej. Układ dotyczy również współpracy przygranicznej policji.

Zarząd Dróg Powiatowych w Kłodzku we współpracy z Wydziałem Komunikacji, Transportu i Dróg Publicznych Starostwa Kłodzkiego dokonał pod koniec roku 2007 przeglądu i inwentaryzacji oznakowania na drogach powiatowych prowadzących do przejść granicznych oraz lustracji stanu technicznego tych dróg, a także dokonał wstępnej oceny możliwości dopuszczenia ruchu określonych rodzajów pojazdów. Szczególną uwagę zwrócono na konieczność ujednoczenia oznakowania drogowego po obu stronach przejścia.

W ciągu dróg powiatowych postanowiono dla ruchu samochodowego otworzyć przejścia: Lutynia – Travná, Niemojów – Bartosovice ograniczając odpowiednimi znakami drogowymi dostępność przejścia, a na przejściu Nowa Morawa – Stare Mesto rozszerzono zakres do 12 t dopuszczalnej masy całkowitej.

Na pozostałych przejściach w ciągu dróg powiatowych przekraczanie granicy pojazdami silnikowymi ze względu na stan infrastruktury drogowej lub brak dróg dojazdowych i łączników drogowych jest niemożliwe lub narażałoby na uszkodzenie pojazdu.

Dlatego odcinki dojazdowe do takich przejść zostały oznakowane znakami B-1 „zakaz ruchu” do czasu, aż wspólne inwestycje z partnerami czeskimi pozwolą na otwarcie przejść. Wynikające z powyższego zmiany w organizacji ruchu drogowego zostały zatwierdzone przez Dyrektora Wydziału Komunikacji, Transportu i Dróg Publicznych z upoważnienia Starosty Kłodzkiego. Podobne działania zostały przeprowadzone w przypadku przejść granicznych w ciągu dróg gminnych, wojewódzkich i krajowych.

1.7. POWIAT KŁODZKI NA TLE INNYCH POWIATÓW DOLNEGO ŚLĄSKA

W publikacji „Dolny Śląsk diagnoza potencjału rozwojowego i sterowanie polityką innowacyjną – zagadnienia wybrane” opublikowano dane dotyczące szans rozwojowych powiatu Dolnego Śląska opracowane przez naukowców z Uniwersytetu Wrocławskiego.

Wg metody równych wag, na 29 powiatów Dolnego Śląska, szanse rozwojowe powiatu kłodzkiego kształtują się na następujących poziomach:

- w obszarze „potencjał demograficzny powiatów” – ranga 24,
- w obszarze „warunki życia powiatów” – ranga 5,
- w obszarze „aktywność gospodarcza powiatów” – ranga 16.

Sumarycznie, powiat kłodzki osiągnął rangę 15 na 29 powiatów Dolnego Śląska.

Na sumaryczną 15 pozycję znaczący wpływ miała bardzo niska ranga w obszarze „potencjał demograficzny powiatów”. Jest potwierdzeniem wysokiej stopy bezrobocia w powiecie kłodzkim, (permanently prawie dwukrotnie wyższa niż stopa krajowa i dolnośląska), migracji z tych terenów, szczególnie ludzi wykształconych, zmniejszanie się liczby ludności, jeden z najniższych współczynników naturalnych – minus 2,8 (wartości wskaźników są podane w rozdziale „Ludność, dane statystyczne”).

Bardzo wysoką rangę 5 w obszarze „warunki życia powiatów” zawdzięczamy przede wszystkim infrastrukturze społecznej związanej ze zdrowiem, a zatem z uzdrowiskowym charakterem powiatu.

Z powyższego wynikają szczególnie istotne zadania w powiecie:

1. Rozwój i promocja uzdrowisk.
2. Rozwój przedsiębiorczości, tworzenie miejsc pracy mając na uwadze odpływ młodej i relatywnie wykształconej młodzieży.

2. WIZJA ROZWOJU POWIATU KŁODZKIEGO DO ROKU 2015

Spółeczeństwo powiatu kłodzkiego oczekuje zmian, które doprowadzą do wzrostu standardu życia. Wobec tego, w przyszłości powiat kłodzki widzimy następująco:

- Spójny społecznie, gospodarczo i terytorialnie, stający się subregionem, w którym jest utrzymany ład przestrzenny, są udostępniane walory kulturowe i przyrodnicze przy jednoczesnym zachowaniu wymogów ochronnych.
- Przyjazny i bezpieczny dla mieszkańców i turystów, w którym warto mieszkać i do którego warto wracać, dający szansę pracy i rozwoju, gwarantujący odpowiedni poziom życia stopniowo zbliżający się do średniego poziomu w Unii Europejskiej.
- Dostępny komunikacyjnie, zarówno środkami komunikacji zbiorowej jak i indywidualnej, z dobrze rozwiniętą, bezpieczną i nowoczesną siecią dróg i kolei.
- Z powstającymi nowymi miejscami pracy, przede wszystkim w usługach turystycznych, lecznictwie uzdrowiskowym i przemyśle nieuciążliwym, a stopę bezrobocia zbliżoną do poziomu krajowego.
- Ze sprawną i efektywną administracją publiczną, wykorzystującą technologie informacyjne, z dostępem obywatela do informacji publicznych.
- Z dużą aktywnością obywatelską, opierającą się na dialogu i współpracy, promującym działalność organizacji pozarządowych, które wspomagają powiat w życiu społecznym.
- Z bardzo dobrze funkcjonującą służbą zdrowia, pomocą społeczną, systemem oświaty oraz bogatą ofertą kulturalną.

3. CEL STRATEGICZNY GŁÓWNY

Wzrost standardów życia mieszkańców powiatu z poszanowaniem wielokulturowego dziedzictwa, środowiska naturalnego i wykorzystaniem walorów turystycznych i uzdrowiskowych.

4. OBSZARY STRATEGICZNE

4.1. OBSZAR SPOŁECZNY

4.1.1. EDUKACJA

4.1.1.1. ANALIZA SWOT

C. EDUKACJA	
Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> – Wykwalifikowana kadra pedagogiczna. – Wystarczająco rozwinięta sieć szkół. – Dostępność do różnych kierunków edukacji. – Możliwość przekwalifikowania nauczycieli. – Możliwość współuczestniczenia w tworzeniu europejskiej przestrzeni edukacyjnej i przestrzeni wiedzy. – Funkcjonowanie ośrodka doskonalenia nauczycieli współpracującego z wyższymi uczelniami. – Zapewnienie dyrektorom szkół i placówek ciągłego doskonalenia umiejętności zarządzania. – Zapewnienie powszechnego dostępu do 	<ul style="list-style-type: none"> – Niewystarczające środki finansowe ograniczające modernizację bazy lokalowej i dydaktycznej placówek oświatowych. – Wciąż niewystarczająca ilość kierunków kształcenia w odniesieniu do zapotrzebowania zawodowego na rynku pracy. – Słaba znajomość języków obcych, szczególnie u absolwentów szkół zawodowych. – Niewystarczająca liczba doradców zawodowych. – Brak Centrum Kształcenia Praktycznego. – Niewystarczające zainteresowanie ze strony nauczycieli szkół ponadgimnazjalnych doskonaleniem swoich umiejętności.

technologii informatycznych.	
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> – Wzrost możliwości realizacji ambicji zawodowych nauczycieli. – Wzrost kształcenia i doskonalenia zawodowego nauczycieli i osób prowadzących szkolenia. – Wzrost zainteresowania młodzieży zdobyciem odpowiednich kwalifikacji. – Wdrożenie systemu edukacyjnego umożliwiającego kształcenie ciągle uczniom i ustawicznym nauczycielom. – Dostosowanie oferty edukacyjnej do faktycznych potrzeb indywidualnych i rynku pracy. – Rozwijanie przedsiębiorczości poprzez promowanie inicjatyw i kreatywności w procesie kształcenia. 	<ul style="list-style-type: none"> – Niedobór środków finansowych. – Migracja wykształconej kadry i młodzieży. – Opór środowiska społecznego wobec zmian. – Brak dostatecznej analizy potrzeb szkoleniowych w powiązaniu z rynkiem pracy. – Nieplanowane zmniejszenie kadry pedagogicznej. – Niespójne programy nauczania na poziomie szkoły podstawowej, gimnazjalnej i ponadgimnazjalnej. – Brak stabilizacji w zarządzaniu oświatą na poziomie lokalnym. – Niestabilna polityka państwa w obszarze edukacji.

W zakresie działania powiatu jest zakładanie, prowadzenie i likwidacja szkół ponadgimnazjalnych, specjalnych oraz Młodzieżowych Ośrodków Socjoterapii. Ponadto powiat na zasadach określonych przez radę, przekazuje dotacje na prowadzenie niepublicznych szkół i placówek.

Powiat kłodzki jest organem prowadzącym dla:

- 4 Zespołów Szkół Ogólnokształcących,
- 7 Zespołów Szkół Ponadgimnazjalnych,
- 4 Zespołów Szkół Specjalnych,
- 2 Młodzieżowych Ośrodków Socjoterapii,
- 4 Poradni Psychologiczno- Pedagogicznych,
- Domu Wczasów Dziecięcych,
- Powiatowego Centrum Doskonalenia Kadr.

W powiecie istnieje możliwość kształcenia się na poziomie szkoły wyższej w szkołach publicznych i niepublicznych takich jak:

- Uniwersytet Wrocławski,
- Wyższa Szkoła Zarządzania „Edukacja”,
- Dolnośląska Szkoła Wyższa Edukacji Towarzystwa Wiedzy Powszechnej,
- Polsko-Czeska Wyższa Szkoła Biznesu i Sportu „Collegium Glacensis”.

4.1.1.2. CELE OPERACYJNE UJĘTE W „PROGRAMIE ROZWOJU OŚWIATY PRO”

1. Poziom kształcenia i wychowania młodzieży powiatu kłodzkiego nie odbiegający od poziomu średniej w województwie:
  - podniesienie rangi szkoły w środowisku,
  - przywrócenie autorytetu nauczyciela,
  - podniesienie poziomu procesu dydaktycznego,
  - wzrost kwalifikacji kadry pedagogicznej,
  - wprowadzenie elektronicznego systemu naboru do szkół ponadgimnazjalnych,
  - zapewnienie bezpiecznego otoczenia dla uczniów oraz nauczycieli.
2. Liczba i rodzaj realizowanych zajęć pozalekcyjnych zgodna z oczekiwaniami uczniów i ich rodziców:
  - uruchomienie atrakcyjnych pod każdym względem zajęć pozalekcyjnych,
  - udostępnianie młodzieży szkolnej istniejącej bazy sportowo- rekreacyjnej,
  - dokonanie inwentaryzacji stanu materialnego szkół i placówek oświatowych.

3. Co najmniej dobry stan materialny szkół i placówek:
  - opracowanie kierunków działań związanych z poprawą stanu materialnego szkół i placówek oświatowych,
  - prowadzenie remontów i inwestycji w szkołach i placówkach oświatowych.
4. Kierunki kształcenia zgodne z potrzebami lokalnego rynku pracy i oczekiwaniami uczniów, umożliwiające dobry start do dalszych studiów lub wykonywania pracy zawodowej:
  - związanie systemu kształcenia zawodowego z rynkiem pracy,
  - prowadzenie modernizacji i inwestycji służących kształceniu zawodowemu,
  - stworzenie dobrze wyposażonych w nowoczesne urządzenia centrów kształcenia praktycznego,
  - rozszerzenia zakresu działań Ośrodka Doksztalcania i Doskonalenia Zawodowego, podniesienie poziomu kształcenia w liceach ogólnokształcących.
5. Racjonalna i funkcjonalna sieć szkół ponadgimnazjalnych i placówek oświatowych w powiecie kłodzkim:
  - racjonalne wykorzystanie środków przeznaczonych na oświatę,
  - opracowanie sieci szkół ogólnokształcących na miarę potrzeb edukacyjnych w tym zakresie,
  - opracowanie sieci szkół zawodowych zapewniających kształcenie techniczne i robotnicze na potrzeby rynku pracy,
  - opracowanie sieci szkół specjalnych zgodnie z potrzebami środowiska,
  - opracowanie sieci placówek około oświatowych, służących podnoszeniu jakości kształcenia i wychowania.
6. Opracowanie sprawnego systemu stypendialnego w powiecie kłodzkim:
  - usprawnienie systemu stypendialnego dla uczniów szkół ponadgimnazjalnych za osiągnięcia naukowe i sportowe.

4.1.1.3. CEL STRATEGICZNY

Dostosowanie sieci placówek do demografii oraz potrzeb rynku pracy powiatu kłodzkiego dająca gwarancję kształcenia zgodną z oczekiwaniami klientów.

4.1.1.4. ODNIESIENIE DO STRATEGII WOJEWÓDZKIEJ

Cele strategiczne obszaru wpisują się w cel „społeczny”, priorytet 3. Poprawa jakości i efektywności systemu edukacji i badań naukowych, „Strategii rozwoju województwa dolnośląskiego do roku 2020”.

4.1.1.5. PROGRAM OPERACYJNY DO REALIZACJI CELÓW STRATEGICZNYCH

„Program rozwoju oświaty PRO” (www.bip.powiat.klodzko.pl)

4.1.1.6. ZADANIA DO REALIZACJI CELÓW STRATEGICZNYCH

Mając na uwadze pogłębiający się z każdym rokiem niż demograficzny, co zostało wykazane w rozdziale poświęconym ludności, konieczna jest racjonalizacja szkolnictwa ponadgimnazjalnego w postaci zadań:

1. Utworzenie w czterech obszarach edukacyjnych, na bazie funkcjonującej sieci szkół – Zespołów Szkół Ponadgimnazjalnych, w skład których weszłyby obecnie istniejące także Zespoły Szkół Ogólnokształcących.
2. Połączenie Poradni Psychologiczno- Pedagogicznych z zachowaniem ich funkcji na terenie powiatu.
3. Likwidacja placówek około oświatowych, które w bezpośredni sposób nie służą podnoszeniu jakości kształtowania i wychowania (np. Dom Wczasów Dziecięcych).
4. Uruchomienie w Zespołach Szkół Ogólnokształcących klas gimnazjalnych.

Powyższe działania miałyby na celu zmniejszenie kosztów utrzymania przy jednoczesnym ich zaangażowaniu w doposażenie pozostających w nowej sieci szkół i placówek.

4.1.2. KULTURA I OCHRONA DZIEDZICTWA NARODOWEGO

4.1.2.1. ANALIZA SWOT

D. KULTURA I DZIEDZICTWO KULTUROWE	
Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> – Atrakcyjność kulturowa i turystyczna powiatu kłodzkiego. – Bogactwo kultury materialnej. – Liczne wydarzenia kulturalne o charakterze regionalnym i międzynarodowym. – Duża liczba stowarzyszeń działających w obszarze kultury. – Duża ilość instytucji kultury. – Rozwój współpracy transgranicznej w dziedzinie kultury na obszarze Euroregionu Glacensis. 	<ul style="list-style-type: none"> – Bariery architektoniczne utrudniające dostęp osobom niepełnosprawnym do uczestnictwa w kulturze. – Niewystarczające środki na konserwację obiektów zabytkowych, niewielka liczba społecznych opiekunów zabytków. – Zły stan techniczny obiektów, w których zlokalizowano instytucje kultury, brak nowoczesnego wyposażenia. – Słabo wykształcony miejscowy folklor, brak ciągłości tradycji, brak pamiątek kojarzonych z regionem. – Brak odpowiedniego mecenatu.
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> – Promocja powiatu poprzez organizowanie imprez o zasięgu międzynarodowym. – Wzrost zaangażowania organizacji pozarządowych w rozwój kultury i ochrony dziedzictwa kulturowego. – Współpraca samorządów lokalnych w dziedzinie kultury. – Możliwości korzystania z programów ministerialnych i unijnych w celu pozyskania dodatkowych środków na kulturę i ochronę dziedzictwa kulturowego. – Integracja społeczności wiejskiej wokół programów odnowy dziedzictwa kulturowego. 	<ul style="list-style-type: none"> – Brak środków na wspieranie działalności amatorskich zespołów artystycznych, chórów, kół gospodyń wiejskich. – Niedoinwestowanie instytucji kultury oraz niedostatek środków na organizację imprez ważnych dla promocji kulturalnej powiatu. – Niewystarczający stan edukacji kulturalnej społeczności powiatu.

Powiat kłodzki charakteryzuje się różnorodnością historyczno-kulturową. Swój wielokulturowy charakter czerpie ze zmiennych losów historii regionu.

Ważnym elementem infrastruktury społecznej są placówki kultury. Większość instytucji kultury wyższego rzędu (opera, operetka, filharmonia) znajduje się w stolicy województwa.

W obejmującym 14 gmin powiecie kłodzkim, funkcjonuje: 11 domów kultury, 1 biblioteka realizująca zadania powiatowe powierzone jej na zasadzie porozumienia z 1999 roku, 14 bibliotek stopnia podstawowego (w sieci łącznie działają 54 biblioteki), 2 szkoły muzyczne I-ego stopnia, 4 muzea oraz 12 placówek działających w obszarze kultury (3-Powiatowe Centra Kształcenia Kadr, 4 kina oraz 5 placówek muzealnych nie posiadających statusu muzeum).

Instytucje kulturalne regionu oraz liczne organizacje pozarządowe posiadające znaczący dorobek w prowadzonej działalności artystycznej, edukacyjnej i organizacyjnej przeprowadzają wiele imprez w obszarze muzyki, sztuki teatralnej oraz literatury. W większości gmin funkcjonują Koła Gospodyń Wiejskich oraz kapele ludowe. Aktywnie działają też osoby indywidualne zajmujące się różnego rodzaju rzemiosłem artystycznym i twórczością ludową.

Liczne formy eksponowania kultury stanowią ważny czynnik aktywizacji turystycznej regionu. Kultura na ziemi kłodzkiej znajduje swój wyraz w organizowanych imprezach o randze zarówno regionalnej jak i międzynarodowej. Spośród wielu znanych i cenionych wydarzeń kulturalnych wymienić należy: Międzynarodowe Wieczory Muzyki Organowej i Kameralnej, Międzynarodowy Festiwal

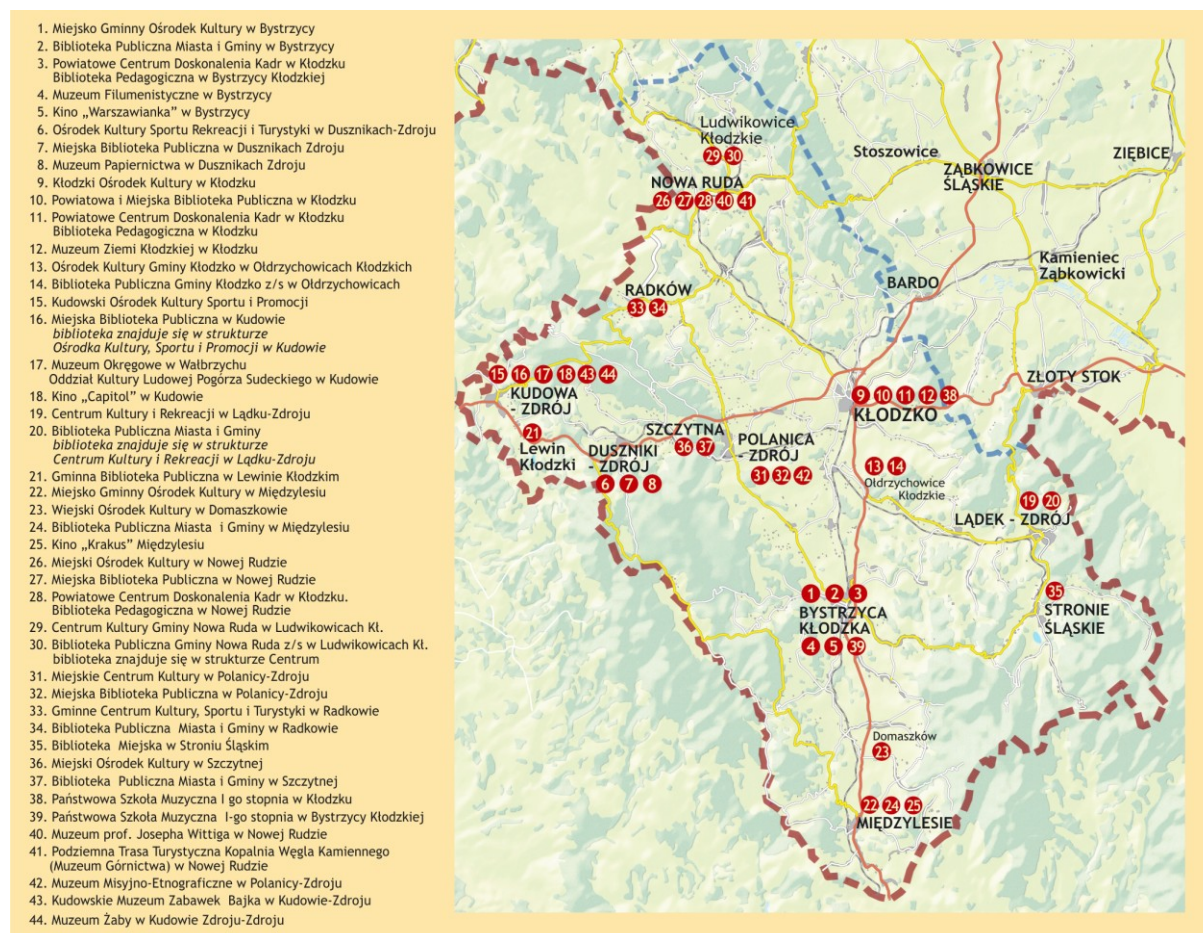
Moniuszkowski, Międzynarodowy Festiwal Chopinowski, Festiwal Teatralny „Zderzenia”, Polsko-Czeskie Dni Kultury Chrześcijańskiej, Łądeckie Lato Baletowe, Międzynarodowy Festiwal Artystyczny – Zdroje Kultury.

Bogaty kalendarz imprez o charakterze kulturalnym istotnie wpływa na liczbę osób odwiedzających atrakcyjną ziemię kłodzką. Stąd też powiat kłodzki będzie prowadził działania zmierzające do wzbogacenia aspektów kulturalnych życia zarówno mieszkańców jak i turystów tak licznie przybywających na teren Kotliny Kłodzkiej.

Na terenie powiatu kłodzkiego znajdują się również liczne zabytki i dobra kultury. Niestety często ulegają one bezmyślnej dewastacji, dlatego też powiat kłodzki będzie prowadził działania w zakresie sporządzania powiatowego programu opieki nad zabytkami. Głównym celem Programu opieki nad zabytkami powiatu kłodzkiego będzie zachowanie regionalnego dziedzictwa kulturowego poprzez podejmowanie następujących zadań:

- zwiększenie roli zabytków w rozwoju turystyki i przedsiębiorczości,
- promocja dziedzictwa kulturowego w kraju i zagranicą,
- rewitalizacja zabytków i ich adaptacja na cele kulturalne, turystyczne, edukacyjne, rekreacyjne i inne cele społeczne,
- podnoszenie świadomości społecznej w sferze ochrony dziedzictwa kulturowego,
- wspieranie działań mających na celu kształcenie kadr związanych z dziedzictwem kulturowym,
- tworzenie warunków dla rozwoju i ochrony dziedzictwa kultury ludowej .

XVII. INSTYTUCJE I PLACÓWKI KULTURALNE W POWIECIE KŁODZKIM

źródło: własne

Przy Staroście Kłodzkim działa od 2001 roku Powiatowa Grupa Robocza ds. Ochrony Zabytków przed pożarem, przestępczością i dewastacją. Grupa dokonuje corocznie, na podstawie harmonogramu uzgodnionego z Wojewódzkim Urzędem Ochrony Zabytków oraz w porozumieniu z gminami powiatu kłodzkiego, kontroli zabytków z terenu powiatu. Również społeczni opiekunowie zabytków dbają o materialne dziedzictwo ziemi kłodzkiej. Na dzień dzisiejszy Starosta Kłodzki ustanowił jedenastu społecznych opiekunów zabytków na terenie powiatu kłodzkiego, w tym siedem osób fizycznych i cztery osoby prawne.

4.1.2.2. CELE STRATEGICZNE

1. Zachowanie i ochrona dziedzictwa kulturowego w obrębie trzech kultur.
2. Wspieranie kultury jako elementu kształtującego wizerunek powiatu kłodzkiego jako miejsca ważnego na mapie kulturalnej Dolnego Śląska, Polski i Europy.
3. Integrowanie społeczności lokalnej wokół ważnych wydarzeń kulturalnych.
4. Wykorzystywanie walorów kulturowych dla promocji powiatu kłodzkiego.

4.1.2.3. ODNIESIENIA DO STRATEGII WOJEWÓDZKIEJ

Cele strategiczne obszaru wpisują się w cel „społeczny”, priorytet 2. Umacnianie społeczeństwa obywatelskiego, rozwój kultury, „Strategii rozwoju województwa dolnośląskiego do roku 2020”.

4.1.3. KULTURA FIZYCZNA I SPORT

4.1.3.1. ANALIZA SWOT

E. KULTURA FIZYCZNA I SPORT	
Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> – Atrakcyjne tereny do rozgrywania imprez sportowych (głównie narciarskich, kolarskich, biegowych). – Ogólnodostępna baza sportowa (boiska piłkarskie, kryte pływalnie, hale sportowe, wyciągi narciarskie). – Znaczna liczba stowarzyszeń kultury fizycznej i sportu zarówno w środowisku miejskim jak i wiejskim. – Wysokokwalifikowana kadra instruktorsko – trenerska szkoląca dzieci i młodzież. – Organizacja dużej ilości stałych i cyklicznych imprez sportowo – rekreacyjnych. – System nagradzania za osiągnięcia sportowe dzieci i młodzieży, trenerów i działaczy oraz współzawodnictwa sportowego szkół. 	<ul style="list-style-type: none"> – Niski poziom sportu kwalifikowanego w popularnych dyscyplinach (głównie w grach zespołowych). – Brak pełnowymiarowych sal gimnastycznych w szkołach. – Brak wyspecjalizowanej bazy sportowej głównie lekkoatletycznej. – Znikoma promocja lokalnych imprez sportowo – rekreacyjnych w mediach (głównie w TV i radiu). – Brak odpowiedniego sponsoringu i lobby sportowego. – Brak właściwego systemu stypendialnego dla najlepszych sportowców.
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> – Systematyczny wzrost nakładów finansowych na sport i kulturę fizyczną. – Lansowanie i wspieranie przez państwo i struktury samorządowe zdrowego stylu życia. – Promocja powiatu poprzez organizowanie imprez o zasięgu co najmniej ogólnopolskim i zawodów w coraz bardziej popularnych sportach ekstremalnych. – Wzrost zaangażowania organizacji pozarządowych w rozwój kultury fizycznej 	<ul style="list-style-type: none"> – Niewłaściwy styl życia i powszechny niedostatek aktywności fizycznej. – Niepokojący stan zdrowia młodego pokolenia, zła ogólna kondycja zdrowotna i fizyczna społeczeństwa. – Niezadowolający stan wychowania fizycznego w szkołach i niski poziom udziału dzieci i młodzieży w zajęciach sportowych. – Likwidacja bądź zawieszenie działalności sekcji i klubów sportowych.

<p>i sportu.</p> <ul style="list-style-type: none"> – Możliwości skorzystania z programów ministerialnych i unijnych w celu pozyskania dodatkowych środków finansowych. – Tworzenie klas sportowych i klas z rozszerzonym programem zajęć wychowania fizycznego. – Powszechna dostępność do obiektów sportowo – rekreacyjnych i bezpłatne korzystanie przez młodzież z sal i boisk przyszkolnych. 	<ul style="list-style-type: none"> – Spadek nakładów finansowych - ograniczenie uczestnictwa w zawodach i organizacji imprez sportowych. – Pomijanie powiatu w przyznawaniu organizacji imprez sportowych wysokiej rangi. – Wysokie koszty uprawiania sportu i korzystania z obiektów sportowo – rekreacyjnych.
--	--

Główne kierunki rozwoju i upowszechniania kultury fizycznej i sportu w powiecie kłodzkim:

- wychowanie fizyczne i sport szkolny,
- sport dla wszystkich, rozwój powszechności i dostępności sportu w społeczeństwie, szczególnie w środowisku wiejskim i na terenach o niskim poziomie urbanizacji,
- sport osób niepełnosprawnych - wspieranie i rozwijanie ruchu sportowego w formule integracyjnej, która zmierza do zbliżenia środowisk sportowców niepełnosprawnych ze środowiskiem sportowców zdrowych,
- sport młodzieżowy - uczniowskie i młodzieżowe kluby sportowe szkolące dzieci i młodzież.

Istotnym zadaniem w tym względzie jest finansowe wspieranie:

- Powiatowego Szkolnego Związku Sportowego - organizatora rozgrywek sportowych w szkołach wszystkich szczebli, jak również przeznaczenie pewnych środków na sportowe zajęcia pozalekcyjne,
- Powiatowego Zrzeszenia Ludowe Zespoły Sportowe – głównej organizacji sportowej działające w środowisku wiejskim,
- Młodzieżowych i Uczniowskich Klubów Sportowych uczestniczących w ogólnopolskim współzawodnictwie sportowym dzieci i młodzieży,
- Stowarzyszeń sportowych działających w środowisku osób niepełnosprawnych.

Priorytetowe zadania publiczne z zakresu kultury fizycznej i sportu we współpracy z organizacjami pozarządowymi :

- Realizacja kalendarza imprez sportowych organizowanych przez powiatowe stowarzyszenia sportowe związane z upowszechnianiem kultury fizycznej i sportu:
  - w środowisku szkolnym (współzawodnictwo w ramach Szkolnego Związku Sportowego),
  - w środowisku wiejskim (Igrzyska Ludowych Zespołów Sportowych i mieszkańców wsi).
- Pomoc dla młodzieżowych i uczniowskich klubów sportowych uczestniczących w ogólnopolskim współzawodnictwie sportowym dzieci i młodzieży – wyjazdy i udział w zawodach,
- Organizacja dużych, ważnych i cyklicznych imprez sportowo – rekreacyjnych o charakterze ogólnopolskim i międzynarodowym, promujących powiat kłodzki oraz imprez sportowych rangi Mistrzostw Powiatu Kłodzkiego,
- Promocja zdrowego stylu życia i aktywnego wypoczynku rodzinnego oraz imprez sportowo – rekreacyjnych w środowisku osób niepełnosprawnych.

4.1.3.2. CELE STRATEGICZNE

1. Rozwój kultury fizycznej i sportu jako element poprawiający życie mieszkańców i kształtujący zdrowe społeczeństwo.
2. Upowszechnianie sportu szkolnego i kultury fizycznej oraz sportu osób niepełnosprawnych.

4.1.3.3. ODNIESIENIA DO STRATEGII WOJEWÓDZKIEJ

Cele strategiczne obszaru wpisują się w cel „społeczny”, priorytet 4. Stałe podnoszenie bezpieczeństwa i zdrowia mieszkańców województwa, „Strategii rozwoju województwa dolnośląskiego do roku 2020”.

4.1.3.4. PROGRAMY OPERACYJNE DO REALIZACJI CELÓW STRATEGICZNYCH

1. „Sale i boiska sportowe pełne ruchu i młodzieży” - na dofinansowanie sportowych zajęć pozalekcyjnych ze środków Ministerstwa Sportu i Turystyki i z budżetu powiatu, (www.msport.gov.pl)
2. „Cyklo Glacensis” – rajd rowerowy pogranicza polsko – czeskiego - środki unijne, budżetu państwa i budżetu powiatu.

4.1.3.5. ZADANIA DO REALIZACJI CELÓW STRATEGICZNYCH

1. Poprawienie wyników w klasyfikacji powiatów we współzawodnictwie sportowym w dwóch podstawowych punktacjach:
  - a. Szkolnego Związku Sportowego Dolny Śląsk we Wrocławiu we wszystkich kategoriach szkół: ponadgimnazjalnych, gimnazjalnych i podstawowych,
  - b. Wojewódzkiego Zrzeszenia Ludowe Zespoły Sportowe - w ramach Dolnośląskich Igrzysk LZS i Mieszkańców Wsi.
2. Utrzymanie dotychczasowych pozycji w klasyfikacji powiatów woj. dolnośląskiego w ogólnopolskim współzawodnictwie dzieci i młodzieży.
3. Systemowe rozwiązanie problemu pozalekcyjnych zajęć z wychowania fizycznego w szkołach ponadgimnazjalnych.
4. Powszechna dostępność do obiektów sportowo – rekreacyjnych, w tym ujednoczenie spraw związanych z wynajmem sal sportowych w szkołach ponadgimnazjalnych.
5. Pozyskiwanie dodatkowych środków na kulturę fizyczną i sport, w tym środków pochodzących z programów unijnych.
6. Opracowanie systemu finansowego wspierania klubów sportowych z terenu powiatu kłodzkiego osiągających najlepsze wyniki w współzawodnictwie sportowym.

4.1.4. AKTYWNOŚĆ OBYWATELSKA SPOŁECZNOŚCI POWIATU KŁODZKIEGO

4.1.4.1. ANALIZA SWOT

F. AKTYWNOŚĆ OBYWATELSKA SPOŁECZNOŚCI POWIATU KŁODZKIEGO	
Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> – Duża liczba stowarzyszeń działających w powiecie kłodzkim. – Liczne przedsięwzięcia organizowane przez organizacje pozarządowe. – Współpraca organizacji pozarządowych z lokalną administracją. – Rozpoznanie potrzeb i integrowanie lokalnego środowiska przez organizacje pozarządowe. – Zaufanie społeczności lokalnych do organizacji pozarządowych. – Zaangażowanie stowarzyszeń w rozwiązywaniu problemów społecznych. 	<ul style="list-style-type: none"> – Niewystarczające środki na realizację przedsięwzięć oraz finansowanie działalności organizacji pozarządowych. – Procedury administracyjne utrudniające rozwój aktywności obywatelskiej. – Znikoma promocja działań organizacji pozarządowych w mediach. – Niska świadomość obywatelska, brak aktywności i odpowiedzialności za wspólnotę. – Brak profesjonalizmu w kwestiach związanych z działalnością organizacji pozarządowych (np. podatki, finanse). – Znikome wykorzystywanie funduszy strukturalnych. – Nie spełnianie warunków brzegowych związanych z ubieganiem się o fundusze europejskie (brak środków na wkład własny, zbyt małe doświadczenie, problemów społecznych, czy potencjał organizacji). – Biurokratyzacja związana z korzystaniem ze środków publicznych oraz skomplikowane procedury aplikacyjne.

	<ul style="list-style-type: none"> – Brak środków na podnoszenie kwalifikacji pracowników i wolontariuszy oraz korzystanie z usług specjalistów.
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> – Entuzjazm i zaangażowanie członków organizacji pozarządowych. – Rozwój współpracy samorządów lokalnych z organizacjami pozarządowymi. – Szersze otwarcie się samorządów lokalnych na inicjatywy obywateli i organizacji pozarządowych. – Wykorzystanie przedsięwzięć podejmowanych przez organizacje pozarządowe dla promocji powiatu kłodzkiego. – Wykorzystanie roli organizacji pozarządowych do działań wspomagających samorządy. – Współpraca organizacji pozarządowych wewnątrz subregionu - wspólne projekty. – Współpraca z mediami, nagłaśnianie działań stowarzyszeń w środowiskach powiatu kłodzkiego. – Pozyskiwanie środków finansowych z funduszy europejskich. – Zmiana w prawie polskim (Ustawa o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie). – Udział sektora pozarządowego w tworzeniu dokumentów o znaczeniu strategicznym. – Wykorzystanie wolontariatu do zdobywania doświadczenia zawodowego oraz rozwoju osobowości. – Szerszy dostęp do internetu oraz sprzętu komputerowego. – Podnoszenia jakości działań organizacji m.in. poprzez wzmocnienie i kształcenie kadr. – Szerzenie idei partnerstw lokalnych. 	<ul style="list-style-type: none"> – Bierność społeczeństwa – niechęć do podejmowania nowych przedsięwzięć. – Ubożenie społeczeństwa. – Trudności z tworzeniem wspólnej reprezentacji organizacji pozarządowych w subregionie. – Niewystarczające środki na prowadzenie działalności statutowej przez organizacje pozarządowe. – Zbyt małe nakłady na organizację i promocję przedsięwzięć prospołecznych. – Znużenie liderów organizacji. – Niedobór „zasobów ludzkich”, zmniejszanie się bazy członkowskiej stowarzyszeń. – Spadek zainteresowania wolontariatem.

Na terenie powiatu kłodzkiego funkcjonuje około 280 organizacji pozarządowych działających w różnych sferach życia społeczno - gospodarczego regionu. Aktualnie, 33 spośród nich posiada status organizacji pożytku publicznego. Główne obszary działalności to: kultura, sztuka, sport, rekreacja i turystyka, profilaktyka i ochrona zdrowia, pomoc społeczna, edukacja i wychowanie, prawa obywatelskie.

Liczba organizacji pozarządowych i podejmowanych przez nie przedsięwzięć świadczy o dużym stopniu zaangażowania społeczności lokalnych w życie kulturalne, społeczne i gospodarcze powiatu kłodzkiego. Zasady, formy oraz zakres współpracy organów samorządowych powiatu z organizacjami pozarządowymi określa ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.

Na jej podstawie, co rok, Rada Powiatu Kłodzkiego przyjmuje „Program współpracy powiatu kłodzkiego z organizacjami pozarządowymi”. Dokument ten zawiera kierunki polityki społecznej i finansowej powiatu, priorytety w sferze współpracy z organizacjami pozarządowymi oraz stanowi element powiatowej strategii rozwoju - szczególnie w zakresie polityki społecznej.

Współpraca powiatu kłodzkiego z organizacjami pozarządowymi opiera się na zasadach pomocniczości, suwerenności stron, partnerstwa, efektywności, uczciwej konkurencji, jawności i poszanowania interesów partnerów współpracy; przybiera formy finansowe lub pozafinansowe.

Wsparcie finansowe dla organizacji pozarządowych odbywa się w ramach konkursu ofert poprzez zlecenie przez powiat zadań publicznych organizacjom pozarządowym bądź wspieranie realizacji zadań publicznych przez organizacje pozarządowe. Współpraca polega m.in. na przekazywaniu dotacji najlepszym, ubiegającym się podmiotom. Pozafinansowa współpraca przebiega w następujących sferach:

informacyjnej, poprzez:

- informowanie na stronach internetowych o zadaniach publicznych, które będą realizowane w danym roku wraz z podaniem wysokości środków przeznaczonych z budżetu powiatu na realizację tych zadań oraz ogłaszanych konkursach ofert na projekty realizacji zadań publicznych i o sposobach ich rozstrzygnięć,
- przekazywanie informacji za pośrednictwem mediów lokalnych regionalnych o realizacji zadań publicznych,

organizacyjnej, poprzez:

- podejmowanie inicjatyw integrujących organizacje pozarządowe wokół zadań ważnych dla lokalnego środowiska,
- przygotowywanie i monitorowanie zawieranych przez powiat porozumień z organizacjami pozarządowymi na realizację zadań publicznych,
- prowadzenie rejestru organizacji pozarządowych, które otrzymały dofinansowanie realizacji zadań publicznych z budżetu powiatu,
- przygotowywanie sprawozdań i analiz dotyczących realizacji niniejszej uchwały,

szkoleniowej, poprzez:

- inicjowanie lub współorganizowanie szkoleń podnoszących jakość pracy organizacji pozarządowych w sferze zadań publicznych,
- inicjowanie lub współorganizowanie szkoleń dotyczących m.in. pozyskiwania środków z funduszy Unii Europejskiej,
- angażowanie organizacji pozarządowych do wymiany doświadczeń, prezentacji osiągnięć,

w innych formach, obejmujących w szczególności:

- opiniowanie działalności organizacji pozarządowych,
- pomoc w przygotowywaniu aplikacji i programów, których realizacja wymaga współpracy kilku podmiotów,
- wspomaganie organizacji pozarządowych w zakresie realizacji zadań publicznych dofinansowanych ze środków Unii Europejskiej,
- pomoc w nawiązaniu kontaktów międzynarodowych,
- promocja działalności organizacji pozarządowych w mediach.

4.1.4.2. CELE STRATEGICZNE:

Aktywne społeczeństwo powiatu kłodzkiego.

4.1.4.3. ODNIESIENIA DO STRATEGII WOJEWÓDZKIEJ:

Cele strategiczne obszaru wpisują się w cel „społeczny”, priorytet 2. Umacnianie społeczeństwa obywatelskiego, rozwój kultury, „Strategii rozwoju województwa dolnośląskiego do roku 2020”.

4.1.4.4. ZADANIA DO REALIZACJI CELÓW STRATEGICZNYCH

1. Szersze włączenie organizacji pozarządowych do działań samorządowych.
2. Integrowanie środowisk lokalnych.
3. Wspieranie lokalnych inicjatyw i przedsięwzięć.
4. Promowanie aktywności obywatelskiej oraz postaw prospołecznych.

4.1.5. OCHRONA ZDROWIA

4.1.5.1. ANALIZA SWOT

G. OCHRONA ZDROWIA	
Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> – Rozwinięta sieć usług medycznych w zakresie podstawowej opieki zdrowotnej, szpitalnictwa w zakresie podstawowych i specjalistycznych oddziałów szpitalnych. – Rozwinięta baza sanatoryjna. – Funkcjonowanie na terenie powiatu szpitala Specjalistycznego Centrum Medycznego (SP ZOZ SCM w Polanicy-Zdroju) spełniającego obowiązujące standardy jako nowoczesnego ośrodka lecznictwa zamkniętego. – Zapewnienie całodobowego dostępu do aptek poprzez ustalenie rozkładu godzin pracy oraz harmonogramu dyżurów aptek. Wzrastająca liczba aptek. – Realizacja programów profilaktyki zdrowotnej i promocji zdrowia. – Skonsolidowanie systemu opieki zdrowotnej na terenie powiatu. – Rozszerzenie oferty działalności niepublicznych zakładów opieki zdrowotnej. – Stabilna sytuacja epidemiologiczna. – Liczna sieć podstacji pogotowia ratunkowego w powiecie kłodzkim – w liczbie 8, oraz nowy tabor pogotowia ratunkowego. – Monitoring jakości i dostępności do usług medycznych świadczonych przez jednostki ochrony zdrowia na terenie powiatu kłodzkiego poprzez wdrożenie ankiet „Badanie jakości i dostępności świadczeń zdrowotnych w powiecie kłodzkim”. 	<ul style="list-style-type: none"> – Niedostateczny stan techniczny obiektów szpitalnych nadzorowanych przez Radę Powiatu Kłodzkiego. – Niedostateczna baza sprzętowa szpitala. – Niekorzystne umowy o udzielanie świadczeń zdrowotnych zawierane z NFZ. – Długi czas oczekiwania na wysokospecjalistyczną diagnostykę. – Zbyt mała ilość łóżek opieki długoterminowej. – Niskie płace dla służby zdrowia. – Wysokie w stosunku do państw Unii Europejskiej wskaźniki umieralności na choroby układu krążenia i nowotworowe.
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> – Współpraca z uzdrowiskami w zakresie lecznictwa uzdrowiskowego. – Racjonalne zagospodarowanie w powiecie bazy kadrowej i infrastruktury technicznej na rozwój lecznictwa specjalistycznego, zakładów opiekuńczo-leczniczych lub pielęgnacyjno – opiekuńczych, rozszerzenie działalności opieki długoterminowej, tworzenie nowych oddziałów np. oddział patologii ciąży. – Dobra współpraca w zakresie uzupełniania dostępności świadczeń zdrowotnych pomiędzy jednostkami ochrony zdrowia z terenu powiatu kłodzkiego. – Wykorzystanie środków unijnych na poprawę jakości świadczeń zdrowotnych. – Stałe podnoszenie poziomu kwalifikacji zawodowych kadry medycznej (lekarze-specjalizacje, pielęgniarki - kursy kwalifikacyjne, specjalizacje zawodowe, studia wyższe). – Wzrost w świadomości społeczeństwa znaczenia promocji i zachowań prozdrowotnych. – Rozwój i doskonalenie opieki okołoporodowej. 	<ul style="list-style-type: none"> – Niezadowolenie wobec zmian wynikających z reformy i restrukturyzacji jednostek ochrony zdrowia. – Likwidacja niektórych ośrodków i oddziałów szpitalnych w związku z brakiem kontraktów z NFZ. – Emigracja zarobkowa kadry medycznej do krajów UE. – Brak wystarczających środków finansowych celem dostosowania obiektów ochrony zdrowia do wymaganych standardów zawartych w regulacjach prawnych. – Brak drogi dojazdowej do SP ZOZ SCM w Polanicy-Zdroju łączącej bezpośrednio ten szpital z drogą krajową oraz brak lądowiska dla helikopterów w SCM w Polanicy-Zdroju. – Brak stabilności funkcjonowania i poprawy finansowania ochrony zdrowia w kraju.

- Gotowość do zlokalizowania we współpracy z gminą Radków i Międzyzlesie dwóch kolejnych podstacji pogotowia ratunkowego na obszarze tych gmin. - Dalsza restrukturyzacja i przekształcenia ZOZ-u.	

„Ochrona zdrowia stanowi zbiór zadań, w tym głównie całościową politykę zdrowotną, która ma wpływać na indywidualny wybór pozwalający na zachowanie i poprawę zdrowia, czyli cały system opieki zdrowotnej, stan jej zorganizowania, dostępność i stopień zabezpieczenia.” cyt. - Ustawa z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (tj. Dz. U. z 2001 r. Dz. U. nr 142, poz. 1592 ze zm.) art. 4 ust.1 pkt. 2 wyszczególnia zadania własne powiatu w zakresie promocji i ochrony zdrowia.

4.1.5.2. ZAPEWNIENIE DOSTĘPU DO USŁUG MEDYCZNYCH DLA MIESZKAŃCÓW POWIATU KŁODZKIEGO

Zadaniem samorządu powiatowego jest m.in. organizacja i zabezpieczenie dostępności do opieki medycznej mieszkańców całego powiatu. Zasoby ochrony zdrowia stanowią przede wszystkim istniejąca infrastruktura publicznych i niepublicznych zakładów opieki zdrowotnej, sprzęt medyczny oraz kadra medyczna. Celem priorytetowym natomiast jest dążenie do poprawy jakości i dostępności udzielanych świadczeń zdrowotnych. Opieka zdrowotna w powiecie kłodzkim sprawowana jest przez sieć placówek stacjonarnej (leczenie szpitalne) i ambulatoryjnej opieki medycznej oraz zespołów wyjazdowych funkcjonujących w systemie Państwowego Ratownictwa Medycznego.

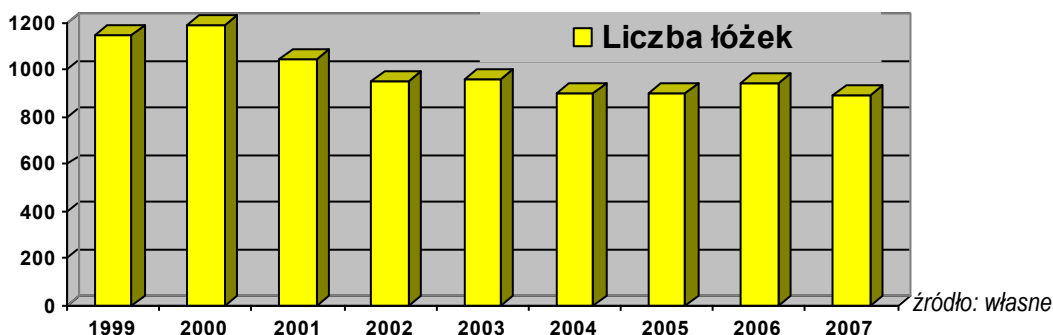
Mocną stroną jest rozwinięta sieć usług medycznych w powiecie kłodzkim w zakresie podstawowej opieki zdrowotnej j i podstawowych i specjalistycznych oddziałów szpitalnych, różnorodność profili medycznych oddziałów szpitalnych oraz zabezpieczenie mieszkańców powiatu opieką ratownictwa medycznego.

4.1.5.3. DOSTĘP DO LECZNICTWA SZPITALNEGO

W powiecie kłodzkim funkcjonują następujące stacjonarne zakłady opieki zdrowotnej:

- a) Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej pod nazwą Zespół Opieki Zdrowotnej w Kłodzku, organ założycielski Rada Powiatu Kłodzkiego,
- b) Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej Specjalistyczne Centrum Medyczne w Polanicy Zdroju, organ założycielski Minister Zdrowia,
- c) Wojewódzki Szpital dla Psychicznie i Nerwowo Chorych w Stroniu Śląskim, organ założycielski Sejmik Województwa Dolnośląskiego,
- d) Zakład Opieki Zdrowotnej w Bystrzycy Kłodzkiej, organ założycielski Rada Miasta i Gminy Bystrzyca Kłodzka,
- e) 24 Wojskowy Szpital Uzdrawiskowo-Rehabilitacyjny SP ZOZ w Kudowie-Zdroju,
- f) 23 Wojskowy Szpital Uzdrawiskowo-Rehabilitacyjny w Łądku-Zdroju,
- g) NZOZ Zespołu Uzdrawisk Kłodzkich w Polanicy-Zdroju S.A.,
- h) NZOZ Uzdrawiska Łądek-Długopole S.A.

XVIII. LICZBA ŁÓŻEK SZPITALNYCH W POWIECIE KŁODZKIM W LATACH 1999-2007

H. ZABEZPIECZENIE LECZNICTWA STACJONARNEGO W ZAKRESIE CZTERECH PODSTAWOWYCH ODDZIAŁÓW (wg stanu na dzień 31 grudnia 2007 roku)

Nazwa jednostki	Liczba łóżek (razem)	Oddział chorób wewnętrznych	Oddział chirurgii ogólnej	Oddział pediatryczny	Oddział położniczo-ginekologiczny
SP ZOZ w Kłodzku	477	131	30	39	40
SP SCM w Polanicy-Zdroju	299	21	45	0	22
SP ZOZ w Bystrzycy Kłodzkiej	102	26	8 (chirurgia jednego dnia)	15	0

I. STRUKTURA ROZMIESZCZENIA ŁÓŻEK SZPITALNYCH W POWIECIE KŁODZKIM (wg stanu na dzień 31 grudnia 2007 roku)

Zakłady opieki zdrowotnej wg. stanu na dzień 31 grudnia 2007	Liczba łóżek
SP ZOZ w Kłodzku	
Szpital w Kłodzku i Łądku-Zdroju	
Chorób wewnętrznych w Kłodzku	50
Chorób wewnętrznych w Łądku-Zdroju	15
Kardiologia	27
Pediatria	20
Paliatywny	8
Neurologia	30
Ginekologia	20
Położnictwo	20
Neonatologia	20
OIOM	4
Chirurgia ogólna	30
Urologia	17
ZPO	29
Chirurgia urazowa 1-go dnia	4
Wewnętrzny D	10
Szpital w Nowej Rudzie	
Chorób wewnętrznych	45
Pediatria	12
ZOL	79
Szpital w Dusznikach-Zdroju	
ZPO	37
RAZEM:	477
SP ZOZ SCM w Polanicy-Zdroju	
Stacja dializ	16
Chorób wewnętrznych	21
Okulistyka	20
Otolaryngologia	20
Rehabilitacja	26
Neurologia	16
Pododdział udarowy	5
OIT	7
Ginekologiczno-Położniczy	22
Neonatologia	14
Chirurgia ogólna i naczyniowa	45
Chirurgia urazowo-ortopedyczna	32
Chirurgia plastyczna dla dzieci i dorosłych	47
SOR	8
RAZEM:	299

SP ZOZ w Bystrzycy Kłodzkiej	
Chorób wewnętrznych	26
Pediatrya	15
Oddział dla przewlekłe chorych	17
Rehabilitacja	36
Chirurgia jednego dnia	8
RAZEM:	102

Obecna baza oddziałów szpitalnych na terenie powiatu kłodzkiego wskazuje na utrzymujące się od lat profile medyczne działalności stacjonarnej zakładów opieki zdrowotnej zarówno podstawowej (choroby wewnętrzne, chirurgia ogólna, pediatria, ginekologia i położnictwo) jak i specjalistycznej (urologia, laryngologia, okulistyka, neurologia itp.). Istotą zabezpieczenia medycznego jest przede wszystkim dostępność profilu medycznego i wysokość środków finansowych z Narodowego Funduszu Zdrowia przeznaczonych na wykonywanie świadczeń zdrowotnych.

Można zauważyć, iż zmieniająca się struktura oddziałów szpitalnych oraz łóżek szpitalnych nie wpłynęła zdecydowanie na zmniejszenie ogólnej liczby hospitalizacji, obłożenia na poszczególnych oddziałach. Utrzymująca się liczba udzielanych świadczeń zdrowotnych na ustabilizowanym poziomie, wskazuje na konieczność utrzymania dostępności w tym zakresie, co stanowi także o zachowaniu bezpieczeństwa zdrowotnego mieszkańców powiatu.

Zasadniczą rolę dla zabezpieczenia medycznego mieszkańców powiatu kłodzkiego stanowią struktury zakładów opieki zdrowotnej wraz z funkcjonującymi oddziałami szpitalnymi, ujęte w poniższych tabelach.

4.1.5.3.1. ZADANIA DO REALIZACJI CELÓW STRATEGICZNYCH:

1. Racjonalne zagospodarowanie bazy kadrowej i infrastruktury technicznej w powiecie na rozwój leczenia specjalistycznego, tworzenie nowych oddziałów np. oddział patologii ciąży przepisane jako zadanie statutowe dla SP ZOZ w Kłodzku przez Radę Powiatu Kłodzkiego, oraz utworzenie poradni patologii ciąży (wykorzystanie istniejącego potencjału ochrony zdrowia w powiecie kłodzkim przy zachowaniu racjonalnych rozwiązań i medycznego bezpieczeństwa w regionie).
2. Monitoring jakości i dostępności do usług medycznych świadczonych przez jednostki ochrony zdrowia na terenie powiatu kłodzkiego (udostępnienie ankiet „Badanie jakości i dostępności do świadczeń zdrowotnych w powiecie kłodzkim”) - ankieta jest dostępna pod (www.bip.powiat.klodzko.pl) w menu: ankiety.
3. Umieszczenie na stronach Biuletynu Informacji Publicznej Starostwa Powiatowego w Kłodzku aktualizowanego informatora dla pacjenta: „Gdzie się leczyć w powiecie kłodzkim” (www.bip.powiat.klodzko.pl).

4.1.5.4. OPIEKA DŁUGOTERMINOWA

W związku ze wzrostem w powiecie kłodzkim liczby osób w podeszłym wieku, osób wymagających specjalistycznej opieki opiekuńczej, istnieje zwiększone zapotrzebowanie na zabezpieczenie opieki długoterminowej.

W strukturach SP ZOZ w Kłodzku funkcjonuje opieka długoterminowa w obszarach: poradni medycyny paliatywnej, pielęgniarskiej opieki długoterminowej, oddziału medycyny paliatywnej, zakładu pielęgnacyjno – opiekuńczego i opiekuńczo – leczniczego, a także w planie hospicjum domowe i oddział dla przewlekłe chorych. W powiecie kłodzkim funkcjonuje jeden oddział dla przewlekłe chorych w strukturach SP ZOZ w Bystrzycy Kłodzkiej. Oddział ten w porównaniu do istniejących potrzeb w niewielkim zakresie zabezpiecza pacjentów wymagających leczenia w chorobach przewlekłych.

Dział medycyny paliatywnej zajmuje się głównie udzielaniem świadczeń zdrowotnych mających na celu leczenie bólu u pacjentów ciężko chorych, najczęściej w stanach terminalnych. Ilość łóżek

opieki paliatywnej ze względu na wysoki poziom zachorowalności na choroby nowotworowe, jest zdecydowanie niewystarczający.

Zabezpieczeniem opieki długoterminowej dla dzieci jest działający w Piszkowicach Zakład opiekuńczo – leczniczy dla dzieci i młodzieży prowadzony przez Zgromadzenie Sióstr Niepokalanego Poczęcia Najświętszej Maryi Panny.

4.1.5.4.1. ZADANIA DO REALIZACJI CELÓW STRATEGICZNYCH

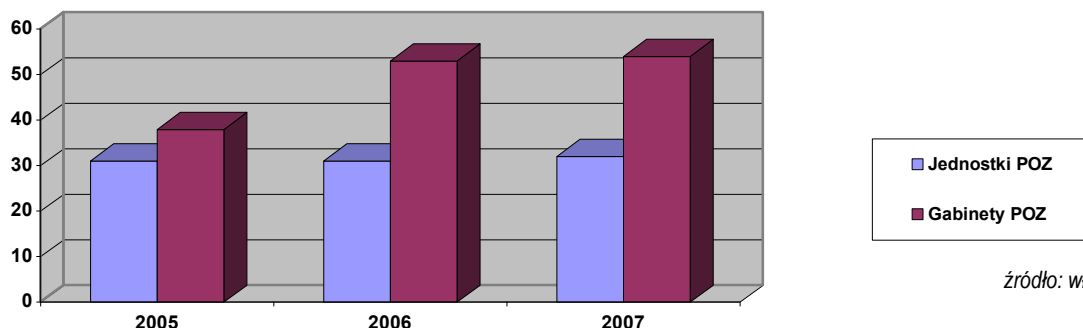
1. Zwiększenie liczby łóżek opieki długoterminowej (zgodnie z programem restrukturyzacji „Planowane zmiany w strukturze ochrony zdrowia w powiecie kłodzkim” – zwiększenie liczby łóżek oddziału dla przewlekle chorych w Bystrzycy Kłodzkiej bądź w sytuacji możliwości zakontraktowania w większej niż 15 liczby dodatkowych łóżek, uruchomienie tego oddziału w szpitalu w Kłodzku.
2. Zwiększenie liczby łóżek opieki paliatywnej w SP ZOZ w Kłodzku do co najmniej 15, co stworzyłoby komfort podejmowania leczenia i pomocy pacjentom w stanach terminalnych i ich rodzinom (obecny stan – 8 łóżek).
3. Współpraca z Miejskimi i Gminnymi Ośrodkami Pomocy Społecznej, zakładami publicznymi i niepublicznymi ochrony zdrowia z terenu powiatu kłodzkiego oraz Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w zakresie zabezpieczenia społecznego osób wymagających całodobowej opieki pielęgnacyjnej (kierowanie do zakładów pielęgnacyjno- opiekuńczych lub opiekuńczo – leczniczych jako przejściowe-okresowe przygotowujące w dalszej perspektywie do umieszczenia pacjenta w domach pomocy społecznej).

Planowane działania są zgodne ze „Strategią rozwiązywania problemów społecznych powiatu kłodzkiego na lata 2007- 2015” (obszar strategiczny: Niepełnosprawność – w części obszaru monitorowanego przez Referat Zdrowia i Polityki Społecznej) przyjętą uchwałą Rady Powiatu Kłodzkiego z dnia 28 listopada 2007 r. nr XIII/190/2007 oraz programem restrukturyzacji „Planowane zmiany w strukturze ochrony zdrowia w powiecie kłodzkim” przyjętym uchwałą Nr XVI/224/2008 Rady Powiatu Kłodzkiego z dnia 27 lutego 2008 roku.

4.1.5.5. DOSTĘP DO PODSTAWOWEJ OPIEKI ZDROWOTNEJ (OPIEKA AMBULATORYJNA PODSTAWOWA)

Zadaniem podstawowej opieki zdrowotnej jest udzielanie ambulatoryjnych świadczeń zdrowotnych przez lekarza rodzinnego lub lekarza podstawowej opieki zdrowotnej (POZ) – zadanie gminy, prowadzenie profilaktyki, sprawowanie opieki nad młodzieżą szkolną, w sposób szczególny sprawowanie opieki nad kobietą w ciąży oraz noworodkiem, w miejscu udzielania świadczeń jak i środowisku zamieszkania.

XIX. LICZBA NIEPUBLICZNYCH ZAKŁADÓW OPIEKI ZDROWOTNEJ POZ W POWIECIE KŁODZKIM

źródło: własne

Funkcjonowanie podstawowej opieki zdrowotnej odbywa się poprzez pracę w trybie 11 godzinnych gabinetów lekarskich, bez wymogu zabezpieczenia godzin nocnych i świątecznych. W godzinach wieczornych, nocnych i w dni świąteczne udzielanie pomocy medycznej w przypadkach nagłych zachorowań odbywa się w szpitalnych izbach przyjęć oraz środkami zespołów wyjazdowych ratownictwa medycznego.

Podstawą minimalnego zabezpieczenia opieki ambulatoryjnej nadal pozostaje Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 10 października 2001 r. w sprawie zasad i warunków, jakim odpowiada minimalny plan zabezpieczenia ambulatoryjnej opieki zdrowotnej (Dz. U. z 2001 r. Nr 121, poz. 1315).

Na terenie powiatu kłodzkiego opiekę medyczną w zakresie podstawowej opieki zdrowotnej dla ponad 80% mieszkańców sprawują niepubliczne zakłady opieki zdrowotnej. Pozostali mieszkańcy powiatu korzystają z usług podstawowej opieki zdrowotnej funkcjonującej w strukturach SP ZOZ w Kłodzku z siedzibą również w Nowej Rudzie. Całodobową ambulatoryjną opiekę medyczną, nocną wyjazdową oraz transport sanitarny dla mieszkańców całego powiatu kłodzkiego zabezpiecza SP ZOZ w Kłodzku.

Reasumując: system podstawowej opieki zdrowotnej oparty jest na instytucji lekarza rodzinnego, lekarza podstawowej opieki zdrowotnej i niepublicznych podmiotów. Ilość podopiecznych przypadających na jednego lekarza jest równomierna. Powodem tego jest funkcjonowanie podstawowej opieki zdrowotnej na bazie gminnych i wiejskich ośrodków zdrowia z obwodami leczniczymi wyznaczonymi granicami gmin.

Mocną stroną jest rozszerzenie działalności niepublicznych zakładów opieki zdrowotnej realizujących podstawową opiekę zdrowotną dla zadeklarowanej grupy pacjentów.

4.1.5.5.1. ZADANIA DO REALIZACJI CELÓW STRATEGICZNYCH

Współpraca z publicznymi i niepublicznymi jednostkami ochrony zdrowia oraz gminami z terenu powiatu kłodzkiego w zakresie zabezpieczenia podstawowej opieki zdrowotnej oraz nocnej i świątecznej wyjazdowej opieki lekarskiej w podstawowej opiece zdrowotnej.

J. PORADNIE SPECJALISTYCZNE W POWIECIE KŁODZKIM

L.P.	Poradnie Specjalistyczne	Polanica-Zdrój	Kłodzko	Nowa Ruda	Duszniki-Zdrój
1.	Poradnia chirurgii ogólnej	+	+	+	+
2.	Poradnia urazowo – ortopedyczna	+	+	-	-
3.	Poradnia ginekologiczno – położnicza	+	+	+	+
4.	Poradnia kardiologiczna	-	+	-	-
5.	Poradnia okulistyczna	+	+	-	-
6.	Poradnia zdrowia psychicznego	-	+	+	-
7.	Poradnia laryngologiczna	+	+	+	-
8.	Poradnia dermatologiczna	-	+	+	-
9.	Poradnia neurologiczna	+	+	+	-
10.	Poradnia logopedyczna	+	-	-	-
11.	Poradnia foniatryczna	+	-	-	-
12.	Poradnia onkologiczna	-	+	-	-
13.	Poradnia gruźlicy i chorób płuc	-	+	-	-
14.	Poradnia pulmonologiczna	-	-	+	-
15.	Poradnia leczenia uzależnień	-	+	+	-
16.	Poradnia chorób zakaźnych	-	+	-	-
17.	Poradnia paliatywna i leczenia bólu	-	+	-	-
18.	Poradnia chirurgii plastycznej	+	-	-	-
19.	Poradnia diabetologiczna	-	+	-	-
20.	Poradnia endokrynologiczna	-	+	-	-
21.	Poradnia urologiczna	-	+	-	-
22.	Poradnia dializ i poradnia nefrologiczna	+	-	-	-

23.	Poradnia rehabilitacyjna	+	+	-	-
24.	Poradnia wirusowego zapalenia wątroby	-	+	-	-
25.	Poradnia leczenia nerwic	-	+	-	-
26.	Poradnia terapii uzależnienia i współuzależnienia od alkoholu	-	+	-	-
27.	Poradnia ortodontyczna	-	+	-	
28.	Poradnia protetyczna	-	+	-	
29.	Poradnia stomatologiczna	-	+	-	
30.	Poradnia medycyny pracy	-	+	+	

Poradnie specjalistyczne o zakresie powiatowym i subregionalnym w publicznych zakładach opieki zdrowotnej/ (+) jest poradnia, (-) brak poradni

4.1.5.6. DOSTĘP DO AMBULATORYJNEJ SPECJALISTYCZNEJ OPIEKI MEDYCZNEJ

Uzupełnieniem świadczeń zdrowotnych z zakresu podstawowej opieki zdrowotnej udzielanych ambulatoryjnie są specjalistyczne świadczenia udzielane przez poradnie specjalistyczne. Korzystanie z większości porad specjalistycznych musi zostać poprzedzone skierowaniem lekarza pierwszego kontaktu.

Wyjątek stanowią ambulatoria udzielające specjalistycznych porad w sytuacjach doraźnych, poradnia dermatologiczna, ginekologiczno- położnicza, okulistyka, psychiatryczna i onkologiczna oraz stomatologia.

Opieka specjalistyczna szpitalna w powiecie kłodzkim świadczona jest przez SP ZOZ w Kłodzku oraz SP ZOZ Specjalistycznego Centrum Medycznego w Polanicy-Zdroju, natomiast ambulatoryjna opieka specjalistyczna świadczona jest przez wszystkie samodzielne publiczne zakłady opieki zdrowotnej oraz w jednostkach niepublicznych.

W dalszym ciągu limity środków finansowych wyznaczanych przez Narodowy Fundusz Zdrowia powodują, iż dostępność do tych świadczeń jest w pewnym stopniu ograniczona (kolejki do planowanego leczenia w niektórych oddziałach specjalistycznych np. okulistyka).

4.1.5.6.1. ZADANIA DO REALIZACJI CELÓW STRATEGICZNYCH:

Zwiększenie wartości kontraktów na usługi specjalistyczne proporcjonalnie do potrzeb mieszkańców powiatu (dotychczasowa polityka wskazuje na skuteczność cyklicznych monitów do Dolnośląskiego Oddziału Wojewódzkiego Narodowego Funduszu Zdrowia).

4.1.5.7. RATOWNICTWO MEDYCZNE

1. Ustawa o Państwowym Ratownictwie Medycznym określiła zakres funkcjonowania systemu ratownictwa medycznego, a w nim jednostki stanowiące ten system: szpitalne oddziały ratunkowe i zespoły wyjazdowe ratownictwa medycznego.
2. Z jednostkami systemu ratownictwa medycznego współpracują jednostki organizacyjne szpitali na terenie powiatu kłodzkiego, wyspecjalizowane w zakresie udzielania świadczeń zdrowotnych niezbędnych dla ratownictwa medycznego.
3. Dlatego tak istotnym dla powiatu kłodzkiego jest utrzymanie działalności medycznej specjalistycznych oddziałów szpitalnych.
4. Od roku 2004 szpitalny oddział ratunkowy będący jednostką systemu ratownictwa medycznego funkcjonował w SP ZOZ w Kłodzku. Wraz z uruchomieniem Specjalistycznego Centrum Medycznego w Polanicy-Zdroju w strukturze, którego funkcjonują specjalistyczne oddziały szpitalne, w tym w większości zabiegowe, zasadnym stało się uruchomienie Szpitalnego Oddziału Ratunkowego w Polanicy-Zdroju.

5. Od 1 kwietnia 2007 roku oddział ten jest już finansowany przez NFZ i stanowi zabezpieczenie ratownictwa medycznego dla mieszkańców powiatu kłodzkiego.
6. Na terenie powiatu kłodzkiego stacjonuje 8 zespołów ratownictwa medycznego w: Kłodzku, Nowej Rudzie, Bystrzycy Kłodzkiej, Dusznikach-Zdroju, Kudowie-Zdroju oraz Łądku-Zdroju, (6 podstawowych „P” (wcześniej „W” - wypadkowych oraz dodatkowo w Kłodzku i Nowej Rudzie 2 specjalistyczne – „S” wcześniej „R”).
7. Mocną stroną ochrony zdrowia w powiecie kłodzkim jest wymiana wyeksploatowanego taboru pogotowia ratunkowego na nowy, spełniający obowiązujące standardy oraz stale podnoszone kwalifikacje zawodowe kadry medycznej.

XX. ZESPOŁY RATOWNICTWA MEDYCZNEGO W POWIECIE KŁODZKIM

źródło: własne

4.1.5.7.1. ZADANIA DO REALIZACJI CELÓW STRATEGICZNYCH

Poprawa dostępności do świadczeń medycznych w stanach nagłego zagrożenia życia dla mieszkańców gmin Międzylesie i Radków (Zarząd Powiatu Kłodzkiego nadal czyni starania u Wojewody Dolnośląskiego o zwiększenie ilości zespołów, przy istniejącej gotowości do współpracy z gminą Radków i Międzylesie do uruchomienia 2 kolejnych podstacji pogotowia ratunkowego na obszarze tych gmin), a także utrzymanie świadczeń w zakresie ratownictwa medycznego w gminie Duszniki-Zdrój na dotychczasowym poziomie.

4.1.5.8. DOSTĘP DO APTEK

Zgodnie z zapisami art.94 ust.2 ustawy z dnia 6 września 2001r. Prawo farmaceutyczne, rozkład godzin pracy oraz harmonogram dyżurów nocnych aptek ogólnodostępnych na danym terenie ustala zarząd powiatu po zasięgnięciu opinii wójtów, burmistrzów gmin z terenu powiatu oraz samorządu aptekarskiego.

XXI. DOSTĘP DO APTEK W POWIECIE KŁODZKIM

Uchwałą Zarządu Powiatu Kłodzkiego ustalany jest na kolejny rok kalendarzowy harmonogram godzin pracy oraz harmonogram dyżurów nocnych aptek funkcjonujących na terenie całego powiatu. Według stanu na dzień 31 grudnia 2007 roku na terenie powiatu kłodzkiego funkcjonuje 54 aptek i punktów aptecznych.

Mocną stroną jest zapewnienie całodobowego dostępu do aptek poprzez ustalenie rozkładu godzin pracy aptek oraz harmonogramu dyżurów, udostępnienie powyższego w Biuletynie Informacji Publicznej Starostwa Powiatowego w Kłodzku (www.bip.powiat.klodzko.pl), menu: informacje powiatu - dodatkowe informacje o starostwie- Referat Zdrowia i Polityki Społecznej - harmonogram godzin pracy aptek ogólnodostępnych funkcjonujących na terenie powiatu kłodzkiego).

Obserwujemy wzrastającą liczbę aptek na terenie powiatu kłodzkiego.

4.1.5.9. POPRAWA STANU ZDROWIA MIESZKAŃCÓW POWIATU

Podstawą do podejmowania wszelkich działań w zakresie promocji zdrowia jest analiza wskaźników charakteryzujących sytuację zdrowotną mieszkańców. W województwie dolnośląskim najczęstszą przyczynę zgonów stanowią choroby układu krążenia i choroby nowotworowe, a według roczników statystycznych ostatnie lata wykazują również niepokojący wzrost występowania zaburzeń psychicznych. Z ostatnich danych dotyczących stanu zachorowalności naszego regionu zawartych w „Wojewódzkim planie zabezpieczenia medycznych działań ratowniczych dla województwa dolnośląskiego” wynika, że cechuje go największa zachorowalność na choroby układu krążenia, oddechowego i choroby nowotworowe.

Działania na rzecz podniesienia stanu zdrowia społeczeństwa zmierzać powinny przede wszystkim do zwiększenia efektywności działań profilaktycznych, a nie tylko leczniczych. Promocja zdrowia, która obejmuje profilaktykę, edukację zdrowotną oraz ochronę zdrowia staje się ważnym elementem nowoczesnie i perspektywicznie ujmowanej podstawowej opieki zdrowotnej.

Celem promocji zdrowia jest motywowanie ludzi do większej troski o własne zdrowie poprzez propagowanie wiedzy na ten temat, a także podejmowanie działań na rzecz poprawy zdrowia społeczeństwa, prowadzącej do lepszej jakości i długości życia.

Programy zdrowotne w powiecie kłodzkim winny prowadzić do

- wczesnego wykrywania chorób,
- poprawy jakości życia osób dotkniętych chorobą i ich rodzin,
- obniżenia śmiertelności,
- ograniczenie kosztów związanych z leczeniem.

Mając na uwadze zachęcenie wszystkich instytucji oraz organizacji zajmujących się problemami zdrowia do wspólnego działania, Zarząd Powiatu Kłodzkiego podejmuje działania w zakresie edukacji zdrowotnej dla mieszkańców powiatu kłodzkiego. Działania odnoszą się do podejmowania współpracy z organizacjami pozarządowymi, zakładami opieki zdrowotnej, Powiatową Stacją Sanitarno-Epidemiologiczną i instytucjami posiadającymi w zadaniach statutowych działalność na rzecz ochrony zdrowia, edukacji zdrowotnej i osób niepełnosprawnych.

Podejmowana jest także współpraca z gminami z terenu powiatu kłodzkiego w zakresie ustalenia kierunków działań profilaktyki zdrowotnej oraz konieczności przeciwdziałania i wczesnej wykrywalności chorób. Wskazano potrzeby w zakresie przeciwdziałania chorobom nowotworowym i chorobom układu krążenia. Biorąc powyższe pod uwagę, Zarząd Powiatu Kłodzkiego przyjął działania priorytetowe w zakresie: wykrywania chorób nowotworowych, przeciwdziałania chorobom układu krążenia i cukrzycy, profilaktyki i edukacji przedporodowej.

Przykładem programu profilaktyki chorób jest program pod nazwą „Akademia zdrowia powiatu kłodzkiego na lata 2007 –2008”, którego celem jest zaplanowanie oraz zrealizowanie działań profilaktycznych, edukacyjnych i promujących zdrowie na terenie powiatu kłodzkiego, zwiększenie świadomości zdrowotnej mieszkańców, upowszechnianie zachowań prozdrowotnych poprzez działania edukacyjne. Przyjęcie niniejszego opracowania w formie uchwały (uchwała Rady Powiatu Kłodzkiego

z dnia 25 kwietnia 2007 nr VII/94/2007) umożliwi korzystanie przy realizacji założeń „Akademii zdrowia powiatu kłodzkiego” z dotacji oraz środków strukturalnych, a także skoordynuje działania w zakresie profilaktyki w całym powiecie kłodzkim.

Opracowano trzy cele operacyjne, w obrębie których powiat realizował będzie poszczególne działania.

1. Profilaktyka chorób nowotworowych.
2. Zapobieganie powstawaniu chorób układu krążenia i cukrzycy.
3. Profilaktyka i edukacja przedporodowa „szkoła rodzenia”.

Na Sesji Rady Powiatu Kłodzkiego w dniu 27 lutego 2008 Uchwałą Nr XVI/228/2008 uwzględniono dwa dodatkowe cele operacyjne „Akademii zdrowia powiatu kłodzkiego”:

1. Profilaktyka wad postawy oraz skrzywień kręgosłupa u dzieci i młodzieży.
2. Propagowanie właściwych zachowań poprzez działania edukacyjne w sferze organizacji pomocy przedmedycznej w wypadku nagłego zagrożenia życia

Program „Akademia zdrowia powiatu kłodzkiego” został rozszerzony o dwa dodatkowe zadania, a mianowicie o działania edukacyjne w zakresie ratownictwa medycznego (udzielanie pierwszej pomocy) oraz świadczenie usług rehabilitacyjnych dla dzieci i młodzieży szkolnej. W tym celu uruchomione zostają dwa gabinety rehabilitacji z pełnym nowoczesnym wyposażeniem – jeden w przychodni zdrowia ul. Wojska Polskiego 16 oraz drugi w Kłodzkiej Szkole Przedsiębiorczości w Kłodzku ul. Szkolna 8.

4.1.5.10. ZADANIA DO REALIZACJI CELÓW STRATEGICZNYCH

1. Realizacja strategicznych programów profilaktycznych zwalczania chorób nowotworowych.
2. Realizacja programu profilaktyki i edukacji przedporodowej „szkoła rodzenia” (ogłoszenie konkursu na uruchomienie działalności szkoły rodzenia).
3. Realizacja programów profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania chorobom układu krążenia i cukrzycy.
4. Organizacja imprez i akcji edukacji zdrowotnej.
5. Realizacja programów zgodnie z działaniami priorytetowymi w zakresie profilaktyki zdrowotnej przez stowarzyszenia.
6. Opracowanie i kolportaż materiałów edukacyjnych ulotki, plakaty, informator „Gdzie się leczyć”.
7. Organizacja imprez, konferencji, szkoleń mających na celu propagowanie zdrowego stylu życia.
8. Realizacja programów profilaktycznych mających na celu eliminację wad postawy i skrzywień kręgosłupa.
9. Realizacja działań edukacyjnych w sferze organizacji pomocy przedmedycznej w wypadku nagłego zagrożenia życia- ogłoszenie konkursu.

Zadanie dodatkowe: zgodnie z analizą SWOT - rozwój i doskonalenie opieki okołoporodowej (poprawa opieki okołoporodowej poprzez prowadzenie działalności edukacyjnej w ramach „szkoły rodzenia”).

Wyznaczony cel strategiczny jakim jest poprawa stanu zdrowia mieszkańców powiatu jest spójny z głównym celem określonym w „Narodowym programie zdrowia na lata 2007-2015” (załącznik do uchwały nr 90/2007 Rady Ministrów z dnia 15 maja 2007r): „Poprawa zdrowia i związanej z nim jakości życia ludności oraz zmniejszenie nierówności w zdrowiu”, a także jest zgodny ze „Strategią rozwoju województwa dolnośląskiego do 2020 roku” (załącznik do uchwały nr XLVIII/649/2005 Sejmiku Województwa Dolnośląskiego z dnia 30 listopada 2005 r.)

4.1.5.11. CELE STRATEGICZNE

1. Zapewnienie dostępu do usług medycznych dla mieszkańców powiatu kłodzkiego.
2. Poprawa stanu zdrowia mieszkańców powiatu.

4.1.5.12. ODNIESIENIA DO STRATEGII WOJEWÓDZKIEJ

Cele strategiczne obszaru wpisują się w cel „społeczny”, priorytet 4. Stałe podnoszenie bezpieczeństwa i zdrowia mieszkańców województwa, „Strategii rozwoju województwa dolnośląskiego do roku 2020”.

4.1.5.13. PROGRAMY OPERACYJNE DO REALIZACJI CELÓW STRATEGICZNYCH

1. „Akademia zdrowia powiatu kłodzkiego na lata 2007–2008” zatwierdzony uchwałą nr VII/94/2007 Rady Powiatu Kłodzkiego z dnia 25 kwietnia 2007 roku, (www.bip.powiat.klodzko.pl),
2. „Strategia rozwiązywania problemów społecznych powiatu kłodzkiego na lata 2007- 2015” w części monitorowanej przez Referat Zdrowia i Polityki Społecznej (obszar strategiczny: Niepełnosprawność) zatwierdzona uchwałą nr XIII/190/2007 Rady Powiatu Kłodzkiego z dnia 28 listopada 2007 roku. (www.bip.powiat.klodzko.pl),
3. Program restrukturyzacji „Planowane zmiany w strukturze ochrony zdrowia w powiecie kłodzkim” przyjęty uchwałą nr XVI/224/2008 Rady Powiatu Kłodzkiego z dnia 27 lutego 2008r. (www.bip.powiat.klodzko.pl).

4.1.6. ROZWÓJ LECZNICTWA UZDROWISKOWEGO I TURYSTYKI ZDROWOTNEJ**4.1.6.5. ANALIZA SWOT**

K. LECZNICTWO UZDROWISKOWE	
Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> – Baza zabiegowa zlokalizowana w większości w zakładach przyrodoleczniczych w atrakcyjnych miejscowościach uzdrowiskowych. – Dobrze rozwinięta infrastruktura uzdrowiskowa wraz z pijalniami wód leczniczych. – Zmodernizowana baza sanatoryjno-szpitalna, oraz w zakładach przyrodoleczniczych. – Złoża różnorodnych wód leczniczych. – Lokalizacja bazy leczniczej w parkach zdrojowych. – Bogate i wieloletnie tradycje w lecnicztwie uzdrowiskowym. – Szeroka gama oferowanych zabiegów lecnicztwa uzdrowiskowego oraz SPA. – Atrakcyjne turystycznie otoczenie. 	<ul style="list-style-type: none"> – Aktualnie mała różnorodność naturalnych tworzyw uzdrowiskowych. – Brak wypromowanej marki w zakresie usług lecnicztwa uzdrowiskowego. – Niestabilne zatrudnienie personelu. – Brak w wielu obiektach sanatoryjnych wyżywienia na miejscu. – Brak rozwiniętej infrastruktury dla realizacji SPA. – Brak pełnej realizacji remontów modernizacyjnych.
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> – Rozwój turystyki zdrowotnej – wellness, fitness, SPA i innych pobytów komercyjnych. – Utrzymanie i rozwój tradycyjnej formy uzdrowiskowej. – Nasilenie działań marketingowych na krajowym rynku oraz rynkach zagranicznych. – Współpraca z firmami polskimi w celu wykorzystania funduszu socjalnego na leczenie uzdrowiskowe pracowników. – Wypracowanie nowych marek SPA dla obiektów z zakładami przyrodoleczniczymi. – Serwowanie posiłków na miejscu w każdym obiekcie. 	<ul style="list-style-type: none"> – Nasilająca się konkurencja zagranicznych podmiotów uzdrowiskowych. – Ograniczenia kontraktów przez Oddziały Wojewódzkie Narodowego Funduszu Zdrowia. – Wielkość stawek za świadczenia uzyskiwane w przetargach organizowanych przez podmioty ubezpieczenia społecznego. – Możliwość ograniczenia liczby zabiegów finansowanych przez NFZ w związku z projektowanym nowym tzw. „koszykiem świadczeń gwarantowanych”.

Ziemia kłodzka znana jest uroczym zakątkiem Polski, bogato nasyconym walorami turystycznymi środowiska przyrodniczego, a także licznymi zabytkami kultury materialnej, które zdeterminowały formę jej aktywności gospodarczej. Jest nią wiodąca funkcja gospodarcza odzwierciedlona w turystyce i lecznictwie uzdrowiskowym. Działalność lecznictwa uzdrowiskowego finansowaną w ramach ubezpieczenia zdrowotnego z kontraktów z NFZ na terenie gmin powiatu kłodzkiego wykonują podmioty lecznictwa uzdrowiskowego takie jak:

- Zespół Uzdrawisk Kłodzkich S.A., który posiada jednostki organizacyjne w trzech miejscowościach na terenie ziemi kłodzkiej (Polanica-Zdrój, Kudowa-Zdrój, Duszniki-Zdrój),
- Uzdrawisko Łądek – Długopole S.A. , które posiada jednostki organizacyjne na terenie gminy Łądek-Zdrój oraz gminy Bystrzyca Kłodzka,
- Szpital Uzdrawiskowy MSWiA „Bristol” w Kudowie-Zdroju,
- Sanatorium Kolejowe w Dusznikach-Zdroju.

Powiat kłodzki posiada 2200 łóżek, a więc ok. 700 tys. osobodni pobytu rocznie i jest to największy w kraju kompleks uzdrawiskowy obejmujący pięć uzdrawisk tj: Polanica-Zdrój, Duszniki-Zdrój, Kudowa-Zdrój, Łądek-Zdrój, Długopole-Zdrój.

Rozwój lecznictwa uzdrawiskowego i turystyki zdrowotnej jest realizowany na terenie wymienionych zdrojów dzięki występowaniu naturalnych walorów środowiska przyrodniczego (mikroklimat, krajobraz, górzyste ukształtowanie terenu, lasy, rzeki, strumienie) oraz naturalnych tworzyw uzdrawiskowych (naturalne wody lecznicze) jako czynników wspomagających proces leczenia.

Zagospodarowanie turystyczne i uzdrawiskowe tych obszarów uwzględnia występowanie szczególnie chronionych stref uzdrawiskowych. Podmioty lecznictwa uzdrawiskowego dysponuje bazą sanatoryjno-szpitalną, zakładami przyrodolecznictwa wraz z infrastrukturą uzdrawiskową (pijalnie, hale spacerowe), które są zlokalizowane w parkach uzdrawiskowych. Są to miejscowości uzdrawiskowe o bogatych tradycjach leczniczych.

Naturalna wysoka jakość wód leczniczych i mineralnych z tych terenów stanowi podstawę dla rozwoju produkcji szerokiej gamy wód mineralnych i leczniczych.

4.1.6.6. LECZNICTWO UZDRAWISKOWE

Na ziemi kłodzkiej dominuje ukształtowany w latach ubiegłych model tradycyjnego lecznictwa uzdrawiskowego. Jednak zmiany spowodowane rozwojem cywilizacyjnym wskazują na konieczność pogodzenia tradycyjnej formy lecznictwa uzdrawiskowego z rozwijającą się równolegle turystyką zdrowotną a w jej ramach świadczenie usług zdrowotnych określanych jako wellness, fitness, beauty oraz SPA (łac. *sanus per aquam, czyli leczenie przez wodę*) traktowanych jako kompleksowe działanie relaksacyjne, odnowa biologiczna i rekreacja. Aktualnie określenie SPA oznacza znacznie więcej niż hydroterapia, jest bowiem ekspansywnym trendem kosmetycznym (zabiegi upiększająco-relaksacyjne) i dobrostanem.

Rozwój lecznictwa uzdrawiskowego powinien być oparty na dotychczasowej koncepcji koegzystencji jego tradycyjnej formy z nowoczesnymi trendami turystyki zdrowotnej. Zabiegi typu SPA są bowiem ważnym elementem walki ze stresem, który jest ubocznym produktem aktualnego rozwoju cywilizacyjnego.

Wzrost zapotrzebowania na takie usługi i wysoki poziom świadczonych usług, a także stosowne działania marketingowe pozwolą na kreowanie nowych marek charakterystycznych dla poszczególnych uzdrawisk, które staną się siłą stymulującą dalszy ich rozwój.

Unikatową wspólną cechą wyróżniającą spółki uzdrawiskowe skarbu państwa jest prowadzenie przez nie zakładów przyrodolecznictwa, w których obok tradycyjnych zabiegów lecznictwa uzdrawiskowego mogą być wykonywane usługi typu SPA i wellness.

Rozwój i inwestycje są niezbędne w celu podążania polskich uzdrawisk za światowymi trendami, gdyż:

- w najbliższych latach oczekiwany jest wzrost zainteresowania turystyką uzdrowiskową i profilaktyczną ze względu na rosnącą „modę” na zdrowy tryb życia,
- spodziewany wzrost realnych dochodów powinien wpływać na zwiększanie wydatków na leczenie i turystykę w tym na turystykę uzdrowiskową,
- uzdrowiska w Europie stale wzbogacają i rozwijają swoją ofertę, o nowe usługi i produkty, uwzględniając zmieniające się oczekiwania i preferencje klientów, cena pobytu zawiera najczęściej pakiet komplementarnych usług leczniczych atrakcji,
- rozwój infrastruktury uzdrowiskowej wszędzie zmierza w kierunku łączenia tradycyjnych metod balneologii fizycznej z rozwojem funkcji sportowo-rekreacyjnych (zaplecze fitness, golf, korty tenisowe etc.) oraz kosmetyczno-relaksacyjne,
- wysoką popularnością nadal cieszą się uzdrowiska z bogatą historią posiadające zakłady przyrodolecnicze oraz naturalne złoża lecznicze – tzw. „źródło marki”, czyli historia danego miejsca, stanowi podstawę budowy konkurencyjnego produktu oraz kształtowania oferty rynkowej (zauważamy wyraźnie wyższe ceny w prestiżowych kurortach np. Karlove Vary, Vichy, Baden Baden etc.),
- rośnie rola świadomego kreowania marki miejsca, w tym budowa marek poszczególnych kurortów i ośrodków uzdrowiskowych, świadome kształtowanie pożądanego wizerunku (sprzedaż wyobrażeń),
- rośnie znaczenie specjalistycznych ośrodków typu SPA, świadczących obok klasycznych zabiegów przyrodolecniczych także specjalistyczne usługi w zakresie kosmetycznej, chirurgii plastycznej, terapii alternatywnych (np. aromaterapii),
- oczekuje się, iż proces szybkiego starzenia się społeczeństw w krajach europejskich, a także w Polsce wpłynie na zwiększenie udziałów przyjazdów leczniczych i powtarzalnych.

4.1.6.7. CELE STRATEGICZNE:

1. Prowadzenie inwestycji modernizacyjnych związanych z przekształceniem i dostosowaniem bazy uzdrowiskowej do współczesnych potrzeb kuracjuszy.
2. Osiągnięcie stabilnej rentowności w działalności lecznictwa uzdrowiskowego.
3. Dostosowanie struktury bazy zabiegowej do szerszego świadczenia usług z zakresu SPA, wellness, fitness, beauty – nakłady inwestycyjne.
4. Przyjęcie działań marketingowych promujących SPA, wellness, fitness, beauty oraz dotychczasowego kierunku tradycyjnego lecznictwa uzdrowiskowego.
5. Dywersyfikacja kierunków sprzedaży.

4.1.6.8. ODNIESIENIA DO STRATEGII WOJEWÓDZKIEJ

Cele strategiczne obszaru wpisują się w cel „społeczny”, priorytet 4. Stałe podnoszenie bezpieczeństwa i zdrowia mieszkańców województwa, „Strategii rozwoju województwa dolnośląskiego do roku 2020”.

4.1.6.9. PROGRAMY OPERACYJNE DO REALIZACJI CELÓW STRATEGICZNYCH

Rozwój usług lecznictwa uzdrowiskowego zgodny jest z krajowymi, regionalnymi i lokalnymi strategiami rozwoju:

1. „Narodową strategią spójności” (www.nss.gov.pl),
2. „Programem rozwoju turystyki dla województwa dolnośląskiego” (www.umwd.pl),
3. Strategią rozwoju powiatu kłodzkiego. (www.bip.powiat.klodzko.pl)

4.1.7. POMOC SPOŁECZNA I WSPIERANIE OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH:**4.1.7.5. ANALIZA SWOT**

L. POMOC SPOŁECZNA I WSPIERANIE OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH	
Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> – Rozbudowana baza placówek opiekuńczo-wychowawczych i domów pomocy społecznej; wysoki standard świadczonych przez nie usług. – Duża liczba stowarzyszeń działających w obszarze wspierania osób niepełnosprawnych. – Uruchomienie w Starym Wielisławiu Warsztatów Terapii Zajęciowej dla osób niepełnosprawnych. 	<ul style="list-style-type: none"> – Znaczna ilość barier dla osób niepełnosprawnych. – Brak hostelu dla ofiar przemocy i placówek przyjmujących osoby uzależnione. – Brak Ośrodka Adopcyjno- Opiekuńczego.
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> – Wzrost roli organizacji „non profit” oraz przejęcie przez organizacje pozarządowe zadań samorządowych z zakresu pomocy społecznej. – Reorganizacja i przekształcanie placówek opiekuńczo- wychowawczych w placówki wielofunkcyjne. – Rozwój form opieki zastępczej (rodziny zastępcze zawodowe niespokrewnione z dzieckiem: wielodzietne, specjalistyczne, o charakterze pogotowia rodzinnego oraz rodzinne domy dziecka). – Zwiększenie dostępu osób niepełnosprawnych do informacji. – Optymalne pozyskiwanie środków z UE. 	<ul style="list-style-type: none"> – Pauperyzacja społeczeństwa; wzrastająca liczba osób korzystających z pomocy społecznej. – Niezabezpieczenie (do końca 2009 r.) nowej siedziby dla mieszkańców DPS „Zamek” w Szczytniej. – Wzrastająca ilość skierowań do placówek opiekuńczo- wychowawczych i DPS- ów związana z emigracją. – Braki kadrowe w jednostkach pomocy społecznej spowodowane niskimi płacami. – Stale utrzymujący się wysoki odsetek osób (szczególnie młodych) uzależnionych od substancji psychoaktywnych.

Pomoc społeczna zdefiniowana została w art. 2 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, jako instytucja polityki społecznej państwa, mająca na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężenie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne środki, możliwości i uprawnienia.

W latach poprzednich pomoc społeczna usytuowana była na obrzeżach systemu społeczno-gospodarczego i koncentrowała się głównie na tych, którzy „nie mieścili się” w nim. Obecnie przeznaczona jest także dla tych, którzy nie radzą sobie w zmieniającej się szybko rzeczywistości, a jej funkcja w systemie polityki społecznej jest nowa. Pomoc społeczna nie pełni już roli „uzupełnienia” systemu, lecz ma stanowić jego istotny i trwały element, który powinien zapewniać mu wewnętrzną równowagę.

Rada Powiatu Kłodzkiego na sesji w dniu 28 listopada 2007 r. podjęła uchwałę (uchwała nr XIII/190/2007) w sprawie przyjęcia „Powiatowej strategii rozwiązywania problemów społecznych powiatu kłodzkiego na lata 2007- 2015”.

Zadania pomocy społecznej w powiecie kłodzkim realizowane są przez jednostki samorządu gminnego (14 Ośrodków Pomocy Społecznej) i powiatowego (Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kłodzku).

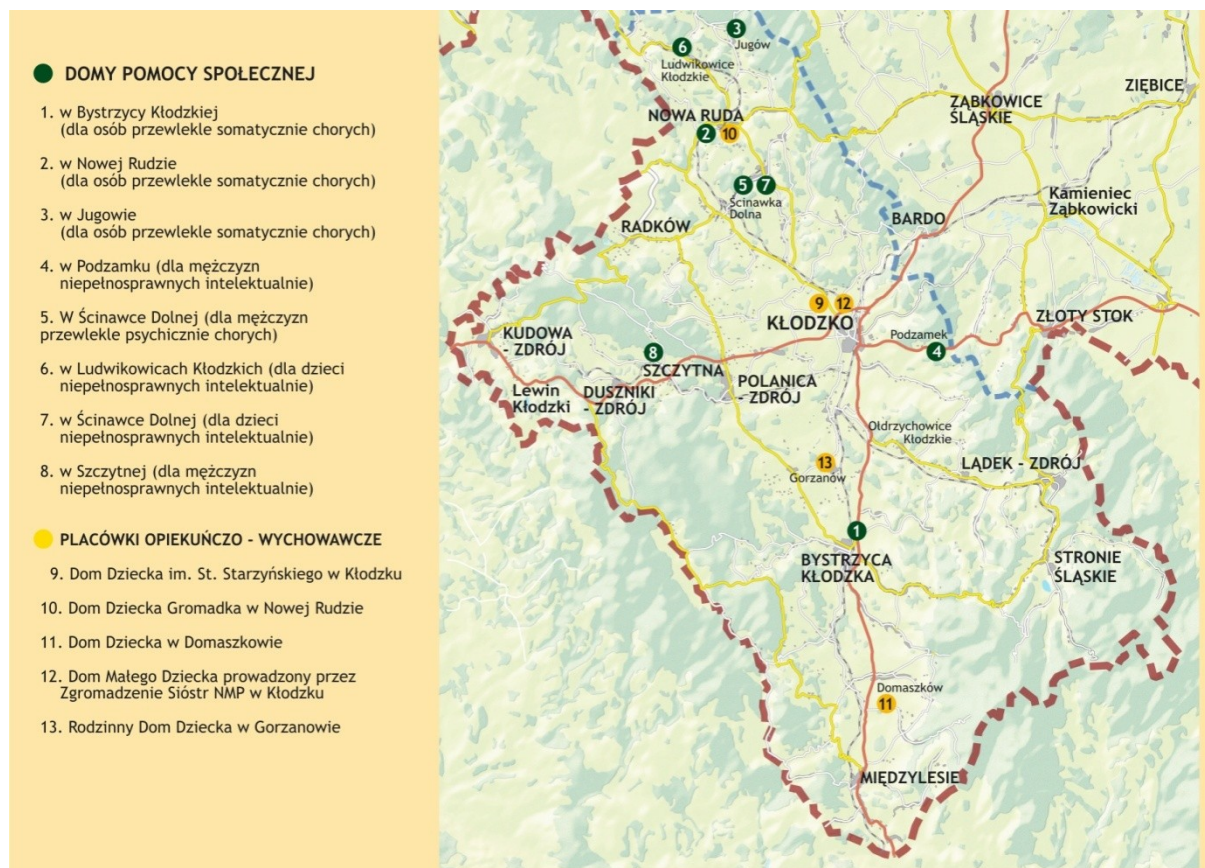
Na terenie powiatu kłodzkiego funkcjonuje osiem Domów Pomocy Społecznej:

- w Bystrzycy Kłodzkiej (dla osób przewlekle somatycznie chorych),
- w Nowej Rudzie (dla osób przewlekle somatycznie chorych),

- w Jugowie (dla osób przewlekle somatycznie chorych),
- w Podzamku (dla mężczyzn niepełnosprawnych intelektualnie),
- w Ścinawce Dolnej 17 (dla mężczyzn przewlekle psychicznie chorych),
- w Ludwikowicach Kłodzkich (dla dzieci niepełnosprawnych intelektualnie),
- w Ścinawce Dolnej 21 (dla dzieci niepełnosprawnych intelektualnie),
- w Szczytnej (dla mężczyzn niepełnosprawnych intelektualnie).

XXII. DOMY OPIEKI SPOŁECZNEJ W POWIECIE KŁODZKIM

źródło: własne

W związku z przekazaniem przez Komisję Majątkową nieruchomości przy ul. Zamkowej 8 w Szczytnej na rzecz Domu Zakonnego Misjonarzy Świętej Rodziny, placówka w obecnym miejscu może funkcjonować do roku 2009.

Do Domów Pomocy Społecznej mogą być kierowane osoby, które z uwagi na wiek, sytuację życiową, warunki rodzinne, mieszkaniowe, materialne kwalifikują się do korzystania z tej formy pomocy. Mogą to być również osoby przewlekle chore, których stan zdrowia nie wymaga leczenia szpitalnego, natomiast istnieje uzasadniona potrzeba stałej opieki.

Głównym zadaniem domów jest zapewnienie mieszkańcom całodobowej opieki oraz zaspokajanie niezbędnych potrzeb bytowych, edukacyjnych, społecznych i religijnych. Dokonywana w tych obiektach standaryzacja podnosi jakość bazy lokalowej i poziom życia przebywających w nich osób.

Placówki opiekuńczo- wychowawcze na terenie powiatu kłodzkiego:

- Dom Dziecka im. ST. Starzyńskiego w Kłodzku,
- Dom Dziecka „Gromadka” w Nowej Rudzie,
- Dom Dziecka w Domaszkwie,

- Dom Dziecka prowadzony przez Zgromadzenie Sióstr NMP w Kłodzku,
- Rodzinny Dom Dziecka w Gorzanowie,
- Koncepcja funkcjonowania placówek opiekuńczo- wychowawczych na terenie powiatu kłodzkiego przedstawiona została w „Programie budowania lokalnego systemu opieki nad dzieckiem i rodziną” przyjętym uchwałą nr LIV/655/2006 Rady Powiatu Kłodzkiego z dnia 4 lipca 2006 roku.

Wdrożenie określonych w programie różnorodnych form prowadzenia placówek opiekuńczo- wychowawczych, pozwoli na dostosowanie działalności placówek do wymogów standaryzacyjnych określonych w rozporządzeniu Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 19 października 2007 r.

Zadania powiatu dotyczące wspierania osób niepełnosprawnych określone są przepisami ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych. Osoby niepełnosprawne oraz ich rodziny stanowią znaczną część lokalnej społeczności, wymagającą szczególnego zainteresowania, różnych form wsparcia i opieki. „Powiatowy program działań na rzecz osób niepełnosprawnych w latach 2007- 2010”, przyjęty uchwałą nr VII/96/2007 Rady Powiatu Kłodzkiego z dnia 25 kwietnia 2007 r. – ma za zadanie ukierunkować i skoordynować liczne działania, jakie mają być realizowane w tej dziedzinie w powiecie kłodzkim.

Głównym celem programu jest przeciwdziałanie marginalizacji i wykluczeniu społecznemu osób niepełnosprawnych oraz poprawa jakości życia osób niepełnosprawnych poprzez zapewnienie im warunków do samodzielnego, pełnego i aktywnego uczestnictwa w życiu społecznym i zawodowym, a także kształtowanie wobec nich pozytywnych postaw społecznych.

W grudniu 2007 r. powstały Warsztaty Terapii Zajęciowej (WTZ) w Starym Wielisławiu. Znalazło tam swoje miejsce 30 osób niepełnosprawnych z terenu powiatu kłodzkiego. Zadaniem warsztatów jest społeczna i zawodowa aktywizacja osób niepełnosprawnych.

WTZ-y przygotowują do zawodu, są pierwszym krokiem na drodze do samodzielności. Zgromadzenie wniosków, w liczbie co najmniej 30 potencjalnych uczestników WTZ, pozwoli na podjęcie działań zmierzających do utworzenia na terenie naszego powiatu kolejnych Warsztatów Terapii Zajęciowej.

4.1.7.6. CEL STRATEGICZNY

1. Zapewnienie prawidłowego funkcjonowania w społeczności osób o ograniczonych możliwościach społecznych, fizycznych i psychicznych.

4.1.7.7. ODNIESIENIA DO STRATEGII WOJEWÓDZKIEJ

Cel strategiczny obszaru wpisuje się w cel „społeczny”, priorytet 1. Integracja społeczna i przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu, „Strategii rozwoju województwa dolnośląskiego do roku 2020”.

4.1.7.8. PROGRAMY OPERACYJNE DO REALIZACJI CELÓW STRATEGICZNYCH

1. „Powiatowa strategia rozwiązywania problemów społecznych powiatu kłodzkiego na lata 2007- 2015” (www.bip.powiat.klodzko.pl).
2. „Program budowania lokalnego systemu opieki nad dzieckiem i rodziną” (www.bip.powiat.klodzko.pl).
3. „Powiatowy program działań na rzecz osób niepełnosprawnych w latach 2007- 2010” (www.bip.powiat.klodzko.pl).

4.1.7.9. ZADANIA DO REALIZACJI CELÓW STRATEGICZNYCH

1. Rozwijanie różnorodnych form opieki nad dzieckiem i rodziną; w szczególności tworzenie rodzinnych domów dziecka i zawodowych rodzin zastępczych.
2. Stworzenie jak najlepszych warunków życiowych we wszystkich placówkach pomocy społecznej na terenie powiatu kłodzkiego.

3. Zapewnienie siedziby dla mieszkańców Domu Pomocy Społecznej "Zamek" w Szczytnej.
4. Zwiększenie udziału osób niepełnosprawnych w życiu społecznym i gospodarczym; likwidacja barier architektonicznych (w pierwszej kolejności w obiektach użyteczności publicznej).
5. Zapobieganie uzależnieniom poprzez wspieranie działań w zakresie profilaktyki i terapii uzależnień.
6. Utworzenie ośrodka adopcyjno-opiekuńczego.

4.1.8. BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE

4.1.8.5. ANALIZA SWOT

M. BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE	
Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> – Funkcjonowanie Powiatowego Centrum Zarządzania Kryzysowego. – Funkcjonowanie Powiatowego Zespołu Zarządzania Kryzysowego. – Stały monitoring zagrożeń. – Dobre przygotowanie gmin do sytuacji kryzysowych: <ul style="list-style-type: none"> – funkcjonowanie gminnych zespołów zarządzania kryzysowego, – zabezpieczenie od strony organizacyjnej (plany działania, ewakuacji, mapy terenów zalewowych), – zabezpieczenie od strony technicznej (podstawowe wyposażenie magazynu przeciwpowodziowego). – Koordynacja działań z gminami i innymi podmiotami. – Duże zaplecze noclegowe. – Duża ilość jednostek OSP i ich dobre wykształcenie. – Porozumienia z podmiotami gospodarczymi na udostępnienie sprzętu, sił i środków. – Przeszkolona kadra Komendy Powiatowej Straży Pożarnej oraz Komendy Powiatowej Policji. – Stała kontrola stanu zabezpieczenia obiektów. – Dobra współpraca służb mundurowych z innymi jednostkami. – Dobrze rozwinięta sieć dróg. – Funkcjonowanie Lokalnego Systemu Oslony Przeciwpowodziowej i Telefonicznego Systemu Powiadamiania Mieszkańców. – Koncentracja na terenie powiatu służb porządkowych (Straż Graniczna, Policja, Straż Pożarna, Batalion Piechoty Górskiej Obrony Terytorialnej Kraju, Żandarmeria Wojskowa, Państwowa Inspekcja Transportu, Straże Miejskie). – Działalność Wałbrzysko-Kłodzkiej Grupy 	<ul style="list-style-type: none"> – Ukształtowanie terenu, warunki naturalne. – Duża ilość budowli zagrożonych katastrofami budowlanymi. – Niedostosowana etatyzacja w Komendzie Powiatowej Policji i Komendzie Powiatowej Państwowej Straży Pożarnej do turystyczno-uzdrowiskowego charakteru powiatu. – Zły stan nawierzchni dróg, brak obwodnic. – Pogarszający się stan bezpieczeństwa na drogach. – Wyeksploatowany sprzęt będący na wyposażeniu Policji (w szczególności transportowy) oraz brak środków finansowych na jego sukcesywną wymianę i unowocześnianie. – Brak sprzętu komputerowego i systemów informatycznych, szczególnie w jednostkach policji szczebla podstawowego.

Górskiego Ochotniczego Pogotowia Ratunkowego.	
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> – Wzrost świadomość sytuacji zagrożenia wśród mieszkańców powiatu. – Wzrost świadomości ochrony przed niebezpieczeństwem wśród obywateli. – Współdziałanie mieszkańców w sytuacjach kryzysowych. – Systematyczne zwiększanie ilości i jakości sprzętu specjalistycznego. – Systematyczny wzrost ilości jednostek Ochotniczych Straży Pożarnych działających w Krajowym Systemie Ratowniczo-Gaśniczym. – Wzrost świadomości ekologicznej. – Nawiązanie współpracy z podobnymi jednostkami z innych krajów. – Zorganizowanie lokalnych środowisk na rzecz bezpieczeństwa. 	<ul style="list-style-type: none"> – Wzrost ilości zagrożeń miejscowych. – Niedostateczny stan zabezpieczenia zagrożonych budowli. – Zdarzenia miejscowe występujące w niedostępnych terenach (niedostępność komunikacyjna). – Brak specjalistycznego sprzętu do usuwania skutków katastrof ekologiczno-chemicznych. – Wzrost przestępczości narkotykowej. – Wzrost ilości wypadków drogowych. – Wysoka stopa bezrobocia.

Bezpieczeństwo publiczne, to ogół warunków i instytucji urzędowych, chroniących suwerenność państwa, majątek ogólnonarodowy, życie, zdrowie i mienie obywateli. Do zapewnienia bezpieczeństwa publicznego zobowiązane są wszystkie organy władzy, administracji państwowej oraz administracji samorządowej, szczególnie zaś instytucje wyspecjalizowane w zapewnieniu bezpieczeństwa publicznego, tj. jak np. Policja, Straż Graniczna, Straż Pożarna, itp.

Powiat kłodzki realizuje zadania zapewnienia bezpieczeństwa poprzez swoją wewnętrzną strukturę organizacyjną oraz powiatowe służby.

Od strony Starostwa Powiatowego w Kłodzku zadania te realizuje Centrum Zarządzania Kryzysowego, do którego obowiązków należy zapewnienie:

- porządku publicznego i bezpieczeństwa obywateli,
- współpracy z organami ścigania i sprawiedliwości w zakresie utrzymania bezpieczeństwa i porządku publicznego,
- ochrony przeciwpowodziowej i przeciwpożarowej oraz zapobiegania innym nadzwyczajnym zagrożeniom,
- współpraca z gminami w sytuacjach kryzysowych, obronności państwa.

Ochrona przeciwpożarowa polega na realizacji przedsięwzięć mających na celu ochronę życia, zdrowia, mienia lub środowiska przed pożarem, klęską żywiołową lub innym zdarzeniem.

Do zadań Komendy Powiatowej Państwowej Straży Pożarnej w Kłodzku należy:

- organizowanie jednostek ratowniczo-gaśniczych,
- organizowanie na obszarze powiatu krajowego systemu ratowniczo-gaśniczego,
- dysponowanie oraz kierowanie siłami i środkami krajowego systemu ratowniczo-gaśniczego na obszarze powiatu poprzez swoje stanowisko kierowania,
- organizowanie i prowadzenie akcji ratowniczej,
- rozpoznawanie zagrożeń pożarowych i innych miejscowych zagrożeń,
- opracowywanie planów ratowniczych na obszarze powiatu,
- nadzorowanie przestrzegania przepisów przeciwpożarowych,
- wykonywanie zadań z zakresu ratownictwa,
- wstępne ustalanie przyczyny oraz okoliczności powstania i rozprzestrzeniania się pożaru oraz miejscowego zagrożenia,
- organizowanie szkolenia i doskonalenia pożarniczego,

- szkolenie członków ochotniczych straży pożarnych,
- współdziałanie z zarządem powiatowym Związku Ochotniczych Straży.

Państwowa Straż Pożarna jest organizatorem KRAJOWEGO SYSTEMU RATOWNICZO – GAŚNICZEGO mającego na celu ochronę życia, zdrowia oraz mienia podczas pożarów, klęsk żywiołowych i zdarzeń kryzysowych. Komenda Powiatowa Policji w Kłodzku zajmuje się ochroną zdrowia, życia i mienia obywateli, zapobieganiem i zwalczaniem przestępczości, zapewnieniem bezpieczeństwa publicznego oraz innymi zadaniami zleconymi przez sądy, prokuraturę, organy administracji państwowej i samorządowej.

Główne kierunki działania Komendy Powiatowej Policji w Kłodzku to :

- poprawa efektywności zapobiegania i zwalczania przestępczości pospolitej,
- skuteczne zwalczanie transgranicznej przestępczości zorganizowanej oraz innych przestępstw w tym terroryzmu,
- poprawa stanu bezpieczeństwa w ruchu drogowym,
- wprowadzenie skutecznych mechanizmów ograniczania skutków występowania katastrof, poważnych wypadków, klęsk żywiołowych i innych wydarzeń nadzwyczajnych – zwłaszcza będących wynikiem aktów terroryzmu,
- poprawa wizerunku Policji w społeczeństwie,
- zwalczanie korupcji i patologii w Policji,
- rozwijanie współpracy Policji z organami samorządu terytorialnego i innymi podmiotami zewnętrznymi w zakresie realizacji oczekiwań i postulatów lokalnych społeczności,
- wprowadzenie konkursowych i jawnych zasad doboru do Policji,
- wdrożenie czytelnych zasad rozwoju i awansu zawodowego,
- sprawne zaspokajanie zidentyfikowanych potrzeb szkoleniowych policjantów i pracowników Policji,
- wdrożenie efektywnych metod zarządzania jednostkami,
- wdrożenie elastycznego systemu zarządzania zasobami ludzkimi,
- rozszerzenie współpracy transgranicznej i międzynarodowej, zapewniającej wysoka pozycję polskiej Policji w wymiarze unijnym i regionalnym,
- zapewnienie wspomagania informatycznego,
- racjonalizacja wykorzystania środków finansowych i zasobów rzeczowych.

Znowelizowana w 2001 roku ustawa o samorządzie powiatowym nakłada nowe możliwości wykonywania zadań w zakresie porządku publicznego i bezpieczeństwa obywateli. Zadania te powierzono Komisji Bezpieczeństwa i Porządku, którą z mocy prawa kieruje starosta. Jednym z głównych zadań tej komisji, jest opracowanie powiatowego programu zapobiegania przestępczości oraz ochrony bezpieczeństwa obywateli i porządku publicznego. Powyższy program został opracowany, a następnie przyjęty przez Radę Powiatu Kłodzkiego w dniu 28 maja 2002 r.

W celu realizacji zawartych w programie zadań, powiat nawiązał szeroką współpracę z samorządami gmin z terenu powiatu, ze stowarzyszeniami i organizacjami pozarządowymi. Zadania ujęte w programie są spójne z celem strategii – minimalizacja zagrożeń i w głównej mierze realizowane są przez służby mundurowe i jednostki organizacyjne powiatu.

4.1.8.6. CEL STRATEGICZNY

Minimalizacja zagrożeń zarówno o charakterze obiektywnym (np. klęski żywiołowe, katastrofy naturalne, awarie techniczne), jak i subiektywne (np. przestępczość, zagrożenia miejscowe, demoralizacja, patologie społeczne) .

4.1.8.7. ODNIESIENIA DO STRATEGII WOJEWÓDZKIEJ

Cel strategiczny obszaru wpisuje się w cel „społeczny”, priorytet 4. Stałe podnoszenie bezpieczeństwa i zdrowia mieszkańców województwa, „Strategii rozwoju województwa dolnośląskiego do roku 2020”.

4.1.8.8. PROGRAMY OPERACYJNE DO REALIZACJI CELÓW STRATEGICZNYCH

„Program zapobiegania przestępczości oraz ochrony bezpieczeństwa obywateli i porządku publicznego”; uchwała Rady Powiatu Kłodzkiego nr XXIII/249/2004 z dnia 11 maja 2004 (www.bip.powiat.klodzko.pl)

4.1.9. ROZWÓJ INSTYTUCJONALNY

Powiat kłodzki wykonuje swoje zadania publiczne poprzez jednostki organizacyjne działające w sferach:

- edukacji publicznej,
- promocji i ochrony zdrowia,
- pomocy społecznej,
- polityki prorodzinnej,
- wspierania osób niepełnosprawnych,
- transportu zbiorowego i dróg publicznych,
- przeciwdziałania bezrobociu oraz aktywizacji lokalnego rynku pracy,
- porządku publicznego i bezpieczeństwa obywateli.

Obszary realizowanych zadań w znacznym stopniu dotyczą mieszkańców naszego regionu. Dlatego też, za konieczne uważamy skoordynowanie działań w ramach rozwoju instytucjonalnego rozumianego jako tworzenie zasad i mechanizmów oraz ich stosowanie w celu podniesienia sprawności działania powiatowych jednostek organizacyjnych w podstawowych obszarach ich aktywności, tj.:

- zarządzania strategicznego,
- zarządzania finansowego,
- zarządzania zasobami ludzkimi,
- świadczenia usług publicznych,
- komunikacji społecznej,
- tworzenia ram i warunków dla wspierania przedsiębiorczości.

Oczekiwany przez nas rozwój instytucjonalny powiatowej administracji samorządowej powinien mieć charakter progresywny. Oznacza to, że wdrożone zasady i mechanizmy mają służyć udoskonaleniu działania jednostek powiatowych, a nie jego biurokratyzacji. Ich zastosowanie ma prowadzić do podniesienia sprawności działania powiatowych jednostek organizacyjnych w trzech podstawowych wymiarach tzn. skuteczności, ekonomiczności i korzyści, co służyć będzie podniesieniu jakości obsługi mieszkańców i przedsiębiorców, oraz ustaleniu i utrzymaniu pożądanych standardów tych usług.

Umożliwi to zastąpienie tradycyjnego modelu administracji nakierowanego tylko na procedury przez administrację zorientowaną na osiąganie rezultatów, która przy wykorzystaniu narzędzi zarządzania jakością opierać się będzie na kryteriach: efektywności działania, precyzyjnego określenia celów i zadań instytucji publicznych oraz wypracowanych miernikach służących ocenie ich realizacji.

Uważamy, że jednym z kluczowych czynników służących rozwojowi powiatu kłodzkiego jest sprawna i efektywna powiatowa administracja samorządowa, inicjująca i wspierająca działania na rzecz jej modernizacji.

Mamy świadomość, że aby powiatowe jednostki organizacyjne mogły wypełniać zadania na miarę istniejących i pojawiających się potrzeb, konieczne jest wzmocnienie ich potencjału instytucjonalnego. Pod pojęciem tym rozumiemy odpowiednie struktury organizacyjne, właściwe procedury działania, mechanizmy zapewniające udział społeczności lokalnej w zarządzaniu sprawami publicznymi oraz kompetentnych, sprawnych i dobrze wynagradzanych pracowników.

Odpowiedni potencjał instytucjonalny pozwoli powiatowym jednostkom organizacyjnym świadczyć usługi publiczne wysokiej jakości oraz efektywnie wspierać rozwój społeczno-gospodarczy wspólnot lokalnych.

Jesteśmy przekonani, że sprawność funkcjonowania powiatowych jednostek organizacyjnych – między innymi: umiejętność wypracowania odpowiednich projektów, skupienia wokół nich lokalnych partnerów oraz efektywnego zarządzania przedsięwzięciami publicznymi przyczynić się może do rozwoju naszego regionu.

XXIII. MAPA ROZMIESZCZENIA JEDNOSTEK ORGANIZACYJNYCH POWIATU KŁODZKIEGO

źródło: własne

Aby tego dokonać, konieczne jest zdiagnozowanie aktualnego stanu rozwoju instytucjonalnego jednostek powiatowych i opracowanie planu działania zmierzającego do:

- doskonalenia umiejętności planowania i zarządzania strategicznego w samorządzie powiatowym, w tym zarządzania projektami,
- wdrożenia nowoczesnych zasad zarządzania zasobami ludzkimi,
- podniesienia poziomu świadczenia usług publicznych poprzez wypracowanie odpowiednich standardów, ocenę kosztów i doskonalenie efektywności,
- doskonalenia struktur organizacyjnych oraz procedur działania administracji powiatowej z perspektywy realizacji celów strategicznych,
- wykształcenia modelowego systemu komunikacji z mieszkańcami, organizacjami społecznymi i przedsiębiorcami,
- doskonalenia metod wspierania rozwoju gospodarczego na poziomie regionalnym,
- budowania standardów etycznego funkcjonowania powiatowej administracji samorządowej oraz mechanizmów zabezpieczających przed występowaniem sytuacji korupcyjnych.

4.1.9.1. CEL STRATEGICZNY

Podniesienie sprawności działania powiatowych jednostek organizacyjnych poprzez skoordynowanie działań w ramach rozwoju instytucjonalnego rozumianego jako tworzenie zasad i mechanizmów doskonalących ich funkcjonowanie.

4.1.9.2. ZADANIA DO REALIZACJI CELÓW STRATEGICZNYCH

1. Powierzenie komórce starostwa roli wiodącej i koordynującej proces rozwoju instytucjonalnego jednostek powiatowych.
2. Zdiagnozowanie aktualnego stanu rozwoju instytucjonalnego jednostek powiatowych.
3. Opracowanie planu działania określającego poszczególne etapy prac w podstawowych obszarach aktywności powiatowych jednostek organizacyjnych.

4.2. OBSZAR GOSPODARKI

4.2.1. RYNEK PRACY

4.2.1.1. ANALIZA SWOT

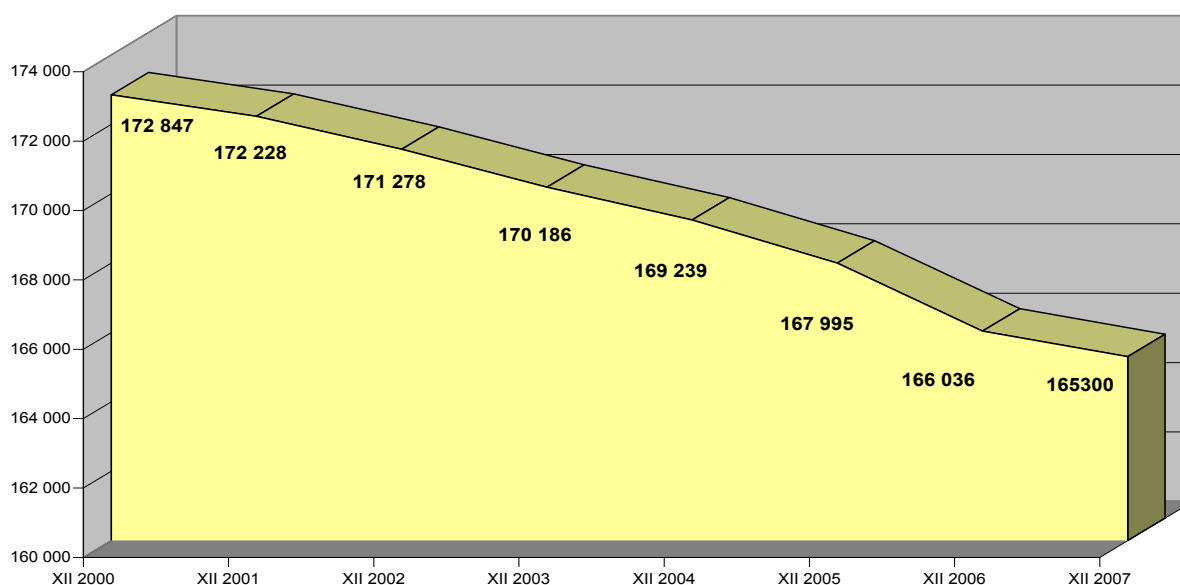
N. RYNEK PRACY	
Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> – Funkcjonowanie Wałbrzyskiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej. – Lokalizacja Noworudzkiego Parku Przemysłowego. – Potencjał uzdrowiskowy i turystyczny. – Zasoby naturalne. – Dziedzictwo kulturowe. – Położenie w strefie przygranicznej. – Sektor małych i średnich przedsiębiorstw. – Współfinansowanie ze środków UE programów rynku pracy. – Sprawna instytucjonalna obsługa rynku pracy. – Aktualne badanie rynku pracy. 	<ul style="list-style-type: none"> – Trudności komunikacyjne. – Niedostosowanie kwalifikacji zawodowych do aktualnych potrzeb rynku pracy. – Nieadekwatna do potrzeb rynku pracy oferta edukacyjna. – Wysokie bezrobocie. – Niewystarczająca ilość środków finansowych na inwestycje. – Brak programów partnerskich między instytucjami działającymi na rynku pracy. – Niewystarczająca ilość inwestorów strategicznych. – Odpływ wykwalifikowanej kadry poza powiat. – Mała aktywność organizacji pozarządowych. – Niskie wynagrodzenia na rynku lokalnym. – Zatrudnienie nieformalne (szara strefa). – Brak spójnej polityki społecznej w ramach rynku pracy.

Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> – Stworzenie oferty edukacyjnej pod kątem zapotrzebowania rynku pracy. – Aktywizacja zawodowa w ramach ekonomii społecznej. – Wykorzystywanie i monitorowanie badań rynku pracy. – Optymalne pozyskiwanie środków z UE. – Promocja działań partnerskich w zakresie rynku pracy. – Dobre rozwiązania systemowe wspierania przedsiębiorczości. – Preferencje dla rozwoju usług turystycznych i przemysłu uzdrowiskowego. – Usprawnienia komunikacyjne w zakresie mobilności mieszkańców. – Rozszerzenie procesu informatyzacji w powiecie kłodzkim. 	<ul style="list-style-type: none"> – Wzrost grupy osób długotrwale bezrobotnych. – Mniejsza ilość środków na realizację programów rynku pracy. – Mało aktywna polityka w zakresie ekonomii społecznej. – Konsolidacja środków UE w największych miastach województwa. – Problemy finansowe przy realizacji programów UE. – Niska elastyczność realizowanych programów rynku pracy. – Niemożność opracowania długoterminowych prognoz rozwoju lokalnego rynku pracy. – Brak spójności działań na poziomie JST.

Polska, jako członek Unii Europejskiej jest zobowiązana do realizacji przyjętej Strategii Lizbońskiej, tym samym wytyczonych celów i kierunków, dla osiągnięcia których mają służyć zadania wyznaczone w „Krajowym planie działań na rzecz zatrudnienia”.

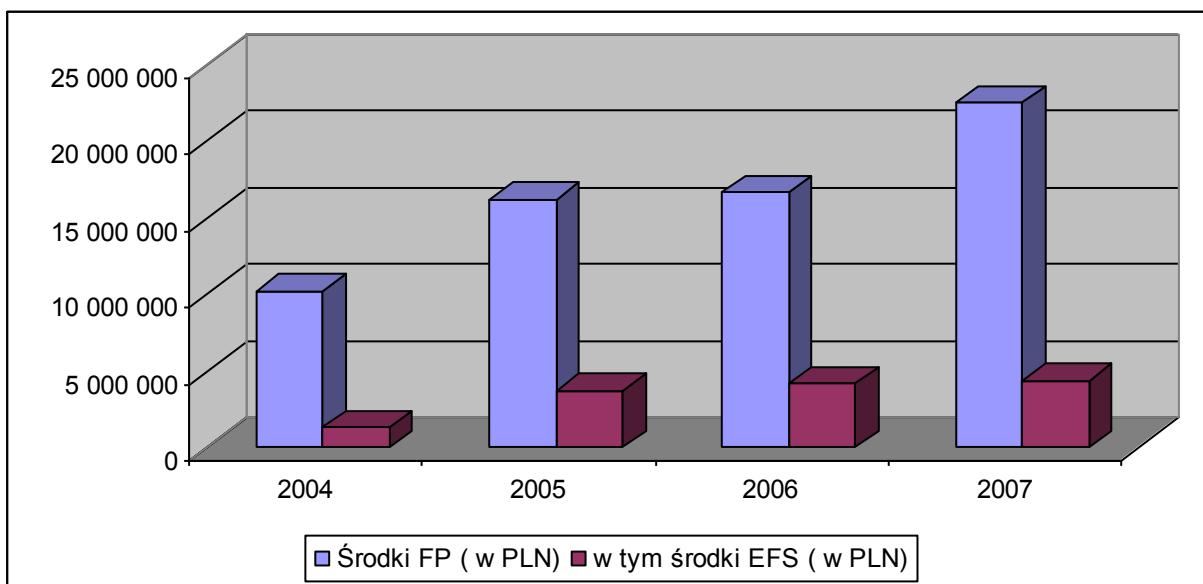
Odpowiednie „Plany działań na rzecz zatrudnienia” opracowane zostały na szczeblu wojewódzkim i powiatowym wyczerpując formułę spójności i przyjętego w tym zakresie porządku prawnego. Zwiększenie poziomu zatrudnienia i rozwój zasobów ludzkich powierzone zostało powiatowym urządowi pracy, które jako jednostki administracji zespolonej realizują zadania państwa w zakresie promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia oraz aktywizacji zawodowej.

XXIV. LICZBA LUDNOŚCI W POWIECIE KŁODZKIM W LATACH 2000-2007

źródło: PUP Kłodzko

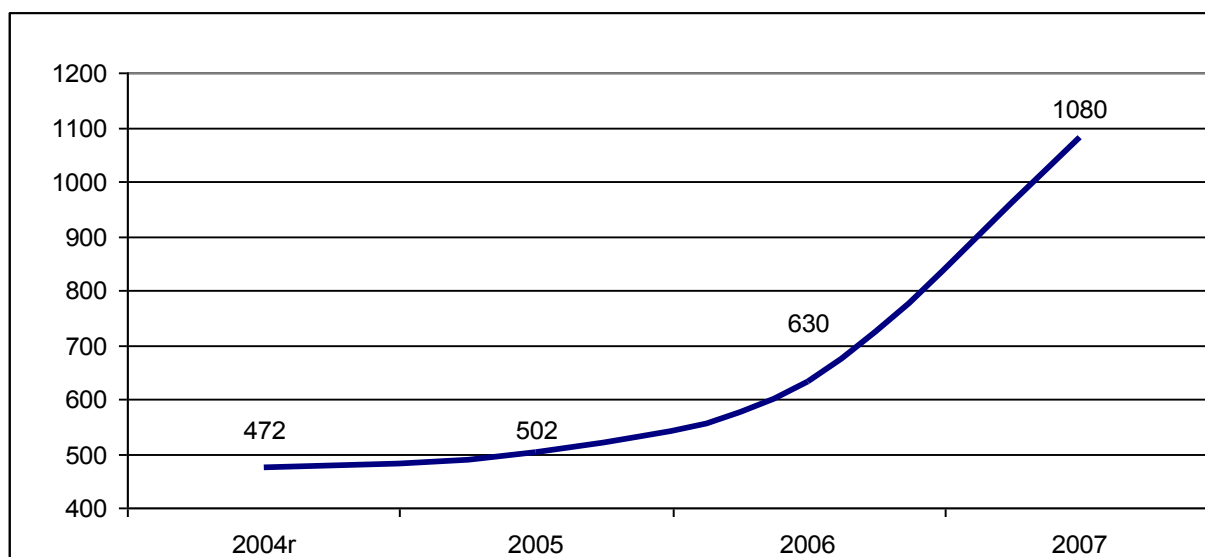

XXV. STRUKTURA ŚRODKÓW POZYSKIWANYCH PRZEZ PUP W KŁODZKU W LATACH 2004-2007

źródło: PUP Kłodzko

Prowadzeniem polityki rynku w powiecie kłodzkim zajmują się: ośrodek decyzyjny w Kłodzku z filiami w Nowej Rudzie i Bystrzycy Kłodzkiej oraz 8 punktami pośrednictwa i ewidencji. Intensywność działań urzędu kształtują w sposób istotny zmiany demograficzne (w tym: liczba ludności, procesy powstawania grup społecznych, liczba zarejestrowanych bezrobotnych itd.). Głównym celem aktywnej polityki rynku pracy jest aktywizacja zawodowa bezrobotnych poprzez:

- prowadzenie pośrednictwa pracy,
- organizację szkoleń,
- świadczenie usług European Employment Services (EURES),
- organizację programów rynku pracy,
- tworzenie warunków do trwałego zatrudnienia.

XXVI. PODJĘCIA PRACY PRZEZ OBYWATELI POLSKICH NA TERENIE REPUBLIKI CZESKIEJ

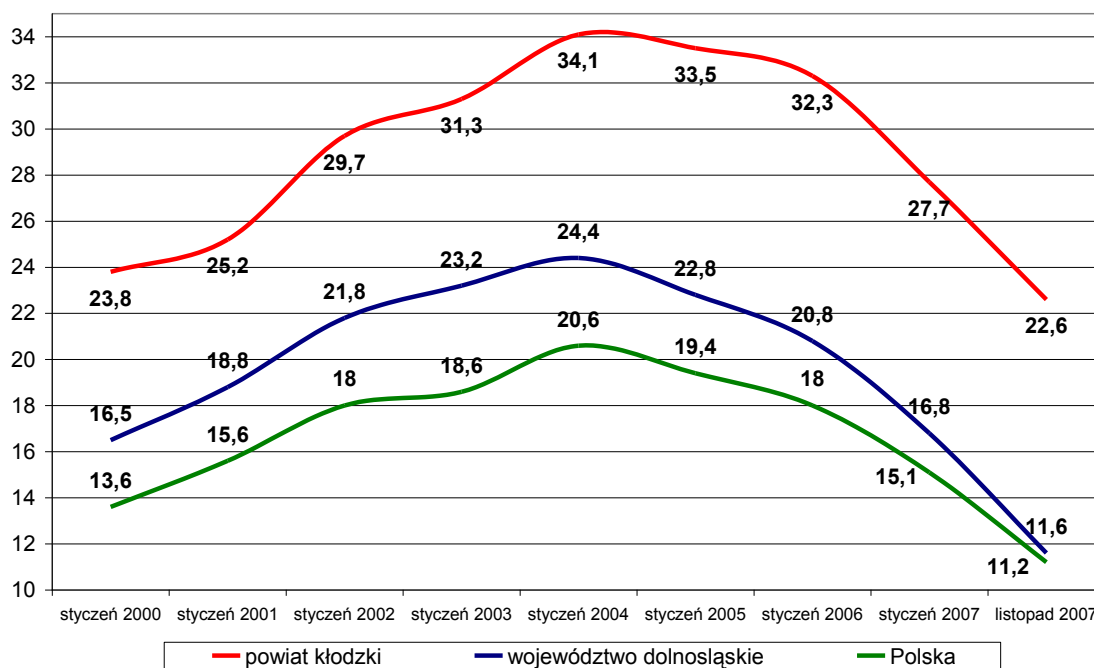
* dane szacunkowe; źródło: PUP Kłodzko

Gwarancją zrealizowania przyjętych celów jest przede wszystkim zapewnienie finansowania: z krajowych środków publicznych Funduszu Pracy ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego.

Wielkość pozyskanych środków unijnych będzie stanowić o wzroście gospodarczym, rozwoju oraz efektywności działań publicznych służb zatrudnienia.

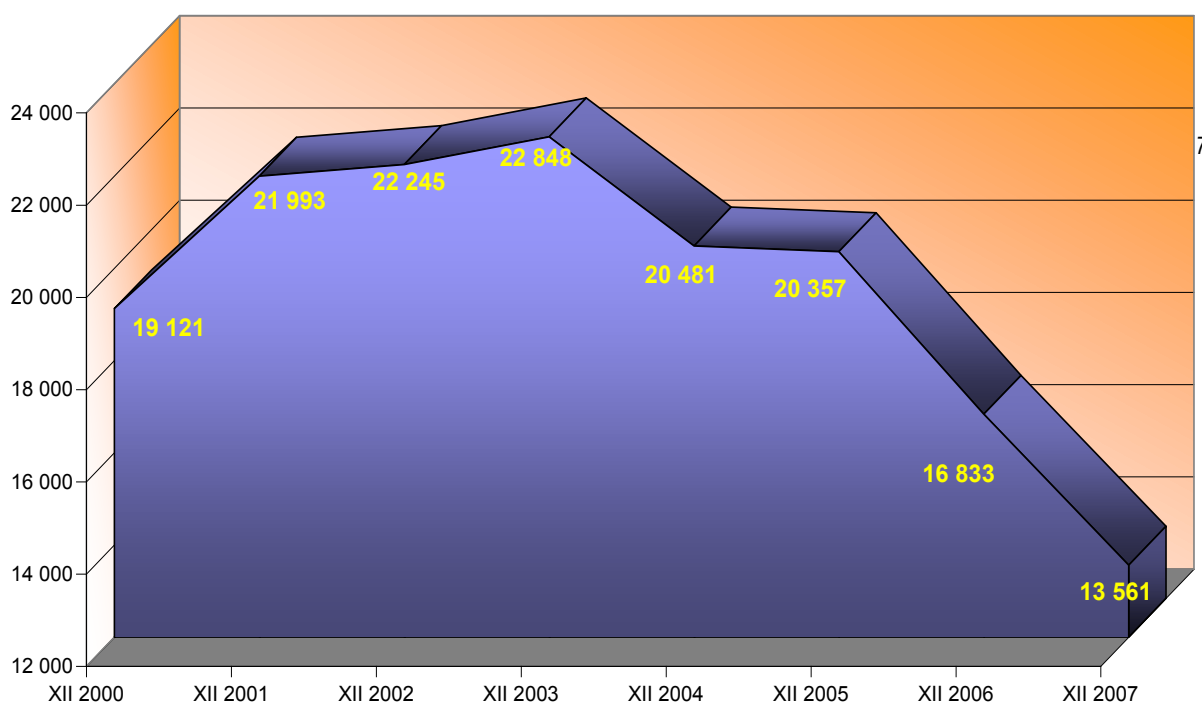
Powiat kłodzki jest szczególnym subregionem ze względu na położenie geograficzne, komunikację międzynarodową, walory turystyczne oraz zasoby przyrodolecznicze. Suma tych czynników wpływa i wyróżnia rynek lokalny z grupy 26 powiatów województwa dolnośląskiego, dając duże szanse ewaluowania w stworzenie konkurencyjnego rynku pracy. Urzeczywistnienie tej wizji jest możliwe przez likwidację barier i kreowanie przyjaznych warunków do powstawania większej ilości lepszych, atrakcyjniejszych i zgodnych z oczekiwaniami rynku miejsc pracy.

XXVII. STOPA BEZROBOCIA W POWIECIE KŁODZKIM W LATACH 2000-2007*

* stopa bezrobocia obliczana jest przez GUS; źródło PUP Kłodzko

XXVIII. LICZBA OSÓB BEZROBOTNYCH W POWIECIE KŁODZKIM W LATACH 2000-2007

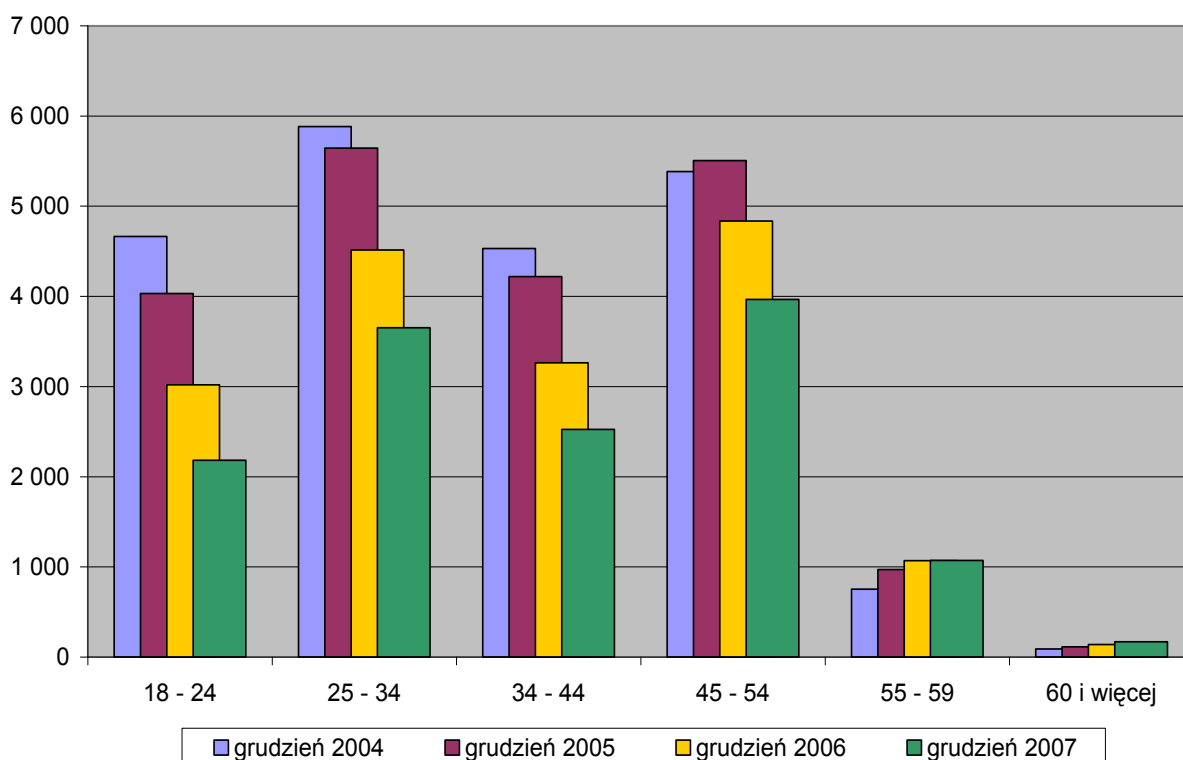
źródło: PUP Kłodzko

Decyzje o podejmowaniu zatrudnienia za granicą są coraz łatwiejsze. Osoby mogą oczekiwać wsparcia ze strony sieci EURES. Usługi w tej mierze podyktowane względami ekonomicznymi świadczą o mobilności transgranicznej, zwłaszcza na pograniczu polsko-czeskim. Z roku na rok rośnie zainteresowanie współpracą po obu stronach granicy.

Zbilansowanie zawodów deficytowych z nadwyżkowymi, opracowanie atrakcyjnej oferty przekwalifikowania, podnoszenia kwalifikacji oraz dalsze uwolnienie potencjału gospodarczego (szczególnie MŚP) są realną szansą na zmniejszenie bezrobocia. Nowym narzędziem w tworzeniu rynku pracy jest ekonomia społeczna, czyli działania o charakterze ekonomicznym podporządkowane (w całości lub w części) celom społecznym. Obszary, którymi zajmują się instytucje ekonomii społecznej to m. in. opieka społeczna, usługi dla społeczeństwa, zdrowie, edukacja, praca w stowarzyszeniach, hospicjach i fundacjach.

Ekonomia społeczna odgrywa dużą rolę w rozwoju społeczeństwa lokalnego. Pozwala przystosować zasoby ludzkie do sektora publicznego i prywatnego, a przede wszystkim wspomaga budowę społeczeństwa obywatelskiego m. in. poprzez zapobieganie wykluczeniu społecznemu oraz łagodzeniu napięć społecznych. Jest istotnym elementem działań na rzecz aktywizacji zawodowej i reintegracji społecznej osób zagrożonych wykluczeniem społecznym. Przy wsparciu europejskich programów pomocowych pozwala tworzyć nowe ruchy spółdzielcze i przedsiębiorstwa społeczne.

XXIX. BEZROBOTNI WG GRUP WIEKOWYCH W LATACH 2004-2007

źródło: PUP Kłodzko

Działalność spółdzielni dotyczy m. in. tworzenia stabilnych i bezpiecznych miejsc pracy, oraz zintegrowanego środowiska społeczno-kulturowego, rozwijającego się wokół spółdzielni. Na obszarze powiatu kłodzkiego, jako jednego z niewielu w Polsce, działa jednostka organizacyjna Centrum Integracji Społecznej (CIS).

Podstawą prawną umożliwiającą funkcjonowanie CIS jest ustawa o zatrudnieniu socjalnym z 13 czerwca 2003 r. Zawiera ona m.in. zasady tworzenia i działalności CIS. Potrzeba powstania CIS-u zrodziła się z sytuacji ekonomicznej, w której znalazł się powiat kłodzki ze swym strukturalnym bezrobociem, jako skutkiem likwidacji zakładów przemysłowych, kopalń i PGR-ów.

Najważniejszym zyskiem w tym stanie rzeczy jest możliwość powrotu na rynek pracy na zasadach tzw. zatrudnienia wspieranego, w czym w sposób istotny pomagają i w dalszym ciągu mają pomagać środki i ustawowe kompetencje urzędu pracy.

Reasumując, cały przedstawiony obszar wskazuje na potrzebę interwencji, nie tylko instytucji zajmujących się czynnikiem ludzkim i organizacją lokalnego rynku pracy, ale także innych instytucji współuczestniczących, jako szeroko pojętej organizacji. Tym wyzwaniom powinien pomóc nowy program operacyjny, jakim jest „Kapitał Ludzki” ze wszystkim jego konsekwencjami.

4.2.1.2. CELE STRATEGICZNE

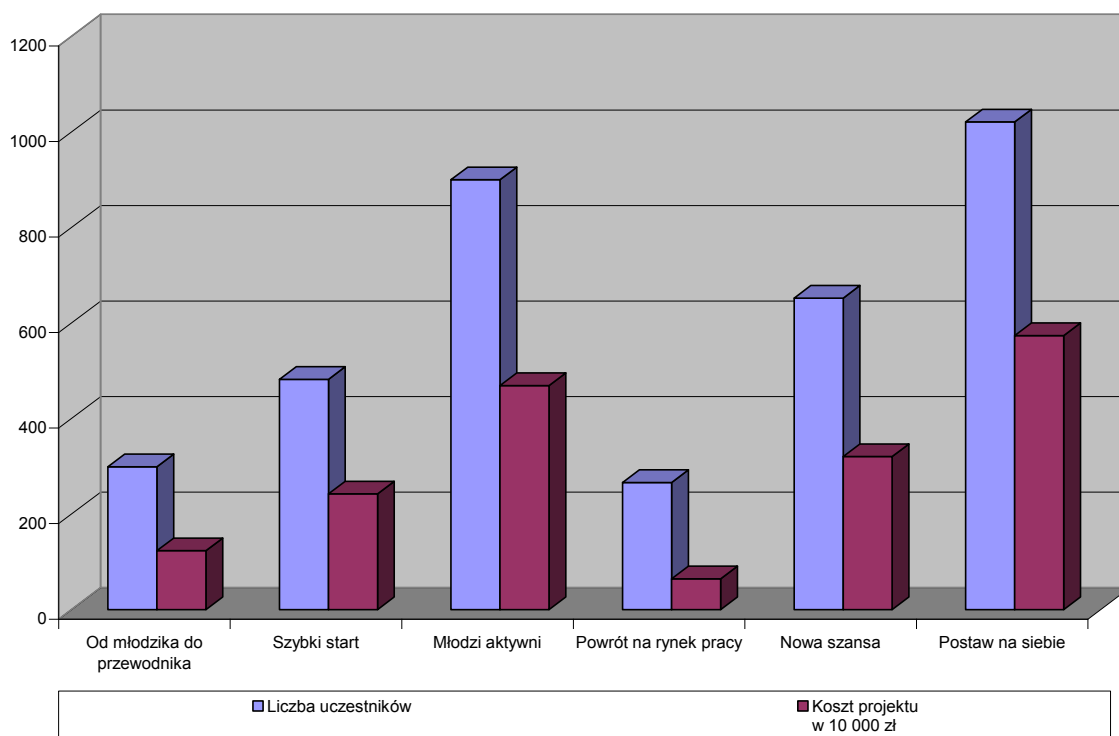
1. Obniżanie bezrobocia.
2. Wzrost zatrudnienia.
3. Wspieranie inicjatyw lokalnych.
4. Ograniczanie odpływu młodzieży.

4.2.1.3. ODNIESIENIA DO STRATEGII WOJEWÓDZKIEJ

Cele strategiczne obszaru wpisują się w cel „społeczny”, priorytet 5. Aktywna polityka rynku pracy oraz wzmocnienie rozwoju zasobów ludzkich, „Strategii rozwoju województwa dolnośląskiego do roku 2020”.

4.2.1.4. PROGRAMY OPERACYJNE DO REALIZACJI CELÓW STRATEGICZNYCH

XXX. LICZBA BENEFICJENTÓW OSTATECZNYCH ORAZ ŚRODKI POZYSKANE NA REALIZACJĘ PROJEKTÓW SPO RZL

źródło: PUP Kłodzko

1. Projekty realizowane w Programie Operacyjnym Kapitał Ludzki 2007-2013 oraz w Sektorowym Programie Operacyjnym Rozwój Zasobów Ludzkich 2004 - 2006: (www.pup.klodzko.pl; www.dwup.pl).
  - a) „Od młodzika do przewodnika” – Działanie 1.2 schemat a,
  - b) „Szybki start” – Działanie 1.2 schemat a,
  - c) „Młodzi aktywni” – Działanie 1.2 schemat a,
  - d) „Powrót na rynek pracy” – Działanie 1.3 schemat a,

- e) „Nowa szansa” – Działanie 1.3 schemat a,
- f) „Postaw na siebie” – Działanie 1.3 schemat a.

W projektach tych prowadzony jest na bieżąco monitoring i ocena formalna .

- 2. Projekt systemowy realizowany zgodnie z umową podpisaną na okres 01.01.2008 – 31.12.2013 rozliczoną w cyklu corocznym w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki :
  - a) "Buduj przyszłość" – poddziałanie 6.1.3 , Projekt ten jest jednym z największych po względem otrzymanej kwoty dofinansowania projektem na Dolnym Śląsku.
- 3. PUP w Kłodzku uczestniczyć będzie w latach 2008-2013 w konkursach organizowanych w ramach PO KL na pozyskanie środki z priorytetów realizowanych w ramach programów regionalnych.

4.2.1.5. ZADANIA DO REALIZACJI CELÓW STRATEGICZNYCH

4.2.1.5.1. CEL 1. OBNIŻANIE BEZROBOCIA

- 1. Prowadzenie pośrednictwa pracy.
- 2. Organizacja szkoleń.
- 3. Świadczenie usług European Employment Services (EURES).
- 4. Organizacja programów rynku pracy.
- 5. Wykorzystanie możliwości przygranicznego rynku pracy.
- 6. Sprawna instytucjonalna obsługa rynku pracy.
- 7. Dalsze funkcjonowanie Wałbrzyskiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej.
- 8. Aktualne badanie rynku pracy.
- 9. Optymalne pozyskiwanie środków z UE.

4.2.1.5.2. CEL 2. WZROST ZATRUDNIENIA

- 1. Tworzenie warunków do trwałego zatrudnienia.
- 2. Wykorzystanie potencjału uzdrowiskowego i turystycznego.
- 3. Preferencje dla rozwoju usług turystycznych i przemysłu uzdrowiskowego.
- 4. Rozwój sektora małych i średnich przedsiębiorstw.
- 5. Aktywizacja zawodowa w ramach ekonomii społecznej.
- 6. Usprawnienia komunikacyjne w zakresie mobilności mieszkańców.
- 7. Rozszerzenie procesu informatyzacji w powiecie kłodzkim.

4.2.1.5.3. CEL 3. WSPIERANIE INICJATYW LOKALNYCH

- 1. Rozwój sektora małych i średnich przedsiębiorstw.
- 2. Rozwój Noworudzkiego Parku Przemysłowego.
- 3. Wykorzystanie zasobów naturalnych.
- 4. Wykorzystanie dorobku dziedzictwa kulturowego.
- 5. Promocja działań partnerskich w zakresie rynku pracy.
- 6. Systemowe wspieranie przedsiębiorczości.

4.2.1.5.4. CEL 4. OGRANICZANIE ODPLYWU MŁODZIEŻY

- 1. Stworzenie oferty edukacyjnej pod kątem zapotrzebowania rynku pracy.
- 2. Preferowanie zatrudnienia i samozatrudnienia.

4.2.2. TURYSTYKA I WYPOCZYNEK

4.2.2.1. ANALIZA SWOT

O. TURYSTYKA I WYPOCZYNEK	
Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> – Wieloletnie tradycje turystyczne. – Korzystny układ komunikacyjny. – Duże skupisko renomowanych 	<ul style="list-style-type: none"> – Brak miejscowego folkloru, tradycji, rzemiosła, pamiątek regionalnych oraz charakterystycznego dla regionu produktu turystycznego.

<p>uzdrowisk(rozbudowana baza lecznicza).</p> <ul style="list-style-type: none"> – Walory kulturowe łączące dziedzictwo wielu kultur. – Położenie powiatu na historycznych szlakach komunikacyjnych. – Obszary chronione: park narodowy, parki krajobrazowe, rezerваты. – Nasycenie regionu atrakcjami turystycznymi. – Całoroczna oferta turystyczna. – Przygraniczne położenie powiatu. – Funkcjonowanie szkół ponadgimnazjalnych oraz wyższych o profilu turystycznym. – Harmonia krajobrazu i terenów zurbanizowanych. – Turystyka przyjazdowa z zagranicy. – Rozwijająca się i modernizowana baza noclegowa. – Znacząca liczba gospodarstw agroturystycznych. – Oznakowanie turystyczne regionu. – Poprawa wizerunku powiatu. – Liczne działania promocyjne. – Zróżnicowana oferta dostosowana do indywidualnych preferencji turystów. 	<ul style="list-style-type: none"> – Niedostateczna infrastruktura komunikacyjna oraz niski standard, jakość i dostępność transportu publicznego. – Niewystarczająca oferta programowa dla turystów. – Zaniedbania w utrzymaniu infrastruktury turystycznej. – Brak inwestorów dysponujących dużym potencjałem w branży turystycznej. – Niewystarczająca promocja w mediach. – Niewystarczająca ilość materiałów promocyjnych. – Niewystarczająca wspólna polityka promocyjna regionu. – Niezadowalający stan sanitarny w obszarach turystycznych. – Odpyły profesjonalnej kadry za granicę.
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> – Możliwość pozyskiwania funduszy unijnych na rozwój turystyki. – Realizacja programu wiodącego dla powiatu kłodzkiego pt. „Proturystyczna aktywizacja polskiej części Euroregionu Glacensis w paśmie Drogi Śródsudeckiej”. – Współpraca z Republiką Czeską w zakresie rozwoju turystyki oraz tworzenia wspólnej oferty turystycznej. – Wzbogacanie oferty turystycznej. – Wzrost standardu świadczonych usług. – Akceptacja społeczna dla rozwoju turystyki. – Wykorzystanie ruchu tranzytowego. – Wypracowanie jednolitej marki regionu. – Stała poprawa stanu środowiska naturalnego. – Zainteresowanie budową tzw. „drugich domów” przez mieszkańców dużych aglomeracji. – Wykorzystanie zbiorników małej retencji do rozwoju obszarów rekreacyjnych. – Zapewnienie bezpieczeństwa osobistego i komunikacyjnego. – Wykorzystanie nowych trendów w turystyce. 	<ul style="list-style-type: none"> – Niewielkie nakłady finansowe na promocję. – Ograniczenia dostępności komunikacyjnej. – Zbyt małe nakłady na inwestycje infrastrukturalne. – Brak konsolidacji środowisk działających na rzecz rozwoju turystyki. – Wyeksploatowanie bazy turystycznej w szczególności schronisk górskich. – Zanikanie turystyki sentymentalnej wśród Niemców. – Silna konkurencja regionów turystycznych z Polski i zagranicy.

Powiat kłodzki to subregion turystyczny, w którym coraz większy odsetek mieszkańców związany jest z turystyką jako dominującą w regionie dziedziną gospodarki. Tradycje rozwoju turystyki

na ziemi kłodzkiej sięgają końca XIX wieku. Bazą rozwoju były początkowo walory naturalne Gór Stołowych, Masywu Śnieżnika i źródła mineralne przekształcające się stopniowo w podstawę lokalnego dobrobytu. Dziś turystyka to trzecia co do wielkości obrotów gałąź gospodarki na świecie, a dla powiatu kłodzkiego szansa dalszego rozwoju, podniesienia poziomu życia lokalnej społeczności, restrukturyzacji terenów wiejskich i przyciągnięcia inwestorów.

Rozwój turystyki w powiecie zakłada osiągnięcie następujących celów:

- wzrost dochodów mieszkańców z działalności turystycznej i okołoturystycznej,
- zmniejszenie bezrobocia na obszarze przygranicznym,
- aktywizację mieszkańców i podnoszenie jakości życia na wsi, szczególnie na terenach pozbawionych dobrych warunków do rozwoju rolnictwa i wokół obszarów chronionych,
- zwiększenie rentowności uzdrowisk, ośrodków wypoczynkowych należących do zakładów pracy,
- wzmocnienie roli dziedzictwa kulturowego, środowiska cywilizacyjnego i przyrodniczego w edukacji, a w szczególności w wychowaniu młodzieży,
- poprawę wizerunku powiatu w kraju i za granicą oraz rozwój współpracy z regionami przygranicznymi.

Szanse dalszego rozwoju turystyki i uzasadnienie prowadzenia działań wspierających rozwój turystyki potwierdzają dane Polskiej Organizacji Turystycznej oraz Dolnośląskiej Organizacji Turystycznej. Osiągnięte wyniki lokują powiat kłodzki w czołówce regionów, których udział w tworzeniu PKB z turystyki ma duże znaczenie.

Głównymi kierunkami rozwoju turystyki w powiecie kłodzkim są: turystyka uzdrowiskowa, turystyka transgraniczna, agroturystyka, turystyka biznesowa, turystyka specjalistyczna w różnych odmianach oraz turystyka pielgrzymkowa.

Powiat kłodzki posiada bogate i zróżnicowane naturalne i kulturowe walory turystyczne:

1) walory wypoczynkowe

- zdeterminowane ukształtowaniem terenu z gęstą siecią szlaków turystycznych docierających do jego najbardziej atrakcyjnych regionów. Obszary pasm górskich pokrywa gęsta sieć szlaków pieszych, rowerowych, konnych i off-roadowych, służących rozwojowi turystyki aktywnej.

2) walory specjalistyczne

- największe znaczenie w regionie mają występujące źródła wód mineralnych czyniąc z ziemi kłodzkiej znaczący kompleks uzdrowiskowy w Polsce. W powiecie kłodzkim status źródeł leczniczych mają wody w siedmiu miejscowościach, a pięć z nich spośród czterdziestu dwóch w całym kraju ma status uzdrowisk,
- spośród walorów specjalistycznych dużą popularnością cieszą się te, służące uprawianiu sportów zimowych. Sytuacja klimatyczna sprzyja zaleganiu pokrywy śnieżnej w okresie 10-12 tygodni a w rejonach Masywu Śnieżnika i Gór Orlickich nawet do 20 tygodni. W tym miejscu należy podkreślić iż, tereny Masywu Śnieżnika zaliczane są do I grupy przydatności dla turystyki zimowej, natomiast Góry Orlickie do grupy II,
- w związku z rosnącą popularnością turystyki rowerowej zdecydowano się na tworzenie na ziemi kłodzkiej sieci tras rowerowych, sprzyjających rozwojowi tej formy turystyki, a także uatrakcyjnieniu regionu,
- powiat kłodzki ze względu na bogatą sieć hydrograficzną rzek, potoków i innych cieków wodnych jest wspaniałą bazą do uprawiania wędkarstwa. Ponadto, rozwój bazy agroturystycznej zaowocował znaczącym rozwojem sieci łowisk, które uatrakcyjnają pobyt w gospodarstwach agroturystycznych, bądź też są odrębnym samodzielnym produktem turystycznym.

3) walory krajoznawcze w tym:

- walory krajoznawcze środowiska - atrakcyjność terenu ziemi kłodzkiej sprawiła, iż duże jej partie objęte zostały ochroną prawną. Na terenie ziemi kłodzkiej znajduje się: Park Narodowy Gór Stołowych, dwa parki krajobrazowe, jednaście rezerwatów, trzy obszary chronionego krajobrazu oraz liczne pojedyncze pomniki przyrody,
- walory krajoznawcze kulturowe obejmujące materialne i niematerialne wytwory kultury w regionie oraz współczesne osiągnięcia człowieka. W regionie istnieją liczne pozaprzyrodnicze walory krajoznawcze, które stanowią świadectwo ciekawej wielonarodowej przeszłości. Koncentrują się one m.in. w średniowiecznych zespołach miejskich: Bystrzyca Kłodzkiej, Kłodzka oraz zdrojach tj. w Dusznikach-Zdroju, Kudowie-Zdroju oraz Łądku-Zdroju. W powiecie kłodzkim dużym zainteresowaniem turystów cieszą się kulturalne imprezy odbywające się cyklicznie w wielu miejscowościach powiatu m.in. Międzynarodowy Festiwal Chopinowski w Dusznikach-Zdroju oraz Międzynarodowy Festiwal Moniuszkowski w Kudowie-Zdroju.

Na ziemi kłodzkiej ruch turystyczny trwa cały rok, jednak maksimum osiąga w okresie świąteczno-noworocznym, ferii szkolnych oraz wakacji. Dużą popularnością cieszą się również pobyty weekendowe w tym szczególnie podczas tzw. „długich weekendów” oraz dłuższe pobyty uzdrowiskowo - sanatoryjne kuracjuszy w uzdrowiskach.

Powiat kłodzki stanowi atrakcyjną propozycję dla ludzi młodych szukających wrażeń, osób w wieku średnim wypoczywających z rodzinami jak również starszych, którym służy jako miejsce wypoczynku i leczenia.

Baza noclegowa powiatu kłodzkiego charakteryzuje się zróżnicowanym standardem i stanowi istotny składnik produktu turystycznego regionu. W ostatnich latach poziom jej znacznie się podniósł, dzięki budowie nowych obiektów konferencyjno-hotelowych oraz modernizacji bazy w uzdrowiskach. Największymi gestorami bazy noclegowej pozostają: Zespół Uzdrowisk Kłodzkich S.A., Fundusz Wczasów Pracowniczych i Uzdrowisko Łądek-Długopole S.A.

Szczególnie intensywnie rozwija się na ziemi kłodzkiej agroturystyka, obecnie na terenie powiatu funkcjonuje ponad 240 gospodarstw agroturystycznych oferujących bogatą ofertę noclegową i programową dla osób chcących odpocząć od miejskiego zgiełku. Niekorzystnym zjawiskiem jest systematyczne zmniejszanie się liczby obiektów taniej bazy turystycznej: schronisk młodzieżowych, domów wycieczkowych oraz pól biwakowych, szczególnie preferowanych przez młodzież i studentów.

Zgodnie z tendencjami krajowymi w powiecie kłodzkim wzrasta poziom świadczonych usług i ich zakres. Zjawisko to najłatwiej zaobserwować w obiektach noclegowych i atrakcjach turystycznych. Wraz z nią postępuje zwiększona promocja, wykorzystująca kanały informacyjne w postaci prasy, telewizji, radia, internetu oraz krajowych i zagranicznych prezentacji targowych.

O ile nie ulegnie zmianie dotychczasowa polityka inwestycyjna w dziedzinie turystyki, trudno będzie przyciągać inwestorów rozwijających przemysł turystyczny w Polsce, a co za tym idzie w powiecie kłodzkim. Nie można też oczekiwać, że wszystkie inwestycje będą pochodzić z kapitału zagranicznego. Pozytywnym zjawiskiem w powiecie kłodzkim jest budowanie tzw. drugich domów przez osoby pochodzące z dużych polskich aglomeracji, często oferujących również miejsca noclegowe dla turystów.

W świetle doświadczeń turystyki w innych zagranicznych regionach, kapitał ten będzie inwestował w hotelarstwo, restauracje, urządzenia sportowe i inne elementy infrastruktury turystycznej. Powiat kłodzki ze względu na swój turystyczno - uzdrowiskowy charakter jest zdeterminowany do tworzenia kolejnych inwestycji i atrakcji, które przyciągają nowych turystów.

W powyższym przypadku bardzo ważna jest wspólna polityka inwestycyjna gmin, która po pierwsze umożliwi realizację dużych programów strukturalnych, a także zapobiegnie powielaniu inwestycji o podobnym charakterze. Powiat kłodzki w powyższym celu powinien pełnić rolę koordynatora. Wielokrotnie zdarza się sytuacja, że współpracujące z powiatem instytucje i firmy zajmujące się obsługą inwestora, zwracają się z zapytaniem o dane dotyczące nieruchomości i gruntów.

Bieżąca aktualizacja danych z wszystkich gmin zwiększa szansę na pozyskanie inwestora, który ma kilka propozycji do wyboru.

Nie bez znaczenia jest również rola powiatu kłodzkiego jako koordynatora wspólnych działań promocyjnych poszczególnych gmin kreujących pozytywny wizerunek powiatu, szczególnie przy promocji podczas krajowych i zagranicznych targów i prezentacji. Istotna jest również współpraca przy wspólnych wydawnictwach promocyjnych oraz kampaniach reklamowych w mediach.

Dalszy rozwój turystyki w powiecie kłodzkim należy również wiązać z rozwojem układu komunikacyjnego i zaprzestaniem likwidacji połączeń przewoźników państwowych. Dostępność komunikacyjną atrakcji regionu poprawiłoby powstanie sieci połączeń obsługiwanych przez przewoźników prywatnych. Konkurencyjność regionu podniosą nowe atrakcje z dziedziny turystyki aktywnej, które przyciągną ludzi młodych oraz rosnący standard usług świadczonych przez obiekty bazy turystycznej.

Jednym z wiodących działań powiatu będzie również wspieranie ponadgminnych inicjatyw, służących rozwojowi turystyki, rekreacji oraz sportu.

4.2.2.2. CELE STRATEGICZNE

1. Powiat kłodzki jako subregion wypoczynkowy, turystyczny i uzdrowiskowy o wysokim standardzie usług.
2. Turystyka i wypoczynek jako podstawowy dział gospodarki powiatu.

4.2.2.3. ODNIESIENIA DO STRATEGII WOJEWÓDZKIEJ

Cele strategiczne obszaru wpisują się w „Program rozwoju turystyki dla województwa dolnośląskiego” w priorytet 2. Rozwój lokalny turystyki.

4.2.2.4. PROGRAMY DO REALIZACJI CELU STRATEGICZNEGO

1. Proturystyczna aktywizacja polskiej części Euroregionu Glacensis w paśmie Drogi Śródsudeckiej” (www.bip.powiat.klodzko.pl; www.hrabstwo.pl),

Szansą na wykreowanie produktu turystycznego o międzynarodowym znaczeniu jest Droga Śródsudecka, która wraz z powiązaniem z nią przedsięwzięciami na obszarze powiatu kłodzkiego, realizowana jest w ramach tego programu.

2. „Koncepcji subregionalnego sieciowego produktu turystycznego”.
Jednym z elementów realizacji koncepcji będzie wniosek o dofinansowanie projektu w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego dla Województwa Dolnośląskiego na lata 2007 – 2013, z wykorzystaniem środków Europejskiej Współpracy Terytorialnej, Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka Działania 6.4 i innych źródeł europejskich. Projekt „Koncepcji...” jest realizowany na mocy porozumienia powiatu kłodzkiego ze Stowarzyszeniem Gmin Ziemi Kłodzkiej przy współpracy z Dolnośląską Organizacją Turystyczną.

4.2.3. ROLNICTWO I OBSZARY WIEJSKIE

4.2.3.1. ANALIZA SWOT

P. ROLNICTWO I OBSZARY WIEJSKIE	
Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> – Istnienie gruntów rolnych o dużych powierzchniach, tereny dawnych PGR, optymalne rozłogi pól, średniej jakości gleby. – Stosunkowo duży areal gruntów w zasobie Agencji Nieruchomości Rolnych (duże możliwości poprawy struktury obszarowej gospodarstw). 	<ul style="list-style-type: none"> – Relatywnie niekorzystne warunki przyrodnicze do produkcji rolnej. Rozdrobnienie struktury obszarowej gospodarstw. – Niski stopień edukacji społeczności wiejskich. Utrudniony dostęp do nowoczesnych środków przekazywania informacji.

<ul style="list-style-type: none"> – Wzrastająca aktywność społeczna rolników i mieszkańców wsi. Działa partnerstwo trójsektorowe. – Obszary wiejskie stosunkowo czyste ekologicznie. – Skumulowanie różnorodności atrakcji przyrodniczych, kulturowych i turystycznych na małym terenie. – Dobra baza noclegowa sprzyjająca rozwojowi turystyki wiejskiej. – Doskonałe warunki do prowadzenia gospodarstw metodami ekologicznymi i rolnictwa zrównoważonego. – Każda gmina ma przynajmniej jednego partnera zagranicznego. – Korzystne położenie w stosunku do zagranicznych rynków zbytu. – Gęsta sieć dróg. 	<ul style="list-style-type: none"> – Zróżnicowane dochody ludności wiejskiej. – Brak kapitału własnego i brak zdolności kredytowej, słaba integracja pozioma i pionowa w sektorze. – Wysokie bezrobocie rejestrowane i ukryte. – Rosnąca zależność od pomocy społecznej w wielu środowiskach wiejskich. – Niski poziom dochodów i aktywności ekonomicznej gmin. – Trudności ze zbytem płodów rolnych. – Bardzo ograniczona ilościowo produkcja zwierzęca. – Niska aktywność grup oraz organizacji producenckich i rynkowych. – Niski poziom infrastruktury technicznej. Zła komunikacja publiczna. – Mała dbałość o ład architektoniczny wsi, zaniedbywanie dziedzictwa architektury. Brak tożsamości, tradycji, korzeni. – Utrudniony dostęp do dóbr kultury, brak miejsc spotkań i rozrywki. – Starzejąca się ludność obszarów wiejskich. – Konflikt interesów społeczności lokalnej i wymogów ochrony środowiska. – Niska świadomość ekologiczna ludności wiejskiej.
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> – Możliwości wsparcia rozwoju obszarów wiejskich unijnymi środkami pomocowymi i uzupełniającymi je środkami krajowymi. – Wzrost znaczenia alternatywnych kierunków wykorzystania potencjału rolnictwa oraz zwiększania dochodów rolników. – Rozwój kwalifikowanej turystyki wiejskiej (krajowej i zagranicznej), w tym edukacyjno – ekologicznej. – Programy rolno-środowiskowe. – Wzrost zainteresowania „zdrową żywnością”. – Rozwój chowu i hodowli bydła mięsnego i owiec. – Rozwój przetwórstwa żywnościowego. – Rosnące zainteresowanie energią odnawialną. – Wspólne działania wszystkich instytucji i organizacji zaangażowanych w lokalne partnerstwo na rzecz rozwoju obszarów wiejskich powiatu zgodnie z metodą LEADER. 	<ul style="list-style-type: none"> – Zmniejszanie się roli rolnictwa i przemysłu w gospodarce światowej. – Restrykcyjne wymogi sanitarno, weterynaryjne utrudniające rozwój lokalnego przetwórstwa. – Brak realnego wsparcia ze strony państwa dla przedsiębiorczości i rozwoju obszarów wiejskich. – Brak ustawowej regulacji programowania, planowania i realizacji prac urzędowo-rolnych. – Wzrost konkurencji związany z procesami integracji i globalizacji. – Trudności z przełamaniem bierności społeczności wiejskich. – Brak integracji wokół wspólnych celów. – Dalsze ubożenie społeczeństwa. – Odływ młodych do miast i za granicę. – Bardziej konkurencyjna oferta turystyczna Karkonoszy, Małopolski i Republiki Czeskiej. – Skomplikowany i zbiurokratyzowany system uruchamiania funduszy pomocowych dla wsi.

Wiek XXI i integracja Polski z Unią Europejską wyznaczają nowe kierunki rozwoju obszarów wiejskich i rolnictwa wymagające zmiany sposobu myślenia o funkcjach rolnictwa i wypracowania

propozycji działań dostosowanych do specyficznych uwarunkowań przyrodniczych. Polska wieś przeżywa „cichą rewolucję” - ulega i ulegać będzie głębokim zmianom, będącym konsekwencją złożonych procesów zewnętrznych i wewnętrznych. Rolnik – mieszkaniec obszarów wiejskich - przestaje być wyłącznie producentem żywności.

Atrakcyjność wsi polega na jej odmienności od obszarów miejskich, dużym zróżnicowaniu i harmonijnym powiązaniu z przyrodą oraz odpowiednią gospodarką ziemią. Obszary wiejskie wymagają szczególnej ochrony, zarówno w części związanej ze znajdującymi się na nich zasobami przyrody, jak i substancją kulturowo – architektoniczną wsi.

Podobnie jak w całej Europie, również w Polsce obszary wiejskie jako obszar aktywności ludzkiej w najbliższych latach będą ważnym celem strategicznym. W kontekście integracji Polski z UE pojawiły się możliwości polepszenia warunków życia na wsi bez rezygnowania z licznych dóbr, których miasto jest pozbawione, a które wieś posiada. W tym celu muszą zostać spełnione warunki:

1. Zrozumienie i uznanie przez całe społeczeństwo wagi zrównoważonego rozwoju obszarów wiejskich, a szczególnie rolnictwa, które wypełniać będzie liczne nowe funkcje pozaprodukcyjne, wytwarzając dobra publiczne o charakterze nierynkowym. Uznanie to powinno znaleźć wyraz m.in. w akceptacji kosztów nowych funkcji podejmowanych przez rolników i mieszkańców wsi tj. „strażników przyrody i krajobrazu”, „producentów zdrowej żywności”, „zachowanie i ochrona dziedzictwa kulturowego” oraz stworzenie dla nich ram organizacyjnych i prawnych. W ten sposób można będzie zagwarantować rolnikom, że uzyskają oczekiwane dochody i w efekcie zainwestują w ważne dla całego społeczeństwa przedsięwzięcia, których efekt ekonomiczny jest długookresowy. Ma to szczególne znaczenie dla obszarów wiejskich powiatu kłodzkiego, charakteryzującego się ogromną ilością osobliwości przyrodniczych, którego piękne krajobrazy są niewątpliwym bogactwem.
2. Polityka rozwoju obszarów wiejskich musi mieć charakter kompleksowy, międzysektorowy, a rolnictwo powinno być ważnym jej elementem. Integralne podejście do warunków życia na wsi musi uwzględniać także problemy zdrowia, edukacji, transportu czy kultury i angażować wszystkie zainteresowane branże z uwzględnieniem specyfiki wsi kłodzkiej.
3. Zarządzanie obszarami wiejskimi w sposób zdecentralizowany, terytorialny, uwzględniający zasadę subsydiarności. Warunkiem koniecznym aktywnego włączenia się społeczności lokalnej w rozwiązywanie problemów dotyczących jej warunków życia jest, aby projekty były konkretne, uwzględniały lokalne potrzeby i specyfikę danego obszaru. Ważną rolę w tym zakresie mogą odegrać organizacje pozarządowe na terenach wiejskich.
4. Zapewnienie wzrostu całej gospodarce, co umożliwi przeprowadzenie zmian strukturalnych na obszarach wiejskich, ich rewaloryzacje i wielofunkcyjny rozwój.

Analiza współczesnych trendów cywilizacyjnych oraz dokumentów strategicznych (krajowych, wojewódzkich, powiatowych i gminnych) skłania do następujących wniosków na temat istoty rozwoju obszarów wiejskich powiatu kłodzkiego:

1. Największym atutem obszarów wiejskich powiatu kłodzkiego są walory środowiskowe stwarzające dobre warunki do rozwoju turystyki, rekreacji, agroturystyki, ekologicznych metod produkcji.
2. 44,2% użytków zielonych w strukturze użytków rolnych powiatu kłodzkiego stanowi potencjał do korzystania z funduszy strukturalnych w ramach programów rolno – środowiskowych.
3. Edukacja jest kluczowym czynnikiem rozwoju obszarów wiejskich w erze informacyjno - usługowej. Musi być ona dostosowana do wymogów nowych czasów. Konieczna jest szeroka akcja szkoleniowa i edukacyjna społeczności, wynikiem której będzie zmiana mentalności i otwarcie się na „nowe”.
4. Największym wyzwaniem w programie aktywizacji obszarów wiejskich jest ograniczenie występującego na wsi bezrobocia. Należy przygotować i wdrażać aktywne formy pomocy społecznej nastawione na pobudzenie zaradności.

5. Wieś powiatu kłodzkiego posiada znaczny, a niewykorzystany potencjał zasobów kulturowych zarówno w ludziach, jak i w ich otoczeniu. Tworzyły go w kolejnych pokoleniach społeczności żyjące na obszarze ziemi kłodzkiej. Przerwanie tego procesu w wyniku II wojny światowej i układu jałtańskiego spowodowało znaczne straty, wprowadziło chaos, zniszczyło dobra kultury materialnej, rozregulowało normy etyczne. Zniszczono kulturę gospodarowania przestrzenią, wyeliminowano partycypację społeczności lokalnej w zarządzaniu. Społecznościom zamieszkującym nowe terytoria, na które zostały przesiedlone, towarzyszyło poczucie tymczasowości i braku korzeni, tradycji. Obecnie trwa proces przywracania pamięci zbiorowej i aktywnego jej leczenia tak, aby obecni mieszkańcy świadomie zaakceptowali dziedzictwo ziemi, na której żyją.

4.2.3.2. CELE STRATEGICZNE

1. Zrównoważony rozwój obszarów wiejskich w oparciu o istniejące zasoby ludzkie, społeczne, przyrodnicze, historyczne, kulturowe, infrastrukturalne i wiedzę.
2. Poprawa konkurencyjności gospodarki rolno – żywnościowej.

4.2.3.3. ODNIESIENIA DO STRATEGII WOJEWÓDZKIEJ

Cele strategiczne obszaru wpisują się w cel „przestrzenny”, priorytet 4. Zapewnienie bezpieczeństwa ekologicznego społeczeństwa i gospodarki, „Strategii rozwoju województwa dolnośląskiego do roku 2020”.

4.2.3.4. PROGRAMY OPERACYJNE DO REALIZACJI CELÓW STRATEGICZNYCH

Cele strategiczne osiągnięte zostaną m.in. przez realizację „Powiatowego programu ochrony środowiska i gospodarki odpadami” (www.bip.powiat.klodzko.pl).

4.2.3.5. ZADANIA DO REALIZACJI CELÓW STRATEGII

Należy przygotować i wdrażać aktywne formy pomocy społecznej nastawione na pobudzenie zaradności oraz programy aktywizacji obszarów wiejskich wykorzystując największe atuty obszarów wiejskich powiatu kłodzkiego jakim są walory środowiskowe stwarzające dobre warunki do rozwoju turystyki, rekreacji, agroturystyki, ekologicznych metod produkcji.

4.3. OBSZAR INFRASTRUKTURY

4.3.1. DOSTĘPNOŚĆ KOMUNIKACYJNA

4.3.1.1. ANALIZA SWOT

Q. DOSTĘPNOŚĆ KOMUNIKACYJNA	
Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> – Dobrze rozwinięta sieć drogowa. – Dobrze rozwinięta sieć linii kolejowych. – Transgraniczny charakter układów komunikacyjnych. – Powiązanie układu komunikacyjnego z terenami o dużych walorach turystycznych i uzdrowiskowych. – Zwartość układów osadniczych sprzyjająca komunikacji zbiorowej. 	<ul style="list-style-type: none"> – Zły stan dróg. – Zły stan sieci kolejowej i obiektów stacyjnych. – Dworce, stacje i przystanki kolejowe oddalone od centrów miejscowości. – Niedostatecznie rozwinięta komunikacja zbiorowa. – Brak koordynacji pomiędzy komunikacją kolejową i autobusową. – Niewystarczające środki finansowe na utrzymanie i modernizację dróg powiatowych i gminnych. – Zbyt małe nakłady przeznaczane na modernizację i rozbudowę dróg krajowych oraz

	wojewódzkich.
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> – Potencjał i przewidywany rozwój funkcji turystycznej, rekreacyjnej i uzdrowskiej. – Powstanie spółki „Koleje Dolnośląskie S.A.” i planowane reaktywowanie niektórych połączeń kolejowych. – Powstawanie i rozwój, prywatnych firm transportu zbiorowego osób. – Współpraca z samorządem Wrocławia i parterami czeskimi nad przedłużeniem drogi ekspresowej S-5 z Wrocławia do przejścia granicznego w Boboszowie i połączenie z czeską siecią dróg ekspresowych i autostrad. – Otwarcie granic – układ z Schengen. – Powstanie struktur logistycznych związanych z transportem kombinowanym rzeczy. 	<ul style="list-style-type: none"> – Peryferyjne dla kraju i regionu położenie powiatu, marginalizowanie jego potrzeb. – Wyczerpująca się przepustowość dróg krajowych i wojewódzkich. – Brak inwestycji na terenie powiatu dotyczących dróg krajowych. – Brak systemowego podejścia Grupy PKP do roli kolei w obsłudze obszarów atrakcyjnych turystycznie. – Mała frekwencja w komunikacji kolejowej spowodowana niską jakością usług oraz zawieszaniem połączeń kolejowych. – Zbyt duży udział dróg powiatowych w sieci dróg lokalnych w stosunku do dróg gminnych. – Opóźnienia w realizacji krajowego programu budowy dróg międzynarodowych i krajowych.

Dostępność komunikacyjna określa łatwość dotarcia do celu podróży. Jej poziom zależy od bardzo wielu czynników: położenie geograficzne, jakość i gęstość sieci drogowej i kolejowej, jakość funkcjonowania komunikacji zbiorowej, zintegrowanie dostępnych środków transportu, powiązania komunikacyjne z siecią komunikacyjną województwa, kraju. Turystyczny i uzdrowski charakter naszego powiatu wymaga istnienia sprawnego systemu komunikacyjnego. Zaniechania w tej dziedzinie uniemożliwią rozwój ośrodkom wypoczynkowym i uzdrowskom. Im lepsza dostępność, tym lepsze warunki rozwoju.

4.3.1.2. SIEĆ KOMUNIKACYJNA POWIATU

Sieć drogową powiatu tworzą:

- drogi krajowe, odcinki o sumarycznej długości 109 km:
  - nr 8 (szlak międzynarodowy E67) – przejście graniczne Kudowa Słone/ Náchod – Kłodzko – Wrocław – Piotrków Trybunalski – Warszawa,
  - nr 33 – przejście graniczne Boboszów/ Dolni Lipka – Międzyzlesie – Kłodzko,
  - nr 46 – Kłodzko – Opole – Częstochowa,
- drogi wojewódzkie o długości 241,6 km,
- drogi powiatowe o długości 702 km,
- drogi gminne o długości 795,5 km.

Układ linii kolejowych stanowią:

- Międzynarodowa trasa kolejowa AGTC, C 59/2 Wrocław – Kamieniec Ząbkowicki – Kłodzko – Międzyzlesie – Lichkov – Usti nad Orlici (łącząca korytarze europejskie C-E 30 z C-E 40),
- Kłodzko Gł. – Nowa Ruda – Wałbrzych,
- Kłodzko Nowe – Kudowa-Zdrój,
- Kłodzko Nowe-Stronie Śląskie (obecnie wyłącznie ruch towarowy),
- Bocznicza: Ścinawka Średnia - Słupiec (wyłącznie ruch towarowy).

Ogólnie stan dróg i linii kolejowych należy określić jako niezadowolający, dodatkowo pogłębiony przez brak środków na ich utrzymanie, modernizację i rozbudowę, co grozi pogorszeniem stanu posiadania i może stanowić barierę rozwoju powiatu, zwłaszcza turystyki i przedsiębiorczości. Problemem jest wyczerpująca się przepustowość głównych dróg tranzytowych – drogi nr 8 na całym

przebiegu, dróg nr 33 i 46 w centrach miasta Kłodzko i w przyszłości w Międzyzylesiu oraz drogi nr 381 Nowej Rudzie.

Stan dróg powiatowych stanowi barierę rozwoju nowych funkcji przemysłowych związanych z eksploatacją złóż kamienia, pozyskiwaniem drewna z lasów oraz rozwojem specjalnych stref ekonomicznych. Kondycja finansowa powiatu powoduje, że na drogach powiatowych prowadzone są w zasadzie wyłącznie prace polegające na ich bieżącym utrzymaniu bądź prace interwencyjne. Dla prowadzenia inwestycji na drogach powiatowych konieczne byłoby przeznaczenie w budżecie rocznie około 15 mln zł. Obecnie budżet Zarządu Dróg Powiatowych wynosi 3,5mln zł. Spośród linii kolejowych jedynie linia Międzyzlesie - Wrocław jest zelektryfikowana na całej długości utrzymana w dostatecznym stanie technicznym. Pozostałe wymagają kapitalnego remontu, a na niektórych odcinkach nawet odtworzenia.

Aktualnie obowiązujące krajowe programy rozwoju dróg marginalizują obszar powiatu kłodzkiego. Projekt budowy drogi S-46 z Lublina przez Opole, Kłodzko, Kudowę-Zdrój/Náchod (tak zwany „Szlak Staropolski”) został umieszczony w „Harmonogramie budowy autostrad i dróg krajowych na lata 2007-2013” stanowiącym załącznik do „Narodowego programu rozwoju na lata 2007-2013”. Jednak według ustaleń rządu z 2006 roku, droga S-46 w najbliższym czasie nie będzie przebudowywana do standardu drogi ekspresowej.

Natomiast znajdująca się w „Strategii rozwoju województwa dolnośląskiego do 2020 roku” i „Planie zagospodarowania przestrzennego województwa dolnośląskiego”, droga ekspresowa S-5 Wrocław – Kłodzko – Boboszów/Dolni Lipka (kierunek wiedeński) nie została w NPR uwzględniona. Realizacja południowo-zachodniej obwodnicy miasta Kłodzka jest odsuwana przez Generalną Dyрекcję Dróg Krajowych i Autostrad w Warszawie na bliżej nieokreślony termin.

4.3.1.3. KOMUNIKACJA ZBIOROWA

System transportu zbiorowego osób, dawniej bazujący na kolei i komunikacji autobusowej, obecnie opiera się głównie na tej drugiej. Problemy transformacyjne kolei spowodowały drastyczne zmniejszenie się jej udziału w przewozach na terenie powiatu kłodzkiego. Praktycznie poza kierunkiem Kłodzko - Bystrzyca Kłodzka - Międzyzlesie przewoźnicy autobusowi nie mieli konkurencji.

W wyniku tego Przedsiębiorstwo Komunikacji Samochodowej w znacznym stopniu zmonopolizował obsługę ruchu osobowego na tym terenie. PKS oraz prywatne firmy przewozowe obsługują lokalne linie komunikacyjne w rejonie Kłodzka, Nowej Rudy, i Polanicy-Zdroju oraz linie komunikacyjne biegnące z powiatu kłodzkiego do innych miejscowości kraju.

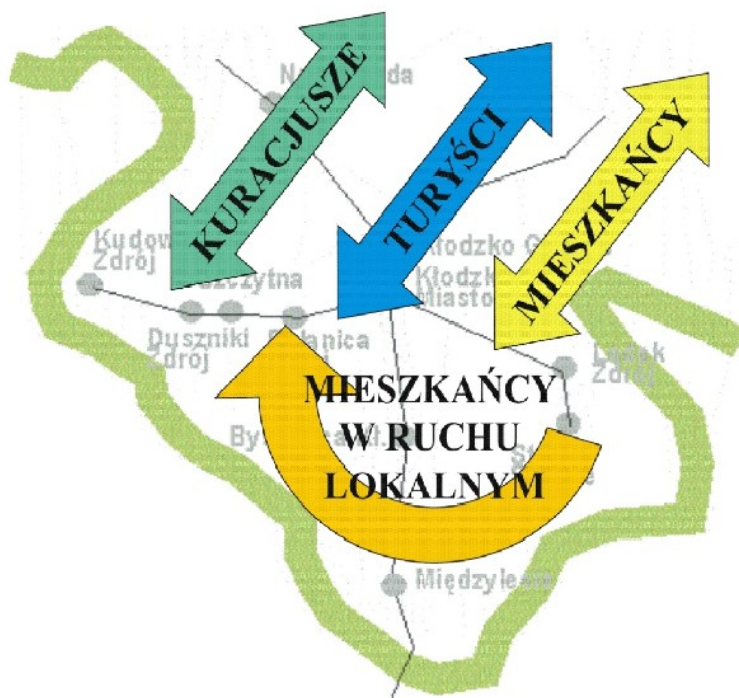
Przewozy kolejowe funkcjonują na linii do Międzyzlesia i szczytkowo do Kudowy-Zdroju. Odczuwalny jest brak skoordynowania pomiędzy komunikacją samochodową i kolejową oraz brak systemu transportu zbiorowego obsługującego turystykę.

Powiat kłodzki jako jedyny z wielkich subregionów górskich nie posiada prawdziwego lotniska, a nawet planu jego budowy, nie mówiąc o koncepcji współpracy z najbliższym portem regionalnym w zakresie obsługi ruchu pasażerskiego. Obecnie istnieje lotnisko polowe w Bystrzycy Kłodzkiej oraz lądowisko sanitarne dla helikopterów w Kłodzku. Możliwości powstania lotniska istnieją na terenie gminy Kłodzko.

4.3.1.4. PERSPEKTYWY

W minionym roku przewoźnik osobowy PKP Przewozy Regionalne wyszedł z kryzysu i po raz pierwszy odnotował wzrost przewozów o 4,5 mln pasażerów w skali kraju. Otworzyły się możliwości wejścia innych przewoźników na tory. Zwiększyły się przewozy ładunków towarowych na terenie powiatu.

XXXI. IDENTYFIKACJA UŻYTKOWNIKÓW KOMUNIKACJI ZBIOROWEJ

źródło: własne

XXXII. PROJEKTOWANA SIĘĆ LINII KOLEJOWYCH OBSŁUGIWANA PRZEZ KOLEJE DOLNOŚLĄSKIE

Projektowana sieć linii kolejowych obsługiwana przez Koleje Dolnośląskie S.A.

źródło: własne

W tym roku Koleje Dolnośląskie S.A. wykorzystując 12 szynobusów (cztery w eksploatacji, osiem z terminem dostawy w marcu) zaczną obsługiwać trzy trasy:

-**Świdnica-Kobierzyce-Wrocław-Trzebnica** (trasa poza węzłem wrocławskim jest w zarządzie samorządowej Dolnośląskiej Służby Dróg i Kolei)

-**Lubin-Legnica-Świdnica-Kłodzko-Polanica Zdrój** (na razie nie dalej, bo tam nie da się osiągnąć prędkości handlowej)

-**Wałbrzych-Nowa Ruda-Kłodzko-Łądek Zdrój - Stronie Śląskie**

(reaktywowanie ruchu osobowego na linii Kłodzko Nowe-Stronie Śląskie stanie się możliwe dzięki przyznaniu Polskim Liniom Kolejowym 9 mln zł na remont najbardziej zdekapitalizowanego odcinka Trzebieszowice-Stronie

W związku ze wzrastającym wydobyciem surowców skalnych nastąpiła silna presja na przewozy towarowe, a to z kolei wymusiło pewne środki na cele remontowe. Trzeba podkreślić, że dzięki przewozom towarowym lokalne linie nie zostały zlikwidowane (przewóz kamienia i kruszywa, materiałów budowlanych, drewna, węgla, itd.). Przykładem mogą być podejmowane ostatnio intensywne działania na rzecz odbudowy linii Ścinawka Średnia-Tłumaczów/Otovice wynikające z potrzeby wywozu urobku z powstających tam kamieniołomów.

W dniu 28.12.2007 r. Sejmik Województwa Dolnośląskiego przyjął uchwałę o utworzeniu spółki „Koleje Dolnośląskie S.A.". Głównym zadaniem spółki jest przewóz pasażerów autobusami szynowymi na terenie Dolnego Śląska. Będzie to drugi obok Przewozów Regionalnych PKP przewoźnik na terenie naszego regionu, czyli wreszcie przełamanie monopolu i konkurencja, co w efekcie powinno przynieść rozszerzenie oferty komunikacyjnej oraz poprawić jakość świadczonych usług.

W roku 2008 przewozy będą realizowane na trzech trasach w tym na dwóch obsługujących również miejscowości powiatu kłodzkiego:

- Lubin – Legnica – Świdnica - Kamieniec Ząbkowicki – Kłodzko – Polanica-Zdrój,
- Wałbrzych - Nowa Ruda – Kłodzko – Łądek-Zdrój - Stronie Śląskie.

XXXIII. MODEL FUNKCJONOWANIA KOMUNIKACJI KOLEJOWEJ

źródło: własne

Powiat kłodzki będzie dążył do przedłużenia kursowania szynobusów do Kudowy-Zdroju i Náchodu. Dwie trasy krzyżujące się w węźle kłodzkim pokryją znaczną część sieci lokalnej, poprawiając częstotliwość połączeń na odcinkach będących w eksploatacji oraz przywracając komunikację tam, gdzie ruch osobowy został zawieszony. Istotnie wzrasta ranga stacji Kłodzko Miasto, która staje się ważnym punktem przesiadkowym umożliwiającym dzięki dworcowi autobusowemu integrację kolei z komunikacją autobusową.

W związku z powyższym możliwa będzie realizacja poniższego modelu funkcjonowania komunikacji zbiorowej zwiększającego rolę kolei. W modelu tym połączenia realizowane pociągami na linii Wrocław – Kłodzko - Międzyzlesie są skomunikowane we Wrocławiu z pociągami dalekobieżnymi, międzynarodowymi i portem lotniczym, natomiast w Międzyzlesiu z pociągami czeskimi. W węźle kłodzkim następuje rozrząd ruchu osobowego na trzech kierunkach: Nowa Ruda/Wałbrzych, Kudowa-Zdrój i Stronie Śląskie, realizowany lekkim taborem szynowym.

Połączenia pomiędzy miejscowościami powiatu realizowane są na trzech liniach lokalnych i magistralnej poprzez węzeł kłodzki taborem kursującym w interwale czasowym skojarzonym z rozkładem jazdy pociągów na linii Wrocław-Międzyzlesie. W węźle przesiadkowym Kłodzko Miasto i stacjach docelowych dążymy do skoordynowania rozkładów jazdy przewoźników tak, by doprowadzić do zintegrowania transportu osobowego na obszarze całego powiatu kłodzkiego

Dla poprawienia dostępności komunikacyjnej i rozwoju powiatu kłodzkiego niezmiernie istotna jest realizacja drogi S-5 oraz przedłużenie drogi S-46 od granicy powiatu do Kudowy-Zdrój/Náchod. Realizacja tych dwóch dróg oraz będąca w trakcie realizacji (prowadzona głównie po odcinkach wojewódzkich i powiatowych) turystyczna Droga Śródsudecka, która udostępnia główne tereny wypoczynkowe i uzdrowskie powiatu stanowią priorytetowe działania powiatu.

Pomocnym może stać się rozwój struktur transportu kombinowanego - odciążenie dróg poprzez transport pojazdów wraz z ładunkiem np. koleją (uzyskanie dodatkowo pozytywnego efektu ekologicznego). Równie ważne byłoby przywrócenie na obszarze powiatu sprawnej komunikacji kolejowej na kanwie magistrali Wrocław – Międzyzlesie i zmodernizowanych lub odbudowanych lokalnych linii kolejowych. Poprawa dostępności komunikacyjnej naszego powiatu wymaga ścisłej współpracy z samorządem wojewódzkim, Dolnośląską Służbą Dróg i Kolei we Wrocławiu, Oddziałem Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad we Wrocławiu, PLK PKP S.A. Zakładem Linii Kolejowych w Wałbrzychu (utrzymanie i bieżące remonty), Oddziałem Gospodarowania nieruchomościami PKP we Wrocławiu. PLK PKP S.A. Oddział Regionalny we Wrocławiu (inwestycje) i Oddziałem Gospodarowania Nieruchomościami PKP we Wrocławiu (stacje i grunty).

4.3.1.5. CEL STRATEGICZNY

Poprawa dostępności komunikacyjnej powiatu.

4.3.1.6. ODNIESIENIA DO STRATEGII WOJEWÓDZKIEJ

Cel strategiczny obszaru wpisuje się w cel „przestrzenny”, priorytet 1. Poprawa spójności przestrzennej regionu, „Strategii rozwoju województwa dolnośląskiego do roku 2020”.

4.3.1.7. ZADANIA DO REALIZACJI CELÓW STRATEGICZNYCH

Cel strategiczny zostanie osiągnięty przez realizację poniższych zadań:

1. Doprowadzenie do budowy obwodnicy miasta Kłodzka.
2. Doprowadzenie do budowy odcinka drogi ekspresowej S-5 Wrocław – Kłodzko – Boboszów/Dolni Lipka (kierunek wiedeński).
3. Działanie na rzecz przebudowy do standardu drogi ekspresowej drogi S-46 z Lublina przez Opole, Kłodzko, Kudowę-Zdrój/Náchod (tak zwany „Szlak Staropolski”).
4. Zintegrowanie drogowych przewozów pasażerskich z kolejowymi.
5. Ustalenie wysokości budżetu Zarządu Dróg Powiatowych na poziomie pozwalającym na realizację zadań inwestycyjnych na drogach powiatowych.

6. Poprawa powiązań transgranicznych we współpracy z partnerami czeskimi („Memorandum w sprawie wspólnego postępowania Kraju Kralovehradeckiego i powiatu kamiennogórskiego, powiatu kłodzkiego, miasta Kudowa-Zdrój i województwa dolnośląskiego).
7. Odtworzenie infrastruktury kolejowej na terenie powiatu (opracowania: „Odbudowa linii kolejowych Ścinawka Średnia – Tłumaczów – granica państwa RP/CR – Otowice”; „Rewitalizacja stacji kolejowych na terenie powiatu kłodzkiego”; „Stacje – hostele” .
8. Budowa sieci ścieżek rowerowych na terenie powiatu kłodzkiego jako wydzielonych ciągów komunikacyjnych.
9. Działania na rzecz ustalenia lokalizacji lokalnego lotnisko.
10. Modernizacja infrastruktury drogowej w ciągu Drogi Śródsudeckiej.

4.4. OBSZAR OCHRONY ŚRODOWISKA

4.4.1. GOSPODARKA WODNA

4.4.1.1. ANALIZA SWOT

R. GOSPODARKA WODNA	
Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> – Dobrze rozbudowana sieć hydrograficzna rzek i potoków. – Znaczne zasoby wód podziemnych. – Duże zasoby wód powierzchniowych i podziemnych nadających się do wykorzystania dla celów bytowych. – Prawidłowo funkcjonujące oczyszczalnie ścieków w większości aglomeracji miejskich. – Pełne pokrycie istniejącego zapotrzebowania na wodę do celów bytowych w miastach i znacznej części dużych wsi. – Dobra jakość wód pitnych. 	<ul style="list-style-type: none"> – Niskie wykorzystanie wód podziemnych do zaopatrzenia ludności. – Brak oczyszczalni ścieków w wielu miejscowościach. – Niektóre oczyszczalnie są przestarzałe technologicznie. – Ograniczony wpływ na sytuację zanieczyszczania rzeki Ścinawki na terytorium Czech. – Brak systemów oczyszczania nieczystości w części miast i większości wsi. – Katastrofalny stan większości osadników i gnojowników na terenach wiejskich. – Niska świadomość ekologiczna znacznej części społeczeństwa.
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> – Objęcie oczyszczaniem wszystkich ścieków komunalnych i przemysłowych oraz wód opadowych z terenów zanieczyszczonych. – Zwiększenie wykorzystania wód podziemnych. – Postępująca realizacja programów uporządkowania gospodarki wodno-ściekowej we wszystkich gminach powiatu dla większych jednostek osadniczych. – Wzrost świadomości ekologicznej społeczeństwa, dostępność i preferencje ekonomiczne dla realizacji małych, ekologicznych urządzeń oczyszczających ścieki na terenach nie skanalizowanych. – Rola zlewni Nisy Kłodzkiej w systemie zaopatrzenia w wodę pitną województw: dolnośląskiego i opolskiego. 	<ul style="list-style-type: none"> – Nieoszczędne gospodarowanie wodą. – Katastrofy zanieczyszczające wody powierzchniowe i podziemne. – Zaniechanie z przyczyn ekonomicznych realizacji nowych i modernizacji funkcjonujących oczyszczalni. – Skążenia wód niewłaściwą gospodarką rolną, niesprawnymi urządzeniami do gromadzenia ścieków, dzikimi i niewłaściwie zagospodarowanymi wysypiskami odpadów. – Niekontrolowany odpływ nieoczyszczonych ścieków z gospodarstw domowych bezpośrednio do cieków.

Na obszarze powiatu istnieje dobrze rozbudowana sieć hydrograficzna rzek i potoków o stosunkowo dużych zasobach wód zasilających rzekę Nysę Kłodzką i jej dopływy znacznymi ilościami czystej wody, co stwarza możliwość odprowadzania do nich ścieków (pod warunkiem ich właściwego oczyszczenia) bez zakłócania równowagi biologicznej odbiornika.

W powiecie są znaczne zasoby wód podziemnych, ale nie są niestety jeszcze w pełni rozpoznane. Ich odpowiednie wykorzystanie może zapewnić ludności zaopatrzenie w wodę dobrej jakości, jednak za wyjątkiem Kłodzka podstawą zaopatrzenia w wodę pitną są głównie ujęcia wód powierzchniowych. Ogólnie stwierdzić należy, że zbyt mały jest udział wód podziemnych, najlepszych i najmniej zagrożonych zanieczyszczeniem w systemie zaopatrzenia w wodę. Wody mineralne eksploatowane są również w niewielkim, w stosunku do możliwości zakresie.

Mimo dużego potencjału ilość dostarczanej wody jest niewystarczająca. Spowodowane jest to dekapitalizacją, sięgającą w skali powiatu 60%, urządzeń zaopatrzenia w wodę, jedną z najwyższych (w kraju 35%). Część dużych wsi powiatu nie posiada wodociągów.

Znaczny postęp i poprawa nastąpiła w gospodarce ściekowej. Większość miast posiada prawidłowo funkcjonujące oczyszczalnie ścieków (Kłodzko, Kudowa-Zdrój, Polanica-Zdrój ze Szczytną i Dusznikami-Zdrój, Stronie Śląskie, Łądek-Zdrój, Nowa Ruda i Radków, Międzylesie oraz Bystrzyca Kłodzka. Oczyszczane są ścieki ze wsi Krosnowice, Ołdrzychowice Kłodzkie i Wojbórz.

W grudniu 2003 r. Rada Ministrów zatwierdziła „Krajowy program oczyszczania ścieków komunalnych” (KPOŚK) dotyczący aglomeracji powyżej 2000 mieszkańców na okres 2004 – 2015 roku, który został zaktualizowany w dniu 7 czerwca 2005 r. i obecnie uwzględnia wszystkie wnioski gmin powiatu. KPOŚK nie uwzględnia jednak takich problemów jak konieczność uporządkowania gospodarki wodno-ściekowej niezurbanizowanych terenów wiejskich i rekreacyjnych, ponieważ nie dotyczy jednostek osadniczych poniżej 2000 mieszkańców (nie było możliwe wnioskowanie takich miejscowości jak: Międzygórze, Długopole-Zdrój, Karłów i innych o znaczeniu rekreacyjno – uzdrowiskowym).

W gospodarce ściekowej powiatu w ostatnich latach nastąpiła znaczna poprawa. Większość miast posiada prawidłowo funkcjonujące oczyszczalnie ścieków. Wiele z nich to nowe obiekty oddane do eksploatacji w ostatnich latach (Bystrzyca Kłodzka, Ścinawka Średnia, Międzylesie, Krosnowice) lub zmodyfikowane jak oczyszczalnia w Kłodzku i Kudowie-Zdroju.

Na terenach wiejskich wykonywane są lokalne przydomowe oczyszczalnie ścieków, co ma wpływ na poprawę jakości wód powierzchniowych niejednokrotnie nawet w zanieczyszczonych strefach źródłiskowych potoków.

W związku z tym, że dla dużych przedsięwzięć infrastrukturalnych celowym jest pozyskiwanie funduszy głównie z Funduszu Spójności, który praktycznie może być dostępny dla związków międzygminnych utworzono Międzygminny Związek Celowy w Kłodzku, do którego przystąpiły również gminy Bardo, Kamieniec Ząbkowicki, Żłoty Stok oraz Ząbkowice Śląskie.

4.4.1.2. CELE STRATEGICZNE

1. Osiągnięcie stanu najwyższej wymaganej czystości rzek i potoków w powiecie.
2. Zapewnienie dostawy i dostępu do wody pitnej o wysokiej jakości dla wszystkich mieszkańców powiatu, w ilościach zabezpieczających bieżące potrzeby oraz rozwój jednostek osadniczych.
3. Pełne wykorzystanie zasobów najwartościowszych wód podziemnych do produkcji wód pitnych na rynek krajowy i zagraniczny.

4.4.1.3. ODNIESIENIA DO STRATEGII WOJEWÓDZKIEJ

Cele strategiczne obszaru wpisują się w cel „przestrenny”, priorytet 4. Zapewnienie bezpieczeństwa ekologicznego społeczeństwa i gospodarki, „Strategii rozwoju województwa dolnośląskiego do roku 2020”.

4.4.1.4. PROGRAMY OPERACYJNE DO REALIZACJI CELÓW STRATEGICZNYCH

Cele strategiczne osiągnięte zostaną m.in. przez realizację „Powiatowego programu ochrony środowiska i gospodarki odpadami” (www.bjp.powiat.klodzko.pl)

4.4.2. OCHRONA PRZECIWPOWODZIOWA

4.4.2.1. ANALIZA SWOT

S. OCHRONA PRZECIWPOWODZIOWA	
Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> – Doświadczenie powodziowe. – Funkcjonujące systemy monitoringu LSOP i powiadamiania telefonicznego TSOM. – „Program dla Odry 2006”. – Opracowanie map zalewów tzw. 1% i 10%. dla głównych rzek. 	<ul style="list-style-type: none"> – Niska retencja posiadanych zbiorników. – Istniejąca zabudowa i infrastruktura komunalna na terenach zalewowych. – Uboga infrastruktura przeciwpowodziowa. – Obniżająca się retencja wskutek wycinki lasów i urbanizacji terenów. – Występowanie tzw. „szybkich powodzi”.
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> – Funkcjonowanie powiatowego i gminnych Centrów Zarządzania Kryzysowego. – Pełna realizacja „Programu dla Odry- 2006”. – Rozwój i sprawna organizacja służb ratowniczych. – Na podstawie map zalewów ograniczona zabudowa terenów zalewowych. – Realizowane programy małej retencji. 	<ul style="list-style-type: none"> – Lekceważenie małej retencji. – Wycinka lasów. – Szybki odpływ wód opadowych z terenów zurbanizowanych. – Opóźnienia w realizacji „Programu dla Odry-2006”. – Brak funduszy na bieżące utrzymanie cieków wodnych.

Powiat kłodzki położony jest w bardzo zróżnicowanym pod względem krajobrazowym jak i fizjograficznym paśmie górskim Sudetów, bogata jest tutaj sieć hydrograficzna rzek, potoków i innych cieków wodnych. Wielkość opadów atmosferycznych jest znacznie zróżnicowana w zależności od wzniesienia terenu ponad poziom morza. Przeciętna średnich opadów rocznych z wielolecia dla pasm górskich sporadycznie przekracza 2,5-krotnie przeciętną opadów w kraju. Przy znacznym wskaźniku burzowości w okresie letnim i wczesnojesiennym, szczególnie od lipca do września, występuje zjawisko deszczów nawalnych i wezbrania cieków mogące powodować powstawanie katastrofalnych powodzi o mniejszym lub większym zasięgu terytorialnym.

Analiza przebiegu powodzi historycznych, jak również powodzi z lat 1997-1998 jednoznacznie udowadniają, że obszar ziemi kłodzkiej narażony jest na gwałtowne, katastrofalne w skutkach wezbrania potoków i rzek. Nadzwyczajne opady jakie wystąpiły w lipcu 1997 roku objęły głównie prawostronne dopływy Nysy Kłodzkiej, które mają źródła w paśmie Śnieżnika. Rozmiar zniszczeń w dolinach wszystkich potoków i dolinie Nysy Kłodzkiej był ogromny; zginęli ludzie. W 1998 roku trwały prace nad usuwaniem skutków kataklizmu z lipca 1997 roku, gdy wystąpiło katastrofalne wezbranie Bystrzycy Dusznickiej, które zniszczyło nie tylko centrum Polanicy-Zdroju i Dusznik-Zdroju, ale również spowodowało ofiary śmiertelne. Istniejąca w przeszłości zabudowa techniczna cieków małymi zaporami przeciwrumowiskowymi i innymi jest zdegradowana. Brak jest małej retencji a ciekami są miejscami znacznie „wypłycone”.

Czynniki wymienione powyżej w połączeniu z miejscowymi wylesieniami powodowanymi kłęskami żywiołowymi i ekologicznymi wywołują nadmierne przyspieszenie spływu wód i szybką kumulację fal powodziowych. Powiększenie strat powodziowych na pewno zostało spowodowane bogatą infrastrukturą techniczną zlokalizowaną w sąsiedztwie koryt cieków oraz zabudową terenów nadbrzeżnych budownictwem mieszkaniowym.

Ustawa o ustanowieniu wieloletniego programu - „Program dla Odry 2006” z dnia 6 lipca 2001r. w ramach którego podejmowane są działania dotyczące:

- zbudowania systemu biernego i czynnego zabezpieczenia przeciwpowodziowego,
- ochrony środowiska przyrodniczego i czystości wód,
- usunięcia szkód powodziowych,
- prewencyjnego zagospodarowania przestrzennego oraz renaturyzacji ekosystemów
- zwiększenia lesistości,
- utrzymania i rozwoju żeglugi śródlądowej,
- energetycznego wykorzystania rzek.

W „Programie dla Odry 2006” inwestycje w zakresie ochrony przeciwpowodziowej w regionie ziemi kłodzkiej zajmują ważne miejsce i zgodnie z załącznikiem 3 do ww. ustawy należą do nich zadania inwestycyjne na lata 2002-2015, na podstawie których opracowano „Studium ochrony przed powodzią Kotliny Kłodzkiej ze szczególnym uwzględnieniem ochrony miasta Kłodzka” w ramach którego wykonano następujące zadania:

1. Studium terenów zalewowych w Kotlinie Kłodzkiej.
2. Koncepcję poprawy stopnia zabezpieczenia przed powodzią miasta Łądek-Zdrój poprzez budowę retencji powodziowej.
3. Koncepcję zwiększenia stopnia zabezpieczenia ziemi kłodzkiej przed powodzią dolin rzecznych Nysy Kłodzkiej, Ścinawki, Białej Łądeckiej, Morawki, Bystrzycy Dusznickiej, Kamiennego Potoku.
4. Ogólny program przedsięwzięć modernizacyjnych i inwestycyjnych dla pozostałych cieków: Pośna, Goworówka, Domaszkowski Potok, Wilczka, Bystrzyca Kłodzka, Pławna, Waliszowska Woda, Jaskówka, Jodłownik, Włodzica.
5. Wytyczne dla potrzeb planowania przestrzennego w zakresie zagospodarowania zlewni Nysy Kłodzkiej.

Program ten został pozytywnie zaopiniowany uchwałą nr VI/89/2007 z dnia 28 marca 2007 roku Rady Powiatu Kłodzkiego w sprawie zaopiniowania „Studium ochrony przed powodzią Kotliny Kłodzkiej ze szczególnym uwzględnieniem miasta Kłodzka” w ramach którego są projektowane następujące suche zbiorniki przeciwpowodziowe:

T. PROJEKTOWANE SUCHE ZBIORNIKI PRZECIWPOWODZIOWE

Lp.	Zbiornik	Ciek	Powierzchnia zlewni km ²	Objętość zbiornika mln m ³
1.	Goszów	Biała Łądecka	55,0	3,6
2.	Bolesławów	Morawa	53,5	2,1
3.	Szalejów Górny	Bystrzyca Dusznicka	129,5	7,6
4.	Boboszów	Nysa Kłodzka	17,9	1,2
5.	Nagodzicie	Nysa Kłodzka	64,5	3,0
6.	Roztoki Bystrzyckie	Goworówka	35,5	1,5
7.	Krosnowice	Duna	32,6	1,32
8.	Tłumaczów	Ścinawka	256,0	4,2
9.	Sarny	Włodzica	107	5,65

Proponowane zbiorniki retencyjne mokre celem zabezpieczenia miasta Łądek-Zdrój. Stanowiłyby jednocześnie rezerwy wody do celów użytkowych w okresie suszy, a przede wszystkim do celów przeciwpożarowych i rekreacyjnych.

U. PROJEKTOWANE ZBIORNIKI RETENCYJNE

Lp.	Zbiornik	Ciek	Powierzchnia zlewni km ²	Objętość zbiornika mln m ³
1.	Orłowiec	Orliczka	13,4	0,368
2.	Lutynia	Lutynia	5,1	0,131
3.	Rudawka	Rudnia	5,0	0,186

4.4.2.2. EFEKTY REALIZACJI TYCH PROJEKTÓW

- ograniczenie zagrożenia ludzi oraz strat ekonomicznych i ekologicznych,
- ochrona zurbanizowanych obszarów oraz obszarów przyrodniczo cennych,
- ochrona cennych kulturowo obszarów.

4.4.2.3. CEL STRATEGICZNY

Optymalne zabezpieczenie terenów, ludności i infrastruktury technicznej przed niszczeniem przez powódź.

4.4.2.4. ODNIESIENIA DO STRATEGII WOJEWÓDZKIEJ

Cel strategiczny obszaru wpisuje się w cel „przestrzenny”, priorytet 4. Zapewnienie bezpieczeństwa ekologicznego społeczeństwa i gospodarki, „Strategii rozwoju województwa dolnośląskiego do roku 2020”.

4.4.2.5. PROGRAMY OPERACYJNE DO REALIZACJI CELÓW STRATEGICZNYCH

1. „Program dla Odry 2006” (www.programodra.pl),
2. „Studium ochrony przed powodzią Kotliny Kłodzkiej ze szczególnym uwzględnieniem miasta Kłodzka” (www.programodra.pl.)

4.4.3. GOSPODARKA ODPADAMI

4.4.3.1. ANALIZA SWOT

V. GOSPODARKA ODPADAMI	
Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> – Funkcjonowanie Międzygminnego Związku Celowego w Kłodzku, będącego beneficjentem funduszy celowych, w pełni reguluje gospodarkę odpadami w powiecie kłodzkim. 	<ul style="list-style-type: none"> – W większości wyeksploatowane wysypiska śmieci. – Na wysypiskach są stosowane głównie przestarzałe technologie. – Brak sortowania odpadów w wielu gminach. – Brak składowiska odpadów przemysłowych. – Brak szeroko pojętej edukacji ekologicznej.
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> – Budowa nowoczesnego Centrum Sortowania, Odzysku i Unieszkodliwiania Odpadów z udziałem Funduszu Spójności. – Wprowadzenie edukacji ekologicznej w zajęciach z młodzieżą w szkołach. 	<ul style="list-style-type: none"> – Dalsza eksploatacja przepełnionych wysypisk. – Negatywny wpływ istniejących wysypisk na środowisko naturalne. – Brak pozytywnych zmian w dziedzinie gospodarki odpadami (np. sortowanie śmieci).

	<ul style="list-style-type: none"> – Nie egzekwowanie prawa dotyczącego gospodarki odpadami przez odpowiednie władze. – Istniejące mogilniki.
--	---

Gospodarka odpadami jest jedną z najbardziej zaniedbanych dziedzin gospodarki komunalnej. Wysypiska w powiecie są w większości eksploatowane już od wielu dziesięcioleci, zaś nowe technologie niemal nie mają w ogóle do nich zastosowania. W bardzo wielu gminach nie jest prowadzona segregacja odpadów i w najbliższym czasie nie są przewidywane żadne korzystne zmiany. Otoczenie istniejących składowisk odpadów jest bardzo często zanieczyszczane. Większość wysypisk jest znacznie przepelnionych, istnieją tylko dlatego, że brak jest jakiegokolwiek dla nich alternatywy. Gminy poza samymi wysypiskami nie posiadają w większości dzisiaj już wymaganych obiektów towarzyszących, jak kompostownie (wyjątek Łądek-Zdrój), spalarnie, itp.

Rada Powiatu Kłodzkiego uchwałą nr XXII/246/2004 z dnia 27 kwietnia 2004 roku przyjęła „Powiatowy program ochrony środowiska i plan gospodarki odpadami”. Polska jako kraj UE, jest zobowiązana do utworzenia i utrzymania zintegrowanej i wystarczającej sieci instalacji i urządzeń do odzysku i unieszkodliwiania odpadów, spełniającej wymagania określone w przepisach ochrony środowiska. Mając na uwadze powyższe oraz na podstawie w/w ustawy o odpadach oraz rozporządzeń wykonawczych opracowany został „Plan gospodarki odpadami w powiecie kłodzkim”. Plan został, po uprzednich uzgodnieniach z samorządami gminnymi powiatu oraz samorządem województwa dolnośląskiego przyjęty przez Radę Powiatu Kłodzkiego. W planie przyjęto następujące zasadnicze założenia dla rozwoju gospodarki odpadami w powiecie kłodzkim:

- zintegrowane podejście do gospodarki odpadami,
- zapewnienie zorganizowanej zbiórki całej ilości wytwarzanych odpadów,
- minimalizacja ilości odpadów oraz zmniejszenie ich potencjału szkodliwości,
- wzrost recyklingu, w tym recyklingu organicznego,
- składowanie odpadów wcześniej przekształconych,
- zwiększony udział społeczny w procesie podejmowania decyzji,
- efektywna ochrona zdrowia i życia ludności oraz środowiska przed odpadami

Mając na uwadze aspekty ekonomiczne i zgodność z najnowszymi osiągnięciami technologicznymi oraz wymaganiami przepisów ochrony środowiska, 14 samorządów gminnych powiatu kłodzkiego postanowiło wspólnie, w sposób kompleksowy, uporządkować gospodarkę odpadami w powiecie kłodzkim.

W tym celu stworzono „Międzygminny Związek Celowy Powołany Dla Stworzenia Wspólnego Systemu Gospodarki Odpadami W Powiecie Kłodzkim”. Związek, wspomagany finansowo ze środków Powiatowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej oraz środkami członków Związku, wykonał szereg prac zmierzających do wdrożenia wspólnego systemu gospodarki odpadami tj. przygotowano dokumentację na monitoring i rekultywację starych, planowanych do likwidacji wysypisk komunalnych, przygotowuje całość niezbędnych materiałów i dokumentacji niezbędnych do pozyskania środków finansowych na budowę nowoczesnego Centrum Sortowania, Odzysku i Unieszkodliwiania Odpadów w Ścinawce Średniej, jak również formalno-prawnego przygotowania tej inwestycji. Ponadto, przeprowadzono szereg szkoleń nauczycieli w celu edukacji dzieci i młodzieży w zakresie wdrażania powszechnej segregacji odpadów i pozyskiwania surowców wtórnych.

Zrealizowanie założonych celów przez związek doprowadzi do kompleksowego uporządkowania gospodarki odpadami w powiecie kłodzkim, a wspólne działanie wszystkich samorządów gminnych w tym zakresie pozwoli na uzyskanie optymalnych i jak najmniej uciążliwych dla społeczeństwa kosztów jednostkowych przy unieszkodliwianiu odpadów, a jednocześnie zmniejszy do minimum uciążliwości powodowane gospodarką odpadami, prowadzoną w sposób nowoczesny i zgodny z wymogami krajowych jak również obowiązujących w Unii Europejskiej przepisów ochrony środowiska.

Obecnie wniosek „Wspólny system gospodarki odpadami w powiecie kłodzkim” o szacunkowej wartości 24 761 400 euro znajduje się na pierwszej pozycji listy projektów przygotowywanych do rekomendacji Komitetu Sterującego o dofinansowanie z Funduszu Spójności w latach 2007 – 2013.

4.4.3.2. CEL STRATEGICZNY

Racjonalna gospodarka odpadami. Minimalizacja ich ilości. Wykorzystywanie surowców wtórnych.

4.4.3.3. ODNIESIENIA DO STRATEGII WOJEWÓDZKIEJ

Cel strategiczny obszaru wpisuje się w cel „przestrzenny”, priorytet 4. Zapewnienie bezpieczeństwa ekologicznego społeczeństwa i gospodarki, „Strategii rozwoju województwa dolnośląskiego do roku 2020”.

4.4.3.4. PROGRAMY OPERACYJNE DO REALIZACJI CELÓW STRATEGICZNYCH

Powiatowy program ochrony środowiska i gospodarki odpadami” (www.bip.powiat.klodzko.pl)

4.4.4. OCHRONA POWIETRZA

4.4.4.1. ANALIZA SWOT

W. OCHRONA POWIETRZA	
Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> – Monitoring zanieczyszczeń transgranicznych. – Gaz doprowadzony do wszystkich miast powiatu. 	<ul style="list-style-type: none"> – Znaczny udział wykorzystywania nieekologicznych paliw do celów grzewczych. – Duża ilość pojazdów starszego typu (głównie ciężarówek i autobusów), szczególnie zanieczyszczających powietrze. – Niekorzystny wpływ zakładów przemysłowych (spaliny, pyły).
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> – Pełne przejście na ekologiczne paliwa. – Likwidacja samochodów nie spełniających wymogów ekologicznych. – Ograniczenie niekorzystnego wpływu zakładów przemysłowych na środowisko. – Budowa nowoczesnych obwodnic miast oraz zwiększenie przepustowości dróg. 	<ul style="list-style-type: none"> – Trwająca likwidacja transportu kolejowego. – Zwiększające się natężenie ruchu samochodowego w miastach. – Brak motywacji do stosowania paliwa ekologicznego.

Zakończono program „Czarnego Trójkąta”. Stacje monitorujące zanieczyszczenia transgraniczne włączono do sieci monitoringu na terenie województwa, prowadzonej przez WIOŚ we Wrocławiu. Po zakończeniu tego programu realizowana jest współpraca międzynarodowa, wspólnie z Republiką Czeską i Federalną Republiką Niemiec w zakresie wymiany wyników pomiarów imisji zanieczyszczeń oraz ujednoczenia układów pomiarowych.

4.4.4.2. CEL STRATEGICZNY

Doprowadzenie do najwyższej czystości powietrza.

4.4.4.3. ODNIESIENIA DO STRATEGII WOJEWÓDZKIEJ

Cele strategiczne obszaru wpisują się w cel „przestrzenny”, priorytet 4. Zapewnienie bezpieczeństwa ekologicznego społeczeństwa i gospodarki, „Strategii rozwoju województwa dolnośląskiego do roku 2020”.

4.4.4.4. PROGRAMY OPERACYJNE DO REALIZACJI CELÓW STRATEGICZNYCH

„Powiatowy program ochrony środowiska i gospodarki odpadami” (www.bip.powiat.klodzko.pl)

4.4.5. ODNAWIALNE ŹRÓDŁA ENERGII

4.4.5.1. ANALIZA SWOT

X. ODNAWIALNE ŹRÓDŁA ENERGII	
Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> – Znaczny potencjał energetyczny wód powierzchniowych sprzyjający rozwojowi małych elektrowni wodnych. – Możliwość wykorzystania zasobów geotermalnych. – Wzrost zainteresowania potencjalnych inwestorów do stosowania nowych rozwiązań i technologii energooszczędnych. 	<ul style="list-style-type: none"> – Dekapitalizacja istniejących w przeszłości obiektów energetyki wodnej. – Obowiązujące ograniczenia sieciowe przy dostępie „zielonej energii” do rynku energii.
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> – Konieczność redukcji emisji gazów cieplarnianych. – Wprowadzenie instrumentów ekonomicznych zwiększających opłacalność wykorzystania odnawialnych źródeł energii. 	<ul style="list-style-type: none"> – Duża kapitałochłonność urządzeń do wykorzystania energii wodnej i geotermalnej. – Możliwy brak akceptacji społecznej na niektóre rozwiązania techniczne (np. elektrownie wiatrowe). – Brak prawnych możliwości stosowania gruntowych wymienników ciepła na terenach uzdrowiskowych.

Zgodnie z dyrektywą 2001/77/WE, Polska w 2010 r. powinna posiadać 7,5-proc udział energii z odnawialnych źródeł energii w krajowym zużyciu energii. Ten udział może być osiągnięty poprzez wykorzystanie biomasy lub rozwój energetyki wiatrowej i małej energetyki wodnej.

Obecnie to właśnie energetyka wodna jest głównym krajowym źródłem ekologicznej energii elektrycznej. W strukturze produkcji energii z OZE w 2003 r. z dużych elektrowni wodnych pochodziło 68,38 proc. energii, a z MEW - 26,21 proc., czyli łącznie prawie 95 proc. Udział energii z elektrowni wiatrowych wynosił 2,48%, biogazowych - 2,51%, biomasowych - 0,42%.

W Polsce energię elektryczną i ciepłą uzyskuje się w 76% z węgla kamiennego i brunatnego, w 13% z ropy naftowej, w 9% z gazu ziemnego i tylko w niewielkim procencie z odnawialnych źródeł energii. Natomiast alternatywne źródła energii w bilansie paliwowo – energetycznym Unii Europejskiej wynoszą 17%. Prawo Energetyczne ustala założenia polityki energetycznej państwa. Art. 15 pkt 7 i 8 mówi, że: „Założenia polityki energetycznej państwa” powinny być opracowane zgodnie z zasadą zrównoważonego rozwoju kraju i określać:

- rozwój wykorzystania odnawialnych źródeł energii,
- politykę efektywności energetycznej (z elektrowni wodnych i wiatrowych, ze źródeł wytwarzających energię z biomasy, biogazu, słonecznych ogniw fotowoltaicznych, słonecznych kolektorów do produkcji ciepła oraz źródeł geotermicznych).

Tak mocno akcentowany w polityce ekologicznej zrównoważony rozwój zakłada wzrost udziału energii ze źródeł odnawialnych. W roku 1999 Sejm zobowiązał Rząd Polski do opracowania „Strategii zrównoważonego rozwoju Polski do roku 2025”, a w lutym 2000 roku przyjął „Założenia polityki energetycznej Polski do roku 2020”, w których określono potrzeby energetyczne państwa oraz źródła zaopatrzenia w energię. Także w roku 2000 w Ministerstwie Środowiska powstał dokument pt. „Strategia rozwoju energetyki odnawialnej”, a we wrześniu 2000 r. Rząd Polski przyjął „Strategię rozwoju energii z odnawialnych źródeł w Polsce”. Dokumenty świadczą o zainteresowaniu władz problematyką środowiskową i energetyczną „Strategia...” zakłada osiągnięcie w do roku 2010 7,5% i 14% do roku 2020 udziału energii ze źródeł odnawialnych.

Na terenie powiatu kłodzkiego możliwe jest uzyskiwanie energii odnawialnej w rodzajach:

- ELEKTROWNIE WODNE** po roku 1949 doprowadzono do zamknięcia, a następnie dekapitalizacji dużej liczby małych zakładów wodnych, których odtworzenie w większości przypadków jest już niemożliwe lub niecelowe. W wielu miejscach do dzisiaj znajdują się budowle hydrotechniczne pozostałości po infrastrukturze technicznej dawnych siłowni. Możliwa jest realizacja obiektów – mikroenergetyki wodnej – obiekty o mocy do 50 kW i – minienergetyki wodnej – obiekty o mocy 50 kW do 1 MW, jako elektrowni z naturalnym dopływem wody spiętrzonych budowlami wodnymi.
- ENERGIA SŁONECZNA** prywatni inwestorzy wykonują we własnym zakresie ogniwa fotoelektryczne dla potrzeb gospodarstw domowych. Tendencja ta jest zdecydowanie wzrostowa i powinna być szeroko propagowana.
- ENERGIA GEOTERMALNA** na terenie powiatu istnieją korzystne warunki geologiczne lecz obecnie brak realizacji poza wstępnymi badaniami. W perspektywie roku 2020 istnieje bezwzględna konieczność wdrożenia.
- ENERGIA WIATRU** w powiecie kłodzkim brak jest korzystnych warunków związanych z wykorzystaniem energii wiatru, jednak możliwa jest budowa szeregu lokalnych farm energetycznych wykorzystujących ten nośnik energii.
- SPALANIE BIOMASY** w powiecie kłodzkim zasadnym z wielu względów wydaje się sposób wykorzystania energii tkwiącej w biomase. Pozwoli to na zagospodarowanie gruntów niewykorzystywanych rolniczo, jak również spowoduje zmniejszenie kosztów w gospodarstwach rolnych. W przyszłości rośliny energetyczne będzie się uprawiać na olbrzymich specjalistycznych plantacjach. Starostwo Powiatowe w Kłodzku opracowało program wykorzystania zasobów naturalnych w powiecie kłodzkim na cele energetyki odnawialnej „Czysta Energia” wspierający finansowo (z wykorzystaniem środków z PFOŚiGW) działania służące poprawie stanu środowiska naturalnego na ziemi kłodzkiej poprzez wykorzystanie biomasy i energii słonecznej.

4.5.5.2. CEL STRATEGICZNY

Zwiększenie udziału energii uzyskanej z odnawialnych źródeł energii w powiecie.

4.5.5.3. ODNIESIENIA DO STRATEGII WOJEWÓDZKIEJ:

Cel strategiczny obszaru wpisuje się w cel „przestrzenny”, priorytet 4. Zapewnienie bezpieczeństwa ekologicznego społeczeństwa i gospodarki, „Strategii rozwoju województwa dolnośląskiego do roku 2020”.

4.5.5.4. PROGRAMY OPERACYJNE DO REALIZACJI CELÓW STRATEGICZNYCH:

Program „CZYSTA ENERGIA” (www.bjp.powiat.klodzko.pl)

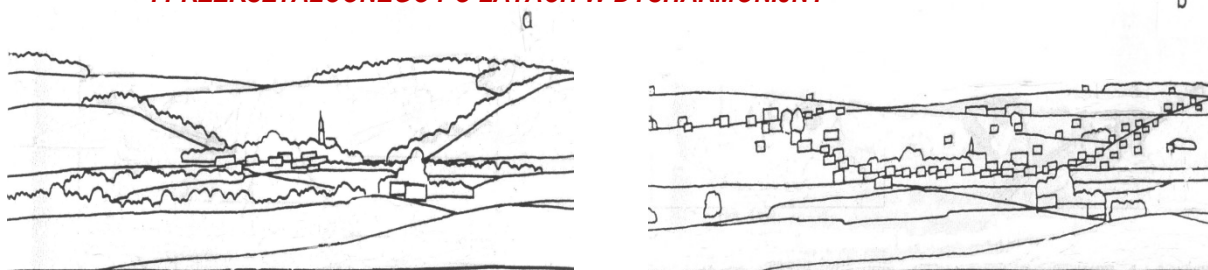
4.4.6. ŚRODOWISKO KRAJOBRAZ

4.4.6.1. ANALIZA SWOT

Y. KRAJOBRAZ	
Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> – Szczególne w skali kraju nagromadzenie walorów przyrodniczo-krajobrazowych. – Znaczne obszary przyrodnicze objęte ochroną prawną (ok. 1/3 powierzchni powiatu). – Lesistość powiatu, ok. 43% powierzchni. 	<ul style="list-style-type: none"> – Nieznajomość lokalnych uwarunkowań krajobrazowych i regionalnych przez inwestorów i projektantów. – Słaba “świadomość regionalna” w społeczeństwie lokalnym.

<ul style="list-style-type: none"> – Znaczna liczba obiektów i zespołów urbanistycznych o dużej wartości kulturowej. – Zachowana regionalna zabudowa na terenach wiejskich. – Zachowany w znacznym stopniu ład przestrzenny. – Ochrona konserwatorska cennych zespołów zabudowy. 	<ul style="list-style-type: none"> – Postępujący proces degradacji zabytkowej zabudowy, a zwłaszcza założeń pałacowych i dworskich. – Nadal niska estetyka przestrzeni publicznej i prywatnej. – Istnienie nadal dużych obszarów monokultury leśnej.
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> – Powstanie obszarów chronionych w ramach Natura 2000. – Częściowa likwidacja przemysłu uciążliwego. – Zredukowanie transgranicznych zanieczyszczeń powietrza powodujących niszczenie drzewostanów (kwaśne deszcze). – Renowacja zabudowy zagrodowej dla nowych aktywności gospodarczych: agroturystyka, "drugie domy" itp. – Akceptacja stylu regionalnego przez znaczną część społeczeństwa lokalnego. – Trwające prace legislacyjne nad ustawami prawo budowlane i zagospodarowanie przestrzenne. – Wzrost środków wspierających rewaloryzację zabytków. 	<ul style="list-style-type: none"> – Presja budowlana na tereny rolne. – Niewystarczające instrumenty prawne chroniące ład przestrzenny i krajobraz. – Brak lub niewystarczające uwzględnianie w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego ochrony krajobrazu kulturowego i przyrodniczego. – Wprowadzanie obcych form architektury do zabytkowych układów przestrzennych, a zwłaszcza na terenach wiejskich. – Brak w prawie budowlanym i ustawie o zagospodarowaniu przestrzennym uregulowań prawnych sprzyjających kontynuacji architektury regionalnej. – Niewystarczające i trudne do uzyskania środki finansowe na rewaloryzację zabytków. – Eksploatacja powierzchniowa złóż w nowych lokalizacjach.

XXXIV. PRZYKŁAD KRAJOBRAZU KULTUROWEGO-HARMONIJNEGO AKTUALNEGO I PRZEKSZTAŁCONEGO PO LATACH W DYSHARMONIJNY

źródło: Janusz Bogdanowski, ARCHITEKTURA KRAJOBRAZU. Kraków, 1996 r.

Wielkim atutem powiatu kłodzkiego jest jego krajobraz. Góry pokryte lasami, tereny rolne jeszcze wolne od zabudowy oraz położone w dolinach zwarte układy osadnicze: pasmowe na wsi, koncentryczne w miastach. Jest to tak odmienne od chaosu, z którym się spotykamy na innych terenach górskich kraju.

Aby zachować ład przestrzenny należy ograniczać wychodzenie nowej zabudowy poza istniejące układy osadnicze aż do wyczerpania rezerw terenowych istniejących wewnątrz miejscowości.

Na terenach wiejskich należy dążyć do zachowania cech zabudowy charakterystycznych dla regionu, zwłaszcza skali i formy budowli. Cechy te pozwalają zidentyfikować region, w którym żyjemy, zaświadcza o jego inności, a nawet wyjątkowości. Jeżeli pozwolimy na przypadkowość i kosmopolityzm architektoniczny to stracimy oryginalność, walor który przyciąga do nas turystów.

Powiat kłodzki podjął działania informacyjne i popularyzujące lokalną architekturę regionalną wydając wspólnie z partnerem czeskim bogato ilustrowany folder pt: „Architektura Regionalna Pogranicza Kłodzko-Orlickiego”. Materiał ten ma zachęcać i inspirować do wykorzystywania dziedzictwa kulturowego przy realizacji nowych budowli zwłaszcza na terenach wiejskich i w związku z tym został przekazany do wszystkich urzędów gminnych powiatu. Natomiast ze względu na jego duże walory poznawcze znaczna część nakładu została przekazana do bibliotek szkolnych i publicznych.

Obszary chronione w powiecie kłodzkim:

- obszary objęte ochroną ze względu na szczególne wartości przyrodnicze: Park Narodowy Gór Stołowych, Śnieżnicki Park Krajobrazowy oraz obszary chronionego krajobrazu: Gór Bardzkich, Sowich, Gór Bystrzyckich i Orlickich,
- zabytkowe zespoły miejskie objęte ochroną konserwatorską: Kłodzka, Bystrzyca Kłodzkiej, Nowej Rudy, Międzylesia, Łąka-Zdroju, Dusznik-Zdroju, Radkowa i Lewina Kłodzkiego,
- dzielnice uzdrowskie objęte ochroną konserwatorską: Łąka-Zdroju, Dusznik-Zdroju, Polanicy-Zdroju, Kudowy-Zdroju, Długopola-Zdroju oraz uzdrowiska klimatycznego Międzygórze.

XXXV. ARCHITEKTURA REGIONALNA POGRANICZA POLSKO-CZESKIEGO

źródło własne

4.4.6.2. CEL STRATEGICZNY

Zachowanie walorów estetyczno-widokowych krajobrazu powiatu kłodzkiego.

4.4.6.3. ODNIESIENIA DO STRATEGII WOJEWÓDZKIEJ

Cel strategiczny obszaru wpisuje się w cel „przestrzenny”, priorytet 1. Poprawa spójności przestrzennej regionu „Strategii rozwoju województwa dolnośląskiego do roku 2020”.

4.4.6.4. ZADANIA DO REALIZACJI CELÓW STRATEGICZNYCH

1. Kształtowanie przestrzeni i architektury układów osadniczych (zwłaszcza wiejskich) z zachowaniem ładu przestrzennego i w nawiązaniu do cech regionalnych ziemi kłodzkiej z pomocą ustawowych uregulowań jak:
  - opiniowanie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego,
  - uzgadnianie projektów budowlanych.
2. Zachęcanie samorządów do konstruowania wytycznych do sporządzanych miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego uwzględnione był powyższe cele.
3. Promocja najlepszych projektów urbanistycznych i architektonicznych ze względu na uszanowanie krajobrazu lub kontynuację cech regionalnych (konkursy na projekt powtarzalny, tworzenie katalogów i wzorników).

4.5. OBSZAR WSPÓLPRACY**4.5.1. WSPÓLPRACA TRANSGRANICZNA****4.5.1.1. ANALIZA SWOT**

Z. WSPÓLPRACA TRANSGRANICZNA	
Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> - Oficjalne partnerstwo powiatu kłodzkiego ze Stowarzyszeniem Gmin Orlicko oraz współpraca z wieloma partnerami czeskimi. - Liczne polsko-czeskie inicjatywy w obszarze społeczno-kulturowym, gospodarczym i turystycznym. - Otwarcie granic w związku z wejściem Polski do Strefy Schengen. - Konsekwentna modernizacja dróg w związku z otwarciem granic we współpracy ze stroną czeską. - Korzystne położenie powiatu kłodzkiego. - Wspólne aplikowanie do programów UE. - Niewielka bariera językowa. - Polsko-czeska działalność wydawnicza zajmująca się problematyką pogranicza. 	<ul style="list-style-type: none"> - Słabo rozwinięta publiczna komunikacja przy przekraczaniu „granicy” partnera. - Niewykorzystywanie w pełni możliwości wspólnego nacisku na polski i czeski rząd celem realizacji celów transgranicznych. - Niepełne wykorzystywanie możliwości współpracy ze stroną czeską. - Brak nauczania języka sąsiada w szkołach.
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> - Otwarcie samorządów na współpracę przygraniczną. - Postęp w realizacji wspólnych celów transgranicznych. - Możliwość pozyskiwania środków z funduszy UE wspierających inicjatywy przygraniczne. - Polityka Unii Europejskiej stymulująca rozwój współpracy transgranicznej. - Wspólna realizacja priorytetowych celów komunikacyjnych (Droga S5, Droga Śródsudecka, połączenia kolejowe). - Zwiększenie „przepuszczalności granicy” w związku z wejściem Polski do Strefy Schengen. - Aktywizacja społeczna dzięki likwidacji przejść 	<ul style="list-style-type: none"> - Utrzymywanie się złego skomunikowania na terenach przygranicznych. - Likwidacja centrum Badań Śląskoznawczych i Bohemistycznych we Wrocławiu. - Przesunięcie akcentów wspierania współpracy przez Unię Europejską na nowe państwa wstępujące do UE.

<p>granicznych.</p> <ul style="list-style-type: none"> – Duża aktywność organizacji pozarządowych z terenu obu krajów. – Efektywne funkcjonowanie polsko-czeskiego Euroregionu Glacensis. 	
---	--

Współpraca polsko-czeska poprzez realizację wspólnych projektów wspieranych z funduszy UE pozwoliła w okresie minionych lat na realizację wielu zadań w zakresie infrastruktury turystycznej (trasy turystyczne, oznakowanie, tablice informacyjne), promocji (materiały informacyjne, mapy), komunikacji (studium odbudowy połączenia kolejowego Náchod – Kudowa-Zdrój), sportu i rekreacji (Cyklo Glacensis).

Na szczególne podkreślenie zasługuje fakt włączenia się czeskich partnerów do prac studialnych nad korytarzem komunikacyjnym północ-południe (drogi: S-5 i R-43), co w efekcie bardzo wzmacniło nasze dążenia do zrealizowania jednego z najważniejszych priorytetów powiatu.

XXXVI. OBSZAR EUROREGIONU GLACENSIS.

(źródło: Euroregion Glacensis)

Dobłą płaszczyzną do podsumowania i oceny wspólnych dokonań oraz wypracowywania kierunków działań jest coroczna Konferencja Kłodzko-Orlicka przygotowywana na przemian przez polską i czeską stronę. Ta cykliczna konferencja (odbyło się ich już siedem) jest „barometrem” naszej aktywności.

Wejście Polski i Republiki Czeskiej do Strefy Schengen pozwoliło rozstrzygnąć kwestię przejść granicznych, a skoncentrować się na polepszeniu powiązań transgranicznych (poprawa stanu technicznego dróg prowadzących do granicy, organizacja ruchu). Ta nowa sytuacja zainicjowała intensywne kontakty pomiędzy zarządcami dróg (trzy czeskie województwa) i tu niespodziewanie jako powiat weszliśmy w rolę organizatora spotkań gdzie konkretyzuje się idea otwartej granicy.

Obecnie wchodzimy w kolejną fazę współpracy, w projekty inwestycyjne w ramach Europejskiej Współpracy Terytorialnej (przygotowywane zadania to: drogi, parkingi, ścieżki rowerowe), gdzie dzięki już zdobytemu doświadczeniu oraz bardzo dobrym relacjom pomiędzy partnerami te znaczne środki w pełni zdołamy wykorzystać.

Projekty do realizacji w ramach współpracy transgranicznej:

- II etap Drogi Śródsudeckiej (trzy odcinki dróg na terenie gmin Międzyzlesie, Bystrzyca Kłodzka i Łądek-Zdrój),

- ścieżka rowerowa (wydzielona droga rowerowa):
  - I etap: Kłodzko – Książek – Polanica-Zdrój,
  - II etap: Książek - Boboszów,
- parkingi w ciągu Drogi Śródsudeckiej (około 10 obiektów w rozkładzie takim na jaki pozwoli dostępność terenu).

W fazie wstępnej jest projekt (zespół projektów) Szlak Królowy Marianny Orańskiej, który w zakresie infrastruktury drogowej i parkingów dopełni projekty Dolnego Śląska na terenie gmin: Stronie Śląskie, Łądek-Zdrój, Międzyzylesie, Bystrzyca Kłodzka.

Obejmować będzie także w różnym stopniu obiekty związane z dziedzictwem królowy i to realizowane będzie na zasadzie partnerstwa z gminami oraz innymi podmiotami. Ważną składową tego projektu będzie segment informacyjno-promocyjny.

W roku 2008 w Dreźnie rozstrzygać się będą losy II etapu Via Regia-Interreg IIIB Cadses, w którym uczestniczą Republika Federalna Niemiec, Republika Czeska, Polska, Słowacja i Ukraina. Może to stworzyć możliwości przygotowania inwestycji w zachodniej części powiatu związane z Droga Śródsudecką i z transgranicznymi powiązaniem kolejowymi.

W Hradec Kralove i w Kłodzku odbyły się spotkania Starosty Kłodzkiego z Hejtmaniem Kralovohradeckiego kraju, na których omawiane projekty drogowe związane z wejściem do Strefy Schengen, także w zachodniej części powiatu (Bystrzyca Kłodzka, Lewin Kłodzki, Radków, gmina Nowa Ruda).

4.5.1.2. CEL STRATEGICZNY

Rozwój współpracy transgranicznej.

4.5.1.3. ODNIESIENIA DO STRATEGII WOJEWÓDZKIEJ

Cel operacyjny obszaru wpisuje się w „Strategię rozwoju pogranicza polsko–czeskiego”, w priorytety dotyczące rozwoju w sferze społecznej oraz ekonomicznej.

4.5.1.4. PROGRAMY DO REALIZACJI CELU STRATEGICZNEGO

Europejska Współpraca Terytorialna wdrażana będzie za pomocą 3 typów programów operacyjnych:

- **współpracy transgranicznej**, której celem jest rozwijanie wspólnych inicjatyw lokalnych i regionalnych,
- **współpracy transnarodowej**, ukierunkowanej na integrację terytorialną Unii Europejskiej poprzez wspieranie dostępności, zrównoważonego rozwoju obszarów miejskich, innowacyjność i ochronę środowiska naturalnego,
- **współpracy międzyregionalnej**, umożliwiającej wymianę doświadczeń i najlepszych praktyk w zakresie m.in. wspierania innowacyjności i gospodarki opartej na wiedzy oraz ochrony środowiska.

4.5.2. KRAJOWA I ZAGRANICZNA WSPÓLPRACA PARTNERSKA

Powiat kłodzki, jako integralna część Dolnego Śląska, podejmował od początku swojego istnienia działania w kierunku aktywizacji współpracy w obszarze międzynarodowym. Odpowiada to celom strategicznym zawartym w dokumentach takich jak „Strategia rozwoju turystyki w latach 2007-2013”, „Stan rozwoju turystyki” czy „Strategia rozwoju województwa dolnośląskiego do 2020 roku”.

Współpraca jako czynnik sprzyjający integracji europejskiej, zgodnie z wytycznymi zawartymi w powyższych dokumentach, powinna przyczynić się do następujących celów:

- poprawy wizerunku Polski i jej mieszkańców na arenie międzynarodowej, rozwoju kontaktów z krajami sąsiednimi i współpracy regionów przygranicznych,

- wykorzystania atutów Dolnego Śląska poprzez rozbudowanie kontaktów z krajowymi i zagranicznymi partnerami gospodarczymi. Promocja regionu w kontaktach jest niezbędna dla pozyskania partnerów do współpracy, jest też swoistą formą reklamy regionalnych produktów,
- rozwoju powiatu jako regionu wypoczynkowego, turystycznego i uzdrowiskowego świadczącego najwyższą jakość usług oraz wykorzystanie stylu trzech kultur jako stymulatora rozwoju współpracy transgranicznej na płaszczyźnie turystyki.

Powiat kłodzki, uznając, że partnerska współpraca międzyregionalna jest niezwykle istotnym elementem umocnienia więzów przyjaźni pomiędzy mieszkańcami poszczególnych regionów nawiązuje kontakty z miastami i powiatami zarówno w kraju, jak też za granicą. Celem tych kontaktów jest nawiązanie wzajemnej współpracy w zakresie wymiany doświadczeń w różnych dziedzinach, które określone są w podpisanych umowach, listach intencyjnych oraz deklaracjach współpracy. Spośród istniejących partnerstw, najbardziej korzystna i efektywna wydaje się być współpraca z okręgiem Gross-Gerau w Niemczech, Stowarzyszeniem Miast i Gmin Orlicko oraz powiatem sławieńskim.

Przez wzgląd na atrakcyjne turystyczne położenie powiatu giżyckiego, stwarzające możliwości wielu inicjatyw w tym obszarze oraz szeroką płaszczyznę wspólnych działań, wskazane jest odnowienie współpracy partnerskiej z powiatem giżyckim.

Wymiana stron i wymiana doświadczeń obejmuje i będzie obejmować w szczególności:

- kontakty między instytucjami działającymi w sferze kultury,
- wymianę młodzieży i popieranie kontaktów między szkołami i instytucjami poza szkolnymi,
- popieranie kontaktów organizacji i związków sportowych,
- wymianę doświadczeń w dziedzinie opieki zdrowotnej,
- wspieranie kontaktów i wymiany doświadczeń na polu zadań powiatowych,
- współdziałanie w dążeniu do wymiany handlowej i gospodarczej oraz we wspieraniu kontaktów pomiędzy instytucjami,
- wymianę doświadczeń w zakresie działalności socjalnej, w szczególności zwalczaniu bezrobocia,
- wymianę doświadczeń w przygotowaniu strategii rozwoju.

4.5.2.1. WSPÓLPRACA Z NIEMIECKIM OKRĘGIEM GROSS-GERAU

Nadrzędnym celem współpracy jest rozwój stosunków polsko – niemieckich, oraz umocnienie wzajemnych więzów przyjaźni, jak i również rozwijanie współpracy międzyregionalnej, a także dążenie do wzmocnienia obywatelskiej samodzielności oraz do rozwoju współpracy i wymiany poglądów, jak i bezpośrednich doświadczeń. Umowa o współpracy podpisana 7 kwietnia 2002 roku sprzyja budowaniu wolnej, zjednoczonej Europy, kierującej się prawami człowieka, demokracją i praworządnością. Umowa określa ramowo obszary współpracy.

Pomiędzy powiatami kłodzkim i Gross-Gerau istnieje dużo płaszczyzn wymiany. Spowodowane jest to różnicami w potencjałach.

Współpracy należy nadać jednak nowy kierunek, ale należy ograniczyć się tylko do następujących obszarów działalności, czyli: turystyka, kultura, sport i edukacja. Te wszystkie działalności stanowią część spójną dla obu partnerów i mogłyby stać się płaszczyzną wielu twórczych działań oraz platformą wymiany zdobytych już doświadczeń.

Rola obu powiatów powinna skupić się na roli koordynatora współpracy polsko – niemieckiej, natomiast kwestie wykonawcze powinny skupiać się na instytucjach odpowiedzialnych bezpośrednio za daną działalność tj. współpraca pomiędzy instytucjami kulturalnymi czy edukacyjnymi.

4.5.2.2. REALNE OBSZARY DLA WSPÓLPRACY POLSKO-NIEMIECKIEJ

- wymiana turystycznych grup wędrowniczych (możliwość współpracy pomiędzy formacjami organizującymi podobne wędrowki na terenie obu powiatów),

- wymiana kulturalna artystów w ramach Music Workshop (możliwości współpracy pomiędzy instytucjami muzycznymi, wspólne koncertowanie w Polsce i Niemczech),
- wymiana młodzieży szkolnej w zakresie sportu oraz praktycznej nauki zawodu (możliwość organizacji rozgrywek sportowych, współpraca szkół zawodowych, praktyczna nauka zawodu młodzieży zamiennie w obu krajach,
- organizacja pobytu emerytów, kuracjuszy,
- współpraca z organizacjami pozarządowymi.

4.5.2.3. PROGRAMY MAJĄCE NA CELU REALIZACJĘ PRZYJĘTYCH ZAŁOŻEŃ

4.5.2.3.1. PROGRAM WSPÓŁPRACY MIĘDZYREGIONALNEJ (INTERREG IV C)

Zgodnie z Rozporządzeniem Rady (WE) nr 1083/2006 do celów współpracy międzyregionalnej, sieci współpracy i wymiany doświadczeń kwalifikuje się całe terytorium Wspólnoty. W projektach w ramach tego programu mogą również uczestniczyć: Norwegia, Szwajcaria wykorzystując norweskie/szwajcarskie alokacje w tym programie, inne państwa korzystające z własnych środków finansowych.

4.5.2.3.1.1. CEL GŁÓWNY PROGRAMU

Udoskonalenie poprzez współpracę międzyregionalną efektywności polityki rozwoju regionalnego w obszarze innowacji, gospodarki opartej na wiedzy, ochrony środowiska i zapobiegania zagrożeniom oraz przyczynianie się do gospodarczej modernizacji oraz wzrostu konkurencyjności w Europie.

4.5.2.3.1.2. CEL GŁÓWNY MA BYĆ OSIĄGNIĘTY POPRZECZ REALIZACJĄ PIĘCIU CELÓW SZCZEGÓLOWYCH:

1. Poprawę działań na poziomie regionalnym i lokalnym w obszarze innowacji i gospodarki opartej na wiedzy poprzez koncentrowanie się na zdolnościach regionu do prowadzenia badań i rozwoju technologii, wspierania przedsiębiorczości oraz Sektora Małych i Średnich Przedsiębiorstw, wspierania rozwoju biznesu i inicjatyw innowacyjnych, promocja wykorzystania Technologii Informacyjno-Komunikacyjnej (ICT), wspieranie zatrudnienia, kapitału ludzkiego i edukacji.
2. Poprawę działań na poziomie regionalnym i lokalnym w obszarze środowiska i zapobiegania zagrożeniom poprzez koncentrowanie się na zapobieganiu i zarządzaniu naturalnymi i technologicznymi zagrożeniami, zarządzaniu gospodarką wodną i regionami nadbrzeżnymi, zarządzaniu odpadami, bioróżnorodności i ochronie dziedzictwa naturalnego, czystym i zrównoważonym transporcie publicznym, dziedzictwie kulturowym.
3. Umożliwianie podmiotom regionalnym i lokalnym wszystkich krajów członkowskich Unii Europejskiej wymiany wiedzy i doświadczeń.
4. Dostosowywanie regionów mniej doświadczonych w określonym obszarze polityki do standardów regionów bardziej doświadczonych w celu wspólnego udoskonalania zdolności i wiedzy regionalnych i lokalnych partnerów.
5. Zapewnianie, aby dobre praktyki wypracowane w ramach współpracy międzyregionalnej były dostępne dla innych podmiotów i mogły być wykorzystywane w programach celów 1 i 2.

4.5.2.3.2. WSPÓŁPRACA ZE STOWARZYSZENIEM MIAST I GMIN ORLICKO

W ramach międzynarodowej współpracy regionalnej planuje się nadal cykliczną organizację „Konferencji Kłodzko-Orlickiej”, podczas której analizowane będą problemy oraz wypracowywane priorytety dotyczące pogranicza polsko-czeskiego. Spotkania organizowane ze Stowarzyszeniem Miast i Gmin Orlicko są okazją do przedstawienia wspólnych przedsięwzięć przyczyniających się do rozwoju naszego regionu.

AA. WYKAZ MIAST I REGIONÓW PARTNERSKICH WSPÓLPRACUJĄCYCH Z GMINAMI POWIATU KŁODZKIEGO

GMINA/POWIAT	MIASTO / REGION / POWIAT PARTNERSKI	PAŃSTWO	ROK PODPISANIA UMOWY
Bystrzyca Kłodzka	Usti nad Orlicą	Republika Czeska	1994
	Kazmierz Wielkopolski	Polska	1995
	Laissey	Francja	1999
	Alcaniz	Hiszpania	2001
	Amberg	Niemcy	2001
	Massa Martana	Włochy	2007
Duszniki-Zdrój	Audun Le Tiche	Francja	1996
	Hoya Wesser	Niemcy	1997
	Nové Město nad Metuji	Republika Czeska	1997
	Bad Sulza	Niemcy	1997
	Deštné v Orlických horách	Republika Czeska	1999
	Olešnice v Orlických horách	Republika Czeska	1999
	Sedlonov	Republika Czeska	1999
Trzcianka	Polska	2005	
Kłodzko Miasto	Carvin	Francja	1980
	Náchod	Republika Czeska	1995
	Stadt - Bensheim	Niemcy	1996
	Fleron	Belgia	1997
Kłodzko Gmina	Georgs-Mriehutte	Niemcy	1998
	Zbąszyn	Polska	2000
	Mikroregion Rychnovsko	Republika Czeska	2005
	Gmina Rytró	Polska	2005
Kudowa-Zdrój	Hronov	Republika Czeska	1996
	Horn Bad Meinberg	Niemcy	2001
	Náchod	Czechy Republika	2004
Lewin Kłodzki	Bystre	Republika Czeska	1996
	Olešnice v Orlických horách	Republika Czeska	1996
	Grossbiren	Niemcy	2003
Łądek-Zdrój	Bad Schandau	Niemcy	1998
	Otmuchów, Paczków, Złoty Stok	Polska	2000
	Bernatice, Javornik, Uhelná, Bílá Voda, Vlčice	Republika Czeska	2000
	Geodereede	Republika Czeska	2000
		Holandia	2001
Międzylesie	Kraliki	Czechy	1990
Nowa Ruda Miasto	Castrop - Rauxel	Niemcy	1991
	Broumov	Republika Czeska	1992
	Walters -Avenberg	Francja	1995
Nowa Ruda Gmina	Castrop - Rauxel	Niemcy	1991
	Broumov	Republika Czeska	1992
	Giżycko	Polska	2001
	Bruay-Sur-L'escaut	Francja	2003
Polanica-Zdrój	Telgte	Niemcy	1994
Radków	Anröchte	Niemcy	1991
	Machov	Republika Czeska	1994
	Pniewy	Polska	2000
	Zadzim	Polska	2003
	Suchý Důl	Republika Czeska	2004
	Křínice	Republika Czeska	2004
	Hynčice	Republika Czeska	2004
	Hejtmánkovice	Republika Czeska	2004
	Martinkovice	Republika Czeska	2004
	Bezdekov nad Metuji	Republika Czeska	2005
	Otovice	Republika Czeska	2005
	Gmina Radków	Polska	2006
	Žďár nad Metui	Republika Czeska	2007
	Šonov	Republika Czeska	2007
	Opočno	Republika Czeska	2008
Stronie Śląskie	Stare Město	Republika Czeska	1993
	Chodzież	Polska	1996
	La Machine	Francja	1999
	Dippoldiswalde	Niemcy	2000
	Szikszó	Węgry	2003
Szczytna	Velké Poříčí	Republika Czeska	2000
	Międzychód	Polska	2002
	Tegernheim	Niemcy	2003

Współpracę polsko-czeską spotkań na szczeblu samorządowym zapoczątkowano w 2000r. organizacją konferencji w Łądku-Zdroju. Celem spotkań było wypracowanie wspólnego stanowiska samorządów przygranicznych Polski i Republiki Czeskiej, określającego priorytety rozwoju przestrzennego.

Od tego czasu, co roku organizowane są wspólne spotkania na przemian raz po polskiej, raz po czeskiej stronie. Planuje się ich kontynuację. Ten aspekt został bliżej opisany w obszarze współpracy transgranicznej.

Powiat kłodzki na mocy porozumienia z czeskim partnerem nadal będzie bezpłatnie uczestniczył w targach turystycznych organizowanych na terenie Republiki Czeskiej podczas następujących imprez:

- Międzynarodowe Targi Ruchu Turystycznego „Go” w Brnie,
- Międzynarodowe Targi Możliwości Turystycznych Regionów „Regiontour” w Brnie,
- Międzynarodowe Targi Ruchu Turystycznego „Regiontour” w Pardubicach,
- Międzynarodowe Targi Ruchu Turystycznego „Holiday World” w Pradze.

4.5.2.3.3. WSPÓLPRACA Z POWIATEM SŁAWIEŃSKIM.

Partnerstwo oparte jest głównie na zasadzie kontrastów i to stanowi jej największą zaletę. Oba regiony charakteryzują się proturystycznym podejściem do rozwoju, z tą różnicą, iż powiat kłodzki ze swoim górskim charakterem idealnie wpisuje się w promocję nadmorską i odwrotnie.

Stanowi to podstawę do wspólnych przedsięwzięć promocyjnych: promocja gór nad morzem przed sezonem zimowym, a morza w górach przed sezonem letnim. W tym kierunku będzie rozwijała się dalsza współpraca.

4.5.2.3.4. NAJWAŻNIEJSZE ASPEKTY ROZWOJU DALSZEJ WSPÓLPRACY PARTNERSKIEJ

- w ramach współpracy z Zespołem Szkół Morskich w Darłowie kontynuacja wymiany młodzieży szkolnej w okresie ferii zimowych i letnich wakacji oraz w ramach „Zielonych Szkół”, promocja Zespołu Szkół Morskich w Darłowie na terenie powiatu kłodzkiego celem pozyskania potencjalnych uczniów z naszego regionu,
- w ramach współpracy pomiędzy domami dziecka – wymiana dzieci oraz młodzieży w okresie ferii zimowych oraz letnich wakacji,
- zaproponowanie organizatorowi międzynarodowej imprezy „Złot Historycznych Pojazdów Wojskowych” w Darłówwku podjęcia się organizacji takiego przedsięwzięcia na terenie powiatu kłodzkiego, rolę partnera w tym przedsięwzięciu mogłaby pełnić dodatkowo strona czeska, dysponująca odpowiednim zapleczem maszynowym,
- wymiana doświadczeń w ramach tworzenia wiosek tematycznych (PROW 2007 – 2013 Oś III „Odnowa wsi”),
- pozyskiwanie środków finansowych na wspólne projekty w ramach programu PROW 2007 – 2013, oś IV LEADER,
- kontynuacja organizacji w obu powiatach akcji promujących walory i atrakcje turystyczne partnerskich powiatów,
- organizacja wspólnych plenerów artystycznych,
- organizacja wspólnych przedsięwzięć dla osób niepełnosprawnych w ramach dofinansowania ze środków finansowych PFRON-u,
- zamieszczenie na stronach internetowych linków odwołujących się do strony internetowej partnera, stworzenie specjalnej zakładki ułatwiającej szybki dostęp oraz zachęcającej do odwiedzenia partnerskiego powiatu.

4.5.2.4. CEL STRATEGICZNY:

Rozwój krajowej i zagranicznej współpracy partnerskiej.

5. MONITORING STRATEGII

Monitoring procesu wdrażania strategii powiatowej jest istotnym i nieodzownym elementem jej realizacji. Nawiązując do ujętego w strategii motto Seneki, ważna jest nie tylko świadomość celu podróży, ale i stałe sprawdzanie kursu „żeglowania”.

5.1. CEL PRZEPROWADZENIA MONITORINGU

Monitoring strategii jest definiowany jako: „proces systematycznego zbierania i analizowania wiarygodnych informacji finansowych i statystycznych dotyczących wdrażania projektów, którego celem jest zapewnienie zgodności realizacji projektów i programu z wcześniej zatwierdzonymi założeniami realizacji.”

Przeprowadzenie monitoringu ma na celu:

- ocenę stopnia realizacji poszczególnych celów strategicznych,
- ocenę efektów wykonania zaproponowanych programów, osiągnięcia zakładanych wskaźników,
- ocenę ważności analizy SWOT,
- sprawdzenie aktualności danych ujętych w strategii.

Przeprowadzenie powyższych działań kontrolnych pozwoli na:

- zaktualizowanie zapisów strategii,
- sporządzenie raportu opisującego stopień realizacji strategii.

5.2. TERMINY PRZEPROWADZENIA MONITORINGU.

Mając na uwadze długi okres realizacji strategii, przewiduje się jej okresowy monitoring co dwa lata; pierwszy w 2010 roku.

5.3. SPOSÓB PRZEPROWADZENIA MONITORINGU

Poprzez uchwalenie strategii powiatowej przez Radę Powiatu Kłodzkiego uzyskuje się istotny dokument będący wytyczną we wszelkich dalszych opracowaniach. Jest to także dokument, do którego należy się odnosić przy sięganiu po finansowe środki zewnętrzne. Ponadto, moment uchwalenia strategii powiatowej jest początkiem jej realizacji przez jednostki organizacyjne powiatu kłodzkiego.

Przewiduje się, że w odpowiednim czasie, przed ustalonym terminem monitoringu strategii, Zarząd Powiatu Kłodzkiego przedstawi Radzie Powiatu Kłodzkiego propozycję zaktualizowania zapisów strategii, oraz raport opisujący stopień jej realizacji. Mając na uwadze powyższe, Starosta Kłodzki, we właściwym czasie powoła zespół, którego zadaniem będzie przeprowadzenie monitoringu strategii powiatowej.

6. ZESTAWIENIE CELÓW STRATEGICZNYCH

6.1. CEL STRATEGICZNY GŁÓWNY:

Wzrost standardów życia mieszkańców powiatu z poszanowaniem wielokulturowego dziedzictwa, środowiska naturalnego i wykorzystaniem walorów turystycznych i uzdrowiskowych.

6.2. CELE STRATEGICZNE W POSZCZEGÓLNYCH OBSZARACH

1. Poziom kształcenia i wychowania młodzieży powiatu kłodzkiego nie odbiegający od poziomu średniej w województwie:
  - podniesienie rangi szkoły w środowisku,
  - przywrócenie autorytetu nauczyciela,
  - podniesienie poziomu procesu dydaktycznego,
  - wzrost kwalifikacji kadry pedagogicznej,

- wprowadzenie elektronicznego systemu naboru do szkół ponadgimnazjalnych,
  - zapewnienie bezpiecznego otoczenia dla uczniów oraz nauczycieli.
2. Liczba i rodzaj realizowanych zajęć pozalekcyjnych zgodna z oczekiwaniami uczniów i ich rodziców:
- uruchomienie atrakcyjnych pod każdym względem zajęć pozalekcyjnych,
  - udostępnianie młodzieży szkolnej istniejącej bazy sportowo- rekreacyjnej,
  - dokonanie inwentaryzacji stanu materialnego szkół i placówek oświatowych,
3. Co najmniej dobry stan materialny szkół i placówek:
- opracowanie kierunków działań związanych z poprawą stanu materialnego szkół i placówek oświatowych,
  - prowadzenie remontów i inwestycji w szkołach i placówkach oświatowych.
4. Kierunki kształcenia zgodne z potrzebami lokalnego rynku pracy i oczekiwaniami uczniów, umożliwiające dobry start do dalszych studiów lub wykonywania pracy zawodowej:
- zwiążanie systemu kształcenia zawodowego z rynkiem pracy,
  - prowadzenie modernizacji i inwestycji służących kształceniu zawodowemu,
  - stworzenie dobrze wyposażonych w nowoczesne urządzenia centrów kształcenia praktycznego,
  - rozszerzenia zakresu działań Ośrodka Doksztalcania i Doskonalenia Zawodowego,
  - podniesienie poziomu kształcenia w liceach ogólnokształcących,
5. Racjonalna i funkcjonalna sieć szkół ponadgimnazjalnych i placówek oświatowych w powiecie kłodzkim:
- racjonalne wykorzystanie środków przeznaczonych na oświatę,
  - opracowanie sieci szkół ogólnokształcących na miarę potrzeb edukacyjnych w tym zakresie,
  - opracowanie sieci szkół zawodowych zapewniających kształcenie techniczne i robotnicze na potrzeby rynku pracy,
  - opracowanie sieci szkół specjalnych zgodnie z potrzebami środowiska,
  - opracowanie sieci placówek około oświatowych, służących podnoszeniu jakości kształcenia i wychowania.
6. Opracowanie sprawnych systemów stypendialnych w powiecie kłodzkim:
- usprawnienie systemu stypendialnego dla uczniów szkół ponadgimnazjalnych za osiągnięcia naukowe i sportowe.
7. Dostosowanie sieci placówek do demografii oraz potrzeb rynku pracy powiatu kłodzkiego dająca gwarancję kształcenia zgodna z oczekiwaniami klientów.
8. Zachowanie i ochrona dziedzictwa kulturowego w obrębie trzech kultur.
9. Wspieranie kultury jako elementu kształtującego wizerunek powiatu kłodzkiego jako miejsca ważnego na mapie kulturalnej Dolnego Śląska, Polski i Europy.
10. Integrowanie społeczności lokalnej wokół ważnych wydarzeń kulturalnych.
11. Wykorzystywanie walorów kulturowych dla promocji powiatu kłodzkiego.
12. Rozwój kultury fizycznej i sportu jako element poprawiający życie mieszkańców i kształtujący zdrowe społeczeństwo.
13. Upowszechnianie sportu szkolnego i kultury fizycznej oraz sportu osób niepełnosprawnych.
14. Aktywne społeczeństwo powiatu kłodzkiego
15. Zapewnienie dostępu do usług medycznych dla mieszkańców powiatu kłodzkiego.

16. Poprawa stanu zdrowia mieszkańców powiatu.
17. Prowadzenie inwestycji modernizacyjnych związanych z przekształceniem i dostosowaniem bazy uzdrowskiej do współczesnych potrzeb kuracjuszy.
18. Osiągnięcie stabilnej rentowności w działalności lecznictwa uzdrowskiego.
19. Dostosowanie struktury bazy zabiegowej do szerszego świadczenia usług z zakresu SPA, wellness, fitness, beauty – nakłady inwestycyjne.
20. Przyjęcie działań marketingowych promujących SPA, wellness, fitness, beauty oraz dotychczasowego kierunku tradycyjnego lecznictwa uzdrowskiego.
21. Dywersyfikacja kierunków sprzedaży.
22. Zapewnienie prawidłowego funkcjonowania w społeczności osób o ograniczonych możliwościach społecznych, fizycznych i psychicznych.
23. Minimalizacja zagrożeń zarówno o charakterze obiektywnym (np. klęski żywiołowe, katastrofy naturalne, awarie techniczne), jak i subiektywne (np. przestępczość, zagrożenia miejscowe, demoralizacja, patologie społeczne).
24. Podniesienie sprawności działania powiatowych jednostek organizacyjnych poprzez skoordynowanie działań w ramach rozwoju instytucjonalnego rozumianego jako tworzenie zasad i mechanizmów doskonalących ich funkcjonowanie.
25. Obniżanie bezrobocia.
26. Wzrost zatrudnienia.
27. Wspieranie inicjatyw lokalnych.
28. Ograniczanie odpływu młodzieży.
29. Powiat kłodzki jako subregion wypoczynkowy, turystyczny i uzdrowski o wysokim standardzie usług.
30. Turystyka i wypoczynek jako podstawowy dział gospodarki powiatu.
31. Zrównoważony rozwój obszarów wiejskich w oparciu o istniejące zasoby ludzkie, społeczne, przyrodnicze, historyczne, kulturowe, infrastrukturalne i wiedzę.
32. Poprawa konkurencyjności gospodarki rolno – żywnościowej.
33. Poprawa dostępności komunikacyjnej powiatu.
34. Osiągnięcie stanu najwyższej wymaganej czystości rzek i potoków w powiecie.
35. Zapewnienie dostawy i dostępu do wody pitnej o wysokiej jakości dla wszystkich mieszkańców powiatu, w ilościach zabezpieczających bieżące potrzeby oraz rozwój jednostek osadniczych.
36. Pełne wykorzystanie zasobów najwartościowszych wód podziemnych do produkcji wód pitnych na rynek krajowy i zagraniczny.
37. Optymalne zabezpieczenie terenów, ludności i infrastruktury technicznej przed zniszczeniem przez powódź.
38. Racjonalna gospodarka odpadami. Minimalizacja ich ilości. Wykorzystywanie surowców wtórnych.
39. Doprowadzenie do najwyższej czystości powietrza.
40. Zwiększenie udziału energii uzyskanej z odnawialnych źródeł energii w powiecie.
41. Zachowanie walorów estetyczno-widokowych krajobrazu powiatu kłodzkiego.
42. Rozwój współpracy transgranicznej.
43. Rozwój krajowej i zagranicznej współpracy partnerskiej.

Spis ilustracji

I.	Powiat kłodzki	4
II.	Podział administracyjny	5
III.	Comitat glacensis – historyczna mapa ziemi kłodzkiej	8
IV.	Budowa geologiczna	9
V.	Pasma górskie	10
VI.	Główne ujęcia wód podziemnych oraz obszary ich występowania	12
VII.	Występowania podstawowych zasobów naturalnych	13
VIII.	Lokalizacja odkrywkowych wyrobisk górniczych	15
IX.	Park narodowy, parki krajobrazowe i obszary krajobrazu chronionego	16
X.	Obszary specjalnej ochrony natura 2000	17
XI.	Planowane inwestycje na euro 2012 wg GDDiA, stan na styczeń 2008 r	21
XII.	Projektowana droga S-5. Powiązanie z planem europejskich korytarzy transportowych europy	21
XIII.	Projektowane drogi w rejonie powiatu kłodzkiego	22
XIV.	Projekt realizacji drogi Śródsudeckiej	24
XV.	Linie kolejowe w powiecie kłodzkim jako główna oś rozwoju turystyki w Sudetach	27
XVI.	Rewitalizacja stacji kolejowych – hostele	28
XVII.	Instytucje i placówki kulturalne w powiecie kłodzkim	34
XVIII.	Liczba łóżek szpitalnych w powiecie kłodzkim w latach 1999-2007	41
XIX.	Liczba niepublicznych zakładów opieki zdrowotnej POZ w powiecie kłodzkim	44
XX.	Zespoły ratownictwa medycznego w powiecie kłodzkim	47
XXI.	Dostęp do aptek w powiecie kłodzkim	48
XXII.	Domy opieki społecznej w powiecie kłodzkim	55
XXIII.	Mapa rozmieszczenia jednostek organizacyjnych powiatu kłodzkiego	61
XXIV.	Liczba ludności w powiecie kłodzkim w latach 2000-2007	63
XXV.	Struktura środków pozyskiwanych przez pup w kłodzku w latach 2004-2007	64
XXVI.	Podjęcia pracy przez obywateli polskich na terenie republiki czeskiej	64
XXVII.	Stopa bezrobocia w powiecie kłodzkim w latach 2000-2007*	65
XXVIII.	Liczba osób bezrobotnych w powiecie kłodzkim w latach 2000-2007	65
XXIX.	Bezrobotni wg grup wiekowych w latach 2004-2007	66
XXX.	Liczba beneficjentów ostatecznych oraz środki pozyskane na realizację projektów SPO RZL	67
XXXI.	Identyfikacja użytkowników komunikacji zbiorowej	78
XXXII.	Projektowana sieć linii kolejowych obsługiwana przez koleje dolnośląskie	78
XXXIII.	Model funkcjonowania komunikacji kolejowej	79
XXXIV.	Przykład krajobrazu kulturowego-harmonijnego aktualnego i przekształconego po latach w dysharmonijny	90
XXXV.	Architektura regionalna pogranicza polsko-czeskiego	91
XXXVI.	Obszar Euroregionu Glacensis	93

Spis tabel

A.	Powierzchnia i ludność w przekroju terytorialnym w 2006 r. Stan w dniu 31.12.2006	18
B.	Migracje wewnętrzne i zagraniczne ludności na pobyt stały w 2006 r.	19
C.	Analiza SWOT - Edukacja	30
D.	Analiza SWOT - Kultura i dziedzictwo kulturowe	33
E.	Analiza SWOT - Kultura fizyczna i sport	35
F.	Analiza SWOT - Aktywność obywatelska społeczności powiatu kłodzkiego	37
G.	Analiza SWOT - Ochrona zdrowia	40
H.	Zabezpieczenie lecznictwa stacjonarnego w zakresie czterech podstawowych oddziałów (wg stanu na dzień 31.12.2007 r.)	42
I.	Struktura rozmieszczenia łóżek szpitalnych w powiecie kłodzkim (wg stanu na dzień 31.12.2007r.)	42
J.	Poradnie specjalistyczne w powiecie kłodzkim	45
K.	Analiza SWOT - Lecznictwo uzdrowiskowe	51
L.	Analiza SWOT - Pomoc społeczna i wspieranie osób niepełnosprawnych	54
M.	Analiza SWOT - Bezpieczeństwo publiczne	57
N.	Analiza SWOT - Rynek pracy	62
O.	Analiza SWOT - Turystyka i wypoczynek	68
P.	Analiza SWOT - Rolnictwo i obszary wiejskie	72
Q.	Analiza SWOT - Gospodarka wodna	75
R.	Analiza SWOT - Gospodarka wodna	81
S.	Analiza SWOT - Ochrona przeciwpowodziowa	84
T.	Projektowane suche zbiorniki przeciwpowodziowe	84
U.	Projektowane suche zbiorniki retencyjne	85
V.	Analiza SWOT - Gospodarka odpadami	85
W.	Analiza SWOT - Ochrona powietrza	87
X.	Analiza SWOT - Odnawialne źródła energii	88
Y.	Analiza SWOT - Krajobraz	89
Z.	Analiza SWOT - Współpraca trans graniczna	92
AA.	Wykaz miast i regionów partnerskich współpracujących z gminami powiatu kłodzkiego	97

PRZEWODNICZĄCY RADY

Dariusz Kłonowski